

*Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών
Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας
Π.Μ.Σ. «Πολιτική, Γλώσσα και Διαπολιτισμική Επικοινωνία»*

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

***Ο λόγος του πένθους και της ευθύνης – Πολιτικός λόγος
διαχείρισης σε φυσικές καταστροφές.***

***Της Μεταπτυχιακής φοιτήτριας
Γιαννούλας Γιάννη (Α.Μ.: flti.plic 2125) του Δημητρίου***

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή:

- 1. Δρ. Σωτήρης Λίβας*
- 2. Δρ. Ιωάννης Καρράς*
- 3. Δρ. Γεώργιος Μιχαλακόπουλος*

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Πολιτική, Γλώσσα και Διαπολιτισμική Επικοινωνία (POLICO) του Ιονίου Πανεπιστημίου. Όλοι τους μετέδωσαν τις πολύτιμες γνώσεις τους, ανοίγοντας μου ορίζοντες σε ένα νέο γνωστικό πεδίο.

Κυρίως όμως, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή της εργασίας μου, κ. Σωτήρη Λίβα για την καθοδήγηση και τη στήριξή του, αλλά κυρίως για την υπομονή του.

Περίληψη

Τα τελευταία χρόνια η επίδραση της κλιματικής αλλαγής στον πλανήτη έχει ωθήσει το ξέσπασμα δασικών πυρκαγιών που επεκτείνονται και πολλές φορές το αποτέλεσμα είναι η απώλεια ζώων. Είθισται μετά από τέτοιες καταστροφές η πολιτική ηγεσία να προβαίνει σε λόγους απευθυνόμενους στο κοινό οι οποίοι πολλές φορές υπερτονίζουν την έννοια του πένθους ενώ μετέπειτα γίνεται προσπάθεια ανάληψης (ή αποποίησης) των ευθυνών τους.

Στην Ελλάδα τέτοιες πυρκαγιές αποτέλεσαν ζήτημα ευρείας συζήτησης τόσο από το ευρύ κοινό όσο και από την πολιτική ηγεσία, η μία ήταν στο Μάτι (Ιούλιος του 2018) και στη συνέχεια στη Βαρυμπόμπη και την Εύβοια (Αύγουστος του 2021). Αξίζει δε να σημειωθεί ότι στη μία περίπτωση την ευθύνη ανέλαβε το ένα κυβερνών κόμμα ενώ στη δεύτερη περίπτωση το κυβερνών κόμμα είχε το ρόλο της αντιπολίτευσης.

Λαμβάνοντας τα παραπάνω υπόψη, η παρούσα εργασία στοχεύει να εξετάσει διεξοδικά τον πολιτικό λόγο που αφορά την ευθύνη και το πένθος σε φυσικές καταστροφές. Συγκεκριμένα, θα εξεταστούν οι δηλώσεις των δύο πρωθυπουργών και αντιστοίχως της αντιπολίτευσης στις δύο ανωτέρω περιπτώσεις όπως αυτές αναφέρθηκαν στα ΜΜΕ.

Λαμβάνοντας υπόψη τους προαναφερθέντες παράγοντες, η παρούσα μελέτη στοχεύει να διερευνήσει τα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα. Αρχικά το πότε έγινε δήλωση, τι δηλώθηκε και ποιος την έκανε (κυβέρνηση ή αντιπολίτευση). Επιπλέον, ποιες είναι οι διαφορές στον πολιτικό λόγο όταν το κυβερνών κόμμα αναλαμβάνει τον ρόλο της αντιπολίτευσης και το αντίστροφο μετά από εκλογές. Από τη μελέτη συνεπώς θα διαφανεί πως αντιμετωπίζονται οι έννοιες του πένθους και της ανάληψης ευθυνών και κατά πόσο μέσω αυτών γίνεται ανάληψη δράσης για βελτίωση της κατάστασης.

Λέξεις κλειδιά: φυσικές καταστροφές, πυρκαγιές, απώλεια ζώων, Μάτι, Βαρυμπόμπη – Εύβοια

Abstract

In recent years, the effect of climate change on the planet has pushed the outbreak of forest fires that, due to wrong handling, expand and many times the result is the loss of life. It is customary after such disasters for the political leadership to make speeches addressed to the public which often overemphasize the concept of mourning, while later an attempt is made to assume (or deny) their responsibilities. In Greece, two such fires were a matter of wide discussion both by the general public and by the political leadership, one was in Mati (July 2018) and the second in Varybompi and Evia (August 2021). It is worth noting that in one case the responsibility was taken by one of the ruling parties, while in the second case the ruling party played the role of the opposition.

Taking the above into account, this paper aims to thoroughly examine the political discourse regarding responsibility and mourning in natural disasters. Specifically, the statements of the two prime ministers and respectively of the opposition in the above two cases as they were reported in the media will be examined. Considering the aforementioned factors, the present study aims to investigate the following research questions. First, when a statement was made, what was stated and who made it (government or opposition). Furthermore, what are the differences in political discourse when the ruling party takes on the role of the opposition and vice versa after an election. The study will therefore show how the concepts of mourning and taking responsibility are treated and whether action is taken to improve the situation through them.

Key words: natural disasters, fires, loss of life, Mati, Varibombi – Evia

Περιεχόμενα	
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	0
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	1
Περίληψη	2
Abstract.....	3
Κεφάλαιο 1. Εισαγωγή.....	6
1.1 Σκοπός της εργασίας – Ερευνητικά ερωτήματα	6
1.2 Οριοθέτηση Εργασίας	7
1.2.2 Πένθος	16
1.3 Μεθοδολογία.....	18
1.3.1 Ταξινόμηση Περιπτώσιολογικών Μελετών.....	19
1.4 Παραδοχές – Περιορισμοί	21
1.5 Σύνοψη	21
Κεφάλαιο 2ο: Δημόσιος και Πολιτικός λόγος για τις φυσικές καταστροφές.....	23
2.1 Η προστασία του περιβάλλοντος πρέπει πλέον να έχει προτεραιότητα	23
2.2 Ο λόγος αναφορικά με τις καταστροφές.....	25
2.3 Ο δημόσιος λόγος και ο συσχετισμός πολιτικών απόψεων για τις φυσικές καταστροφές.....	28
2.4 Ο ρόλος των ΜΜΕ.....	33
2.5 Απόψεις για την επιτυχία και αποτυχία στον λόγο των μέσων ενημέρωσης γύρω από τις καταστροφές.....	34
2.6 Σύνοψη	38
Κεφάλαιο 3. Κριτική Ανάλυση Λόγου (ΚΑΛ).....	39
3.1 Εισαγωγή	39
3.2 Εννοιολογική Προσέγγιση της Κριτικής και του Λόγου.....	40
3.3 Επίπεδα Ανάλυσης στην Κριτική Ανάλυση Λόγου.....	41
3.4 Επιδίωξη ελέγχου και κατεύθυνσης της σκέψης μέσα από το λόγο	42
3.5 Η Κριτική Ανάλυση Λόγου ως Ανάλυση Πολιτικού Λόγου.....	44
3.6 Επιλογή της ΚΑΛ - Μεθοδολογία	47
3.7 Σύνοψη.....	50
Κεφάλαιο 4: Κριτική Ανάλυση των λόγων των πολιτικών (κυβέρνησης και αντιπολίτευσης) στις φωτιές του Ματιού (2018) και του καλοκαιριού του 2021 (σε Βαρυμπόμπη και Εύβοια).....	52
4.1 Εισαγωγή	52
4.2 Κριτική Ανάλυση του Λόγου του Πρωθυπουργού και της αντιπολίτευσης για τη φωτιά στο Μάτι (2018).....	53

4.2.1 Περιγραφή (Ανάλυση κειμένου).....	53
4.2.2 Ερμηνεία (Ανάλυση του Πλαισίου)	58
4.2.3 Εξήγηση (Κοινωνική Ανάλυση).....	61
4.3 Κριτική Ανάλυση του Λόγου του πρωθυπουργού και της αντιπολίτευσης για τις φωτιές του καλοκαιριού 2021 (Βαρυμπόμπη και Εύβοια)	62
4.3.1 Περιγραφή (Ανάλυση κειμένου).....	62
4.3.2 Ερμηνεία (Ανάλυση του Πλαισίου)	65
4.3.3 Εξήγηση (Κοινωνική Ανάλυση).....	69
5.1 Συμπεράσματα έρευνας	71
5.2 Απάντηση στα ερευνητικά ερωτήματα.....	72
5.3 Προτάσεις περαιτέρω έρευνας.....	74
5.4 Επίλογος.....	75
Βιβλιογραφία.....	76
Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία	76
Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία	89
Πηγές από το Διαδίκτυο	90
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	91

Κεφάλαιο 1. Εισαγωγή

1.1 Σκοπός της εργασίας – Ερευνητικά ερωτήματα

Αντικείμενο της παρούσας μελέτης αποτελεί η διερεύνηση του λόγου της ευθύνης και του πένθους στις φυσικές καταστροφές. Ειδικότερα, θα επιχειρηθεί η ανάλυση των λόγων προς το ευρύ κοινό στη Βουλή και στα ΜΜΕ τόσο του πρωθυπουργού όσο και των πολιτικών της αντιπολίτευσης όπως παρουσιάστηκαν στον τύπο.

Έχοντας λάβει τα παραπάνω υπόψη, μέσω της παρούσας εργασίας θα γίνει προσπάθεια ανάλυσης των παρακάτω ερευνητικών ερωτημάτων:

- Πότε λέγεται τι και από ποιους (κυβέρνηση- αντιπολίτευση).
- Πως διαφοροποιείται ο πολιτικός λόγος όταν έπειτα από εκλογές το κυβερνών κόμμα λαμβάνει τη θέση της αντιπολίτευσης και το αντίθετο; Δηλαδή ποιες λέξεις και ποιες φράσεις χρησιμοποιούνται για να εκφραστεί το πένθος και η συγγνώμη και ποιες για να γίνει ανάληψη ή αποποίηση ευθύνης;

Επιχειρώντας να δοθούν απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν, ως προς το πρώτο ερώτημα: θα επιχειρηθεί να αναλυθεί η δομή του λόγου του τότε πρωθυπουργού και των πολιτικών αρχηγών της αντιπολίτευσης για τις φωτιές στο Μάτι και τις φωτιές στη Βαρυμπόμπη και την Εύβοια. Με την απάντηση στο δεύτερο ερώτημα θα εξεταστεί η διαφοροποίηση του πολιτικού λόγου όταν κατόπιν εκλογών ο αρχηγός του κυβερνώντος κόμματος καλείται να ασκήσει πολιτική μέσω της αντιπολίτευσης. Τα ερωτήματα που τέθηκαν αφορούν ένα ιδιαίτερα σημαντικό θέμα που αντικατοπτρίζει τόσο την ευθύνη όσο και η επίκληση των συναισθημάτων που προκαλούνται από το πένθος.

1.2 Οριοθέτηση Εργασίας

Έχοντας διατυπώσει τα ερευνητικά ερωτήματα, η συγκεκριμένη εργασία επικεντρώνεται στην κριτική ανάλυση του πολιτικού λόγου της ευθύνης και του πένθους. Αυτό ισχύει εφόσον πλέον υπάρχει μια τάση αυξημένης συχνότητας και σοβαρότητας των φυσικών καταστροφών που παρατηρούνται σε πολλές περιοχές σε όλο τον κόσμο. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών, Μπαν Κι Μουν εξέδωσε μια προειδοποιητική δήλωση για τους κινδύνους κατά της κλιμακούμενης παγκόσμιας ανισότητας, της αυξημένης ευπάθειας σε φυσικές καταστροφές, της αυξανόμενης αστικοποίησης και της υπερβολικής χρήσης ενέργειας και φυσικών πόρων. Αυτοί οι παράγοντες αποτελούν σημαντικές απειλές, οδηγώντας δυνητικά σε επικίνδυνα και αβέβαια επίπεδα κινδύνου με εκτεταμένες συνέπειες σε παγκόσμια κλίμακα. Σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη (ΟΗΕ) και την Έκθεση Παγκόσμιας Αξιολόγησης του 2015 για τη Μείωση Κινδύνου Καταστροφών (GAR15), οι οικονομικές επιπτώσεις των καταστροφών έχουν κλιμακωθεί σε ένα μέσο εύρος από 250 έως 300 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ ετησίως (GAR15, 2015). Σύμφωνα με την Παγκόσμια Έκθεση Αξιολόγησης για τη Μείωση Κινδύνου Καταστροφών (GAR15), έχει προβλεφθεί ότι μια ετήσια επένδυση 6 δισεκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ στη διαχείριση κινδύνου καταστροφών θα οδηγήσει στην πρόληψη ζημιών ύψους 360 δισεκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ κατά τη διάρκεια των επόμενων 15 ετών.

Σύμφωνα με την ανάλυση, το προαναφερθέν ποσό των 6 δισεκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ αντιπροσωπεύει μόλις το 0,1% της προβλεπόμενης συνολικής επένδυσης 6 τρισεκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ κάθε χρόνο σε νέες υποδομές. Αυτό το σενάριο απαιτεί την εφαρμογή ενισχυμένων μέτρων προετοιμασίας για καταστροφές και μια αυξημένη κατάσταση ετοιμότητας προκειμένου να μετριαστούν οι επιζήμιες συνέπειες των καταστροφών. Αφού συμβεί μια καταστροφή, η αποτελεσματική διαχείριση των συνεπειών μπορεί να επιταχύνει τη διαδικασία ανάκαμψης και την επιστροφή στην κανονικότητα για τους ανθρώπους και τις κοινότητες που επηρεάζονται. Ωστόσο, η επιτυχία αυτών των προσπαθειών βασίζεται στις δραστηριότητες που αναλαμβάνονται από πολλούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των κυβερνήσεων, διαφορετικών κρατικών φορέων, εθνικών και διεθνών μη κυβερνητικών οργανώσεων, ιδιωτικών εταιρειών και κοινοτικών ομάδων. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα τέτοιων παρεμβάσεων εξαρτάται από πολλές μεταβλητές, συμπεριλαμβανομένων των διαθέσιμων πόρων, του στρατηγικού σχεδιασμού, του συντονισμού, του ποιοτικού ελέγχου και της παρακολούθησης. Οι

προοπτικές ζωής των ατόμων που κινδυνεύουν ή επηρεάζονται από καταστροφές εξαρτώνται από την αποτελεσματικότητα διαφόρων θεσμικών οντοτήτων.

1.2.1 Λογοδοσία

Μια κρίσιμη έρευνα που προκύπτει αφορά τα μέσα με τα οποία μπορεί να βελτιστοποιηθεί η απόδοση των βασικών ενδιαφερομένων. Σε αυτό το πλαίσιο, η καθιέρωση ισχυρών διαδικασιών λογοδοσίας αναδεικνύεται ως βασική προσέγγιση για την πρόοδο. Οι μηχανισμοί λογοδοσίας προορίζονται να εκπληρώσουν μια κεντρική λειτουργία σε πολλά στάδια του κύκλου διαχείρισης καταστροφών, συμπεριλαμβανομένης της απόκρισης, της αποκατάστασης, της ανοικοδόμησης, της πρόληψης, του μετριασμού και της προετοιμασίας. Η έλλειψη τέτοιων μηχανισμών μπορεί να μειώσει την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων σε αρκετές περιπτώσεις.

Η λογοδοσία αναγνωρίζεται ευρέως ως θεμελιώδες συστατικό μιας αποτελεσματικής διακυβέρνησης. Ωστόσο, παρατηρείται ότι σε πολλά έθνη, η έννοια της ευθύνης περιορίζεται συχνά στην οικονομική λογοδοσία. Η οικονομική λογοδοσία διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στον μετριασμό της διαφθοράς και στην ελαχιστοποίηση της κακής κατανομής των δημοσίων πόρων, διευκολύνοντας έτσι την αποτελεσματική παροχή οφελών στους επιδιωκόμενους δικαιούχους. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι τα υφιστάμενα μέτρα οικονομικής λογοδοσίας ενδέχεται να μην ανταποκρίνονται επαρκώς στις διαφορετικές ανάγκες των ατόμων που έχουν πληγεί από καταστροφές, συμπεριλαμβανομένων τόσο εκείνων που έχουν ήδη βιώσει τέτοια γεγονότα όσο και εκείνων που διατρέχουν κίνδυνο μελλοντικών συμβάντων. Όσοι αντιτίθενται υποστηρίζουν ότι η ανεπάρκεια στην επικοινωνία είναι η βασική αιτία της κατάρρευσης της ευθύνης στα πλαίσια της συνεργατικής εργασίας, που συχνά αναφέρεται ως συλλογική ευθύνη. Σύμφωνα με τους Taylor et al. (2014), έχει υποστηριχθεί από ορισμένους ότι η λογοδοσία δεν πληροί τα καθιερωμένα πρότυπα, συμπεριλαμβανομένης της κάθετης και οριζόντιας λογοδοσίας, καθώς και της κοινωνικής ευθύνης έναντι των θυμάτων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, είναι απαραίτητο να δημιουργηθούν μηχανισμοί λογοδοσίας από τη βάση προς την κορυφή για την αποτελεσματική αξιολόγηση των απτών επιπτώσεων των εξωτερικών πρωτοβουλιών επί τόπου. Η εξέταση των συνεπειών των εξωτερικών παρεμβάσεων μετά από μια καταστροφή θα αποκαλύψει τα χαρακτηριστικά και το εύρος της ανάκαμψης σε σχέση με τις προσπάθειες αρωγής, τις πρωτοβουλίες επανεγκατάστασης, την αποκατάσταση των

μέσων διαβίωσης, την ανάπτυξη της κοινότητας και την πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, μεταξύ άλλων παραγόντων.

Όπως αναφέρεται στο Πλαίσιο Sendai για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών 2015-2030 (UNISDR, 2015), είναι επιτακτική ανάγκη να ληφθούν υπόψη θέματα λογοδοσίας στη φάση πριν από την καταστροφή. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό λόγω της αυξημένης εστίασης στη μείωση του κινδύνου καταστροφών και των μέτρων που μπορούν να ληφθούν για την πρόληψη ή τον μετριασμό των επιπτώσεων των καταστροφών. Η παρουσία επαρκών μέτρων λογοδοσίας στο πλαίσιο του προγράμματος παρέμβασης θα μπορούσε ενδεχομένως να μετριάσει αρκετές ανεπάρκειες που μπορεί να έχουν προκύψει. Επιπλέον, η ενσωμάτωση ενός ενδεδειγμένου κοινωνικού ελέγχου μετά την εκτέλεση ενός προγράμματος παρέμβασης μπορεί να χρησιμεύσει για την αντιμετώπιση των ελλείψεων που είναι εγγενείς στην παρέμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι ένας τέτοιος μηχανισμός περιλαμβάνεται στο σχέδιο διαχείρισης καταστροφών μιας κυβερνητικής οντότητας ή οποιουδήποτε άλλου οργανωτικού φορέα.

Η αυξανόμενη βιβλιογραφία για τη σημασία της λογοδοσίας στο πλαίσιο της μείωσης του κινδύνου καταστροφών υποδηλώνει ότι υπάρχει μια αυξανόμενη αναγνώριση μεταξύ μελετητών και επαγγελματιών της σημασίας της ευθύνης στη μείωση του κινδύνου καταστροφών (DRR). Πράγματι, η λογοδοσία αναγνωρίζεται ευρέως και θεωρείται ως κρίσιμο μέσο διακυβέρνησης για τον μετριασμό της εμφάνισης και των επιπτώσεων των καταστροφών. Η λογοδοσία, σε αντίθεση με τη λογοδοσία στη δημόσια διοίκηση, σχετίζεται με την ενίσχυση των δημοκρατικών μηχανισμών, την αμφισβήτηση της εξουσίας και τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων του ατόμου ως πολίτη. Η πιο εφικτή προσέγγιση υποστηρίζει ότι η παροχή υπηρεσιών αναλαμβάνεται καλύτερα από τους ίδιους τους ανθρώπους, αντί να βασίζεται μόνο στην επίσημη παρέμβαση. Η σημασία της έγκρισης πρωτοβουλιών υπό την ηγεσία των πολιτών έγκειται στη δυνατότητά τους να αντιμετωπίζουν άμεσα τις ελλείψεις λογοδοσίας (Mahendra, 2007).

Η κοινωνική διάσταση της λογοδοσίας στο πλαίσιο της μείωσης του κινδύνου καταστροφών υπερτερεί της πολιτικής της διάστασης. Η κοινωνική ευθύνη είναι μια εκδήλωση ευθύνης που απορρέει από πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών [ΟΚΠ], πολίτες και την κυβέρνηση για να θεωρήσουν υπεύθυνο το κράτος. Άλλοι παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης, του ιδιωτικού τομέα και των χορηγών, παρέχουν υποστήριξη και αντιδρούν σε αυτές τις πρωτοβουλίες των ΟΚΠ. Η κοινωνική ευθύνη αποσκοπεί στη συμπλήρωση και ενίσχυση των υφιστάμενων (οριζόντιων και κάθετων) μηχανισμών λογοδοσίας και όχι στην

αντικατάστασή τους. Επιβεβαιώνει το βασικό δόγμα ότι άτομα σε θέσεις εξουσίας (όπως δημόσιοι υπάλληλοι και πάροχοι υπηρεσιών) έχουν υποχρέωση να απαντούν στους κατόχους δικαιωμάτων (πολίτες) και παρέχει μια εκτεταμένη σειρά στρατηγικών και πόρων για την εφαρμογή αυτής της αρχής. Στοχεύοντας σε μια ποικιλία θεμάτων και διαδικασιών διακυβέρνησης, οι προσεγγίσεις κοινωνικής λογοδοσίας μπορούν να εφαρμοστούν σε τοπικό, εθνικό ή ευρύτερο επίπεδο και μπορεί να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα: τη διάδοση της δημόσιας πληροφόρησης, τη διαμόρφωση και σχεδιασμό πολιτικών, την παρακολούθηση των δημοσίων προϋπολογισμών, δαπάνες και διαδικασίες προμηθειών, η αξιολόγηση και η συμμετοχή στην παρακολούθηση και αξιολόγηση της παροχής δημόσιας υπηρεσίας, οι ευρύτερες εποπτικές λειτουργίες, τα μέτρα κατά της διαφθοράς και οι μηχανισμοί αντιμετώπισης καταγγελιών (UNDP, 2010).

Η χρήση μέτρων κοινωνικής λογοδοσίας μπορεί να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τη διαχείριση κινδύνου καταστροφής σε μεγαλύτερο βαθμό σε σύγκριση με την πολιτική λογοδοσία. Σύμφωνα με τους Polack et al (2010), η παρουσία της κοινωνικής λογοδοσίας συνεπάγεται ότι οι άνθρωποι παρακολουθούν ενεργά τη διαδικασία διακυβέρνησης και ασκούν πίεση στις κυβερνήσεις να εκπληρώσουν τις δεσμεύσεις τους. Σύμφωνα με την υπογράμμισή τους, έχει σημειωθεί αξιοσημείωτη πρόοδος στην προώθηση της λογοδοσίας σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης μέσω της εφαρμογής διαφόρων πρωτοβουλιών με στόχο τη θέσπιση εθελοντικών και νομικά υποχρεωτικών κανόνων και πρωτοκόλλων. Αυτές οι προσπάθειες αποσκοπούν στην ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας μεταξύ των ανθρωπιστικών οργανώσεων και των κρατών που ενεργούν σε διάφορα επίπεδα. Αυτές οι εξελίξεις έχουν ενισχύσει τους πόρους που είναι προσβάσιμοι στον δημόσιο τομέα σε περιόδους καταστροφών. Η θέσπιση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου λογοδοσίας στη διαχείριση κινδύνου καταστροφών (DRM) έχει αποδειχθεί ότι είναι ένα τρομερό έργο λόγω της απουσίας διεθνώς δεσμευτικών νομικών συμφωνιών και της σημαντικής αρχικής οικονομικής επιβάρυνσης που επιβαρύνει τις κυβερνήσεις τόσο για επενδύσεις μείωσης κινδύνου όσο και για την αντιμετώπιση της διάχυτης ευπάθειας σε καταστροφές.

Το Πλαίσιο Sendai (UNISDR, 2015) τονίζει τη σημασία της αναγνώρισης και επίλυσης των ελλείψεων πολιτικής, της μείωσης της έκθεσης και της ευπάθειας, και ως εκ τούτου του μετριασμού των πιθανών οικονομικών, κοινωνικών και ανθρώπινων συνεπειών και των σχετικών δαπανηρών ζημιών για τα έθνη και την ανθρωπότητα. Το Πλαίσιο Sendai είναι στενά ενσωματωμένο με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης και τη Συμφωνία του Παρισιού για την Κλιματική Αλλαγή, την Ατζέντα Δράσης της Αντίς Αμπέμπα για τη

χρηματοδότηση της ανάπτυξης και τη Νέα Αστική Ατζέντα, τα οποία αποτελούν όλα στοιχεία της Ατζέντας 2030. Το πλαίσιο Sendai επικυρώθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών μετά την Τρίτη Παγκόσμια Διάσκεψη του ΟΗΕ για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών το 2015 (WCDRR). Το δόγμα του είναι να διασφαλίζει σημαντική μείωση των κινδύνων και των συνεπειών των καταστροφών, συμπεριλαμβανομένων των ζημιών στους οικονομικούς, φυσικούς, κοινωνικούς, πολιτιστικούς και περιβαλλοντικούς πόρους ατόμων, οργανισμών, κοινοτήτων και εθνών, καθώς και απώλεια ζωών, και υγεία. Αναγνωρίζει ότι ενώ το κράτος φέρει την πρωταρχική ευθύνη για τον μετριασμό του κινδύνου καταστροφής, αυτή η υποχρέωση θα πρέπει επίσης να βαρύνει την τοπική αυτοδιοίκηση, τον ιδιωτικό τομέα και άλλους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς (UNDRR, x.x).

Το Πλαίσιο Sendai έχει καθιερωθεί ως το επόμενο μέσο του Πλαισίου Δράσης του Hyogo (HFA) 2005-2015: Ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κοινοτήτων και των εθνών στις καταστροφές. Είναι το αποτέλεσμα διακυβερνητικών διαπραγματεύσεων που διεξήχθησαν από τον Ιούλιο του 2014 έως τον Μάρτιο του 2015 και οι διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη ξεκίνησαν τον Μάρτιο του 2012. Η UNDRR παρείχε υποστήριξη σε αυτές τις διαπραγματεύσεις κατόπιν αιτήματος της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ. Είναι ευθύνη της UNDRR να βοηθήσει στην αναθεώρηση, την εφαρμογή και την παρακολούθηση του Πλαισίου Sendai (UNDRR,x.x).

Όπως τονίζεται στο Πλαίσιο Sendai, η προώθηση της σαφούς λογοδοσίας και της διαφάνειας, μαζί με την πρόληψη της εμφάνισης νέων και περιττών κινδύνων, θα διευκολύνουν τη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για ένα μέλλον που θα χαρακτηρίζεται από ενισχυμένη ασφάλεια και ανθεκτικότητα. Επιπλέον, υπογραμμίζει τη σημασία των συστημάτων λογοδοσίας που εκτείνονται πέρα από την κεντρική κυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών εθνικών και τοπικών αρχών, καθώς και διαφόρων τομέων και ενδιαφερομένων. Η βελτίωση της διαφάνειας στους τομείς της ευθύνης, της λογοδοσίας και της παρακολούθησης της εφαρμογής θα διευκολυνθεί με τη μετάβαση από ένα εννοιολογικό και βασισμένο σε δραστηριότητες πλαίσιο σε ένα οργανωμένο γύρω από συγκεκριμένες και στρατηγικές δημόσιες πολιτικές. Αυτή η προσέγγιση μπορεί να ενισχυθεί περαιτέρω με την ενεργό δέσμευση και αφοσίωση των ενδιαφερομένων (Bahadur, 2014).

Ωστόσο η λογοδοσία δεν αποτελεί ανάληψη ευθύνης. Οι ευθύνες που ανατίθενται σε μέλη μιας ομάδας έργου ή σε ένα άτομο συνιστούν ευθύνη. Περιλαμβάνει το ποικίλο

φάσμα ευθυνών, καθηκόντων και στόχων που αναμένεται να επιτύχουν τα μέλη της ομάδας με απώτερο στόχο την επίτευξη ενός στόχου.

Αντίθετα, η υπευθυνότητα αφορά την ανάληψη ευθύνης για τα αποτελέσματα ή τις επιπτώσεις που προκύπτουν από τις δραστηριότητές του κατά τη διάρκεια ενός έργου. Τα μέλη της ομάδας είναι υπεύθυνα για τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τις συνεισφορές τους, ανεξάρτητα από το εάν αυτά τα αποτελέσματα είναι ευνοϊκά ή δυσμενή.

Οι πολίτες συχνά θεωρούν την κυβέρνηση υπεύθυνη για τη διαχείριση των φυσικών καταστροφών λόγω πολλών παραγόντων. Ψυχολογικά, οι άνθρωποι συχνά οδηγούνται να αποδίδουν ευθύνες στις κυβερνήσεις για απροσδόκητα και ανεξέλεγκτα συμβάντα (Lerner 1970; Walster 1966; Wortman 1976). Αυτό συμβαίνει γιατί σύμφωνα με τους Wang et al (2023) το ψυχολογικό τραύμα που δημιουργείται από διάφορες καταστάσεις στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι φυσικές καταστροφές που καταλήγουν σε δυσμενείς συνέπειες και απώλεια ζωής αναφέρεται σε ένα πολύ οδυνηρό περιστατικό που κατακλύζει την ικανότητα ενός ατόμου να επεξεργάζεται αποτελεσματικά και να αντιμετωπίζει τα σχετικά συναισθήματα και σκέψεις.

Αυτή η ανάγκη εκδηλώνεται ιδιαίτερα στο πλαίσιο των φυσικών καταστροφών, καθώς το ευρύ κοινό δίνει έμφαση στις δυνάμεις της φύσης που είναι πέρα από τον ανθρώπινο έλεγχο (Yates 1998, 13). Η απόδοση ευθύνης σε κάποιον για μια καταστροφή δίνει τη δυνατότητα στους ανθρώπους να ανακτήσουν την αίσθηση και την πεποίθηση ότι μελλοντικές καταστροφές μπορεί να αποτραπούν. Τα άτομα που έχουν την ευθύνη για τον μετριασμό των δυσμενών συνεπειών των καταστροφών ή την πλήρη αποτροπή τους είναι οι κύριοι αποδέκτες της ευθύνης (Wortman, 1976). Στη μελέτη του, ο Bucher (1957) ανακάλυψε ότι τα άτομα δεν έπρεπε απαραίτητα να πιστεύουν ότι εκείνοι που θεωρούσαν υπεύθυνους για μια καταστροφή ήταν άμεσα υπεύθυνοι για την παραγωγή της. Αντίθετα, αυτό που είχε μεγαλύτερη σημασία ήταν η αντιληπτή ικανότητά τους να αποτρέψουν την εμφάνιση και την επανεμφάνιση της καταστροφής.

Λόγω του μεγέθους των φυσικών καταστροφών, τα άτομα συχνά αποδίδουν την ευθύνη στην κυβέρνηση (Bucher 1957; Yates 1998). Σε αντίθεση με πολλές πολιτικές στις Ηνωμένες Πολιτείες, η ευθύνη του σχεδιασμού και της αντιμετώπισης καταστροφών θεωρείται γενικά ως όχι ο κατάλληλος τομέας της κυβέρνησης, με την πλειονότητα των ατόμων να αναμένουν ότι η κυβέρνηση, ιδιαίτερα η τοπική τους κυβέρνηση, θα διαδραματίσει ενεργό ρόλο (Noll 1996, Wolensky και Miller 1981). Κατά τη διάρκεια μιας φυσικής καταστροφής, τα άτομα είναι πιο πιθανό να θέσουν την κυβέρνηση υπόλογη,

καθώς έχει τη μόνη δυνατότητα να μετριάσει τη σοβαρότητα ενός τέτοιου περιστατικού. Εκτός από ψυχολογικούς παράγοντες, οι πολίτες μπορεί να αποδίδουν ευθύνη στην κυβέρνηση για φυσικές καταστροφές λόγω της ενεργούς συμμετοχής της τόσο στις προσπάθειες ετοιμότητας όσο και στις προσπάθειες αντίδρασης. Η κυβέρνηση παρέχει ουσιαστική υποστήριξη για ολοκληρωμένα συστήματα δημόσιας προειδοποίησης, κατασκευάζει φράγματα, οριοθετεί τις πλημμυρικές πεδιάδες, επιβάλλει οικοδομικούς κώδικες που υποχρεώνουν τους ιδιοκτήτες ακινήτων να εφαρμόζουν επαρκείς διασφαλίσεις και επιβλέπει μια ποικιλία κανονισμών με στόχο την ελαχιστοποίηση των ζημιών σε περιουσίες και της απώλειας ζωής που προέρχονται από φυσικές καταστροφές. Η κυβέρνηση αναλαμβάνει την ανταπόκριση σε φυσικές καταστροφές αναπτύσσοντας αστυνομία, πυροσβέστες, εργαζόμενους έκτακτης ανάγκης και παρέχοντας οικονομική βοήθεια. Επομένως, οι καταστροφές χρησιμεύουν ως πολύ αποτελεσματικό μέτρο αποτίμησης της κυβερνητικής αποτελεσματικότητας (Schneider, 1990a).

Η παγκόσμια κοινότητα βρίσκεται αντιμέτωπη με πολλά ζητήματα σε αυτό το πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων κρατικής κυριαρχίας των εθνών, των ηθικών και φιλανθρωπικών πρωτοβουλιών της κοινωνίας των πολιτών, της ανάγκης για ευελιξία στους υπάρχοντες κανόνες και των αρχών που διέπουν την επιλογή και την εφαρμογή των μέτρων ώστε να αντιμετωπίζονται οι προκύπτοντες κίνδυνοι (Hand, 2003). Η κυριαρχία είναι η αποκλειστική και απόλυτη εξουσία ενός κράτους μέσα στο δικό του νομικό σύστημα, που σημαίνει ότι κανένα άλλο κράτος δεν έχει τον έλεγχο του (Purpuro, 2015). Αν και αναγνωρίζεται η αυξανόμενη σημασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είναι επιτακτική ανάγκη τα έθνη να μην δικαιολογούν την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ανθρώπων στο όνομα της κυριαρχίας (Saechao, 2007). Αντίθετα, οι κυβερνήσεις και τα κράτη επηρεάζονται από τη συνείδηση και την επίκληση των συναισθημάτων συμπόνιας σε τέτοιες περιστάσεις, αναγκάζοντάς τα να συμμετάσχουν σε μονομερείς ενέργειες. Ως εκ τούτου, προκύπτει μια σύγκρουση μεταξύ των δικαιωμάτων κυριαρχίας και των παρεμβάσεων που γίνονται από φιλανθρωπικές οργανώσεις (Jellinek, 2012).

Τα εν λόγω ζητήματα οδήγησαν στην ανάπτυξη της αρχής της ευθύνης για προστασία (R2P ή RtoP), η οποία εισήχθη το 2001 και εγκρίθηκε επίσημα από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) το 2005. Όταν ένα κράτος αποτυγχάνει ή αρνείται να προστατεύσει τους πολίτες του από θηριωδίες όπως γενοκτονία, εγκλήματα πολέμου, εθνοκάθαρση και εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας, η διεθνής κοινότητα

συνολικά αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προστατεύουν αυτά τα άτομα. Η έννοια του RtoP περιλαμβάνει τρεις τομείς: πρόληψη, αντίδραση και αποκατάσταση (Niknam, 2016).

Το δεύτερο σενάριο αφορά φυσικές καταστροφές και την ανικανότητα της χώρας υποδοχής να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά και να απορρίψει την εξωτερική βοήθεια, παρά τον σημαντικό ανθρώπινο πόνο και τις απώλειες ζωών. Ποιος είναι ο κατάλληλος τρόπος για να αντιδράσει η διεθνής κοινότητα σε αυτές τις καταστάσεις;

Ένα παράδειγμα αυτού είναι ο κυκλώνας Nargis, ο οποίος έπληξε ορισμένες νότιες περιοχές της Μιανμάρ μεταξύ 2 και 3 Μαΐου 2008. Η πρώτη εκτίμηση υποδηλώνει ότι υπάρχουν μεταξύ πενήντα χιλιάδων και εβδομήντα χιλιάδων περιστατικών που θεωρούνται θανατηφόρα σε ένα αισιόδοξο σενάριο. Τέλος, εκατόν σαράντα χιλιάδες περιπτώσεις εξαλείφθηκαν και αγνοήθηκαν. Συγκεντρώθηκε πρόσθετη χρηματοδότηση και στάλθηκε στον τόπο της καταστροφής, αλλά το κυβερνών κράτος της στρατιωτικής συμμαχίας αρνήθηκε να δεχτεί τα χρήματα. Κατά συνέπεια, το ποσοστό θνησιμότητας αυξήθηκε ενώ τα κεφάλαια που αποστέλλονταν αποδείχθηκαν αναποτελεσματικά στα λιμάνια. Αυτό το θέμα αφορά τα δικαιώματα και τις ευθύνες που έχουν άλλες χώρες και κυβερνήσεις σε παρόμοιες συνθήκες (Jackson, 2010).

Το δόγμα της ευθύνης για προστασία (RtoP) δεν έχει λάβει υπόψη τις φυσικές καταστροφές, ως εκ τούτου, δεν πραγματοποιούνται προληπτικές ενέργειες σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών. Ως εκ τούτου, είναι επιτακτική ανάγκη για την παγκόσμια κοινότητα να οραματιστεί ένα σενάριο όπως η καταιγίδα της Μιανμάρ και να επινοήσει μια στρατηγική για την αντιμετώπιση τέτοιων περιστάσεων μέσω της εφαρμογής πλαισίων προστατευτικής ευθύνης (United Nations, 2008). Ωστόσο, το ζήτημα της αμφισβήτησης του δικαιώματος στην κυριαρχία τίθεται σε αυτόν τον τομέα, δεδομένου ότι η βοήθεια πρέπει να εξαρτάται από την εκπλήρωση του κράτους υποδοχής. Η Διεθνής Επιτροπή Επέμβασης και Δικαιωμάτων Κυριαρχίας έχει υποστηρίξει τη χρήση της φράσης «ευθύνη για προστασία» ως μέσο αντιμετώπισης του ζητήματος της προστασίας ατόμων εντός της επικράτειας ενός κράτους, αντί της χρήσης του όρου «προστατευτικό δικαίωμα προστασίας». Τα κράτη έχουν καθήκον να προστατεύουν τους πολίτες τους από καταστροφές. Οι φυσικές καταστροφές δημιουργούν πολλές προκλήσεις για τα άτομα και συχνά συνοδεύονται από σημαντικές απώλειες ζωών. Εάν ένα κράτος αδυνατεί να εκπληρώσει τις ανάγκες των πολιτών του και απορρίψει τη διεθνή βοήθεια, επιδεικνύει περιφρόνηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και έχει ευθύνη για πρόκληση δυστυχίας, αγωνίας και παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Κατά συνέπεια, άλλες κυβερνήσεις θα πρέπει να αναλάβουν το βάρος της παροχής προστασίας. Έτσι, το

Responsibility to Protect (RtoP) μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αντιμετώπιση της σύγκρουσης μεταξύ του δικαιώματος στην κυριαρχία και των φιλανθρωπικών δράσεων, και μπορεί ακόμη και να επεκταθεί για να συμπεριλάβει καταστάσεις που περιλαμβάνουν φυσικές καταστροφές (Saechao, 2007).

Επιπλέον, το διοικητικό όργανο βρίσκεται αντιμέτωπο με πρόσθετη πρόκληση σχετικά με την εφαρμογή της Ευθύνης Προστασίας (RtoP) στο πλαίσιο φυσικών καταστροφών. Τα κράτη δεν είναι νομικά υποχρεωμένα να παρέχουν προστασία, αλλά η υποχρέωση προστασίας δικαιολογείται από διεθνείς συνθήκες και νόμους. Έτσι, ελλείψει υποχρεωτικής νομοθεσίας, το θέμα αυτό πρέπει να αξιολογηθεί σύμφωνα με τους ισχύοντες διεθνείς κανονισμούς (Saechao, 2007).

Εκτός από τα οφέλη του, το RtoP έχει και αρκετούς περιορισμούς. Η κατάσταση μπορεί να παρομοιαστεί με ένα παράδοξο εργαλείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατάχρηση για να δικαιολογηθεί η μονόπλευρη ανάμειξη στις εσωτερικές υποθέσεις των εθνών, ιδιαίτερα όταν συζητείται η περίπτωση της Λιβύης. Ένα επιπλέον μειονέκτημα του δόγματος της Ευθύνης για Προστασία (RtoP) είναι η προβληματική συσχέτισή του με φιλανθρωπικές παρεμβάσεις, που μπορεί να οδηγήσει σε λανθασμένη ανάγνωση αυτής της έννοιας από ισχυρά έθνη και να τα ωθήσει να εμπλακούν σε δικαιολογημένη ανάμειξη στις εσωτερικές υποθέσεις άλλων χωρών. Γενικά, αυτή η έννοια έχει αρκετούς περιορισμούς που πρέπει να αντιμετωπιστούν προκειμένου να προωθηθεί και να προσαρμοστεί σε μια συνήθη πρακτική (Purpago, 2015).

Ο πρωταρχικός στόχος της ιδεολογίας RtoP είναι η εφαρμογή φιλανθρωπικών πρωτοβουλιών που στοχεύουν στον μετριασμό του πόνου και της απώλειας ζώων σε κοινότητες που πλήττονται από ανθρωπογενείς καταστροφές. Ακριβώς όπως οι εσκεμμένες ανθρώπινες ενέργειες μπορεί να οδηγήσουν σε παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η έλλειψη προστασίας για όσους πλήττονται από φυσικές καταστροφές μπορεί επίσης να οδηγήσει σε συγκρίσιμα αποτελέσματα. Ως εκ τούτου, η αρχή της ευθύνης για προστασία (RtoP), η οποία αναγνωρίζει την ανάγκη ανθρωπιστικών διασφαλίσεων παράλληλα με τα κυριαρχικά δικαιώματα ενός έθνους, μπορεί επίσης να επεκταθεί σε φυσικές καταστροφές. Περιπτώσεις αυτού του κανονισμού που χρησιμοποιείται για δύο διαφορετικούς σκοπούς έχουν αναφερθεί σε πολλές τοποθεσίες, δυστυχώς. Ως εκ τούτου, η διεθνής κοινότητα χρειάζεται περισσότερη προώθηση αυτής της έννοιας και την ορθή εφαρμογή δεσμευτικών κανονισμών από τα έθνη.

1.2.2 Πένθος

Η διαδικασία του πένθους μπορεί να γίνει πιο κατανοητή και αποδεκτή όταν βιωθεί με προσωπικό και απομονωμένο τρόπο. Αναμένεται να θρηνήσουμε στη μοναξιά για μια ορισμένη διάρκεια (περίπου ένα χρόνο) προκειμένου να αποφευχθεί η διατάραξη της ζωής όσων είναι ακόμη ζωντανοί. Αναπόφευκτα, τα δυσοίωνα σύννεφα θα διασκορπιστούν και ο ήλιος θα ανατείλει την επόμενη μέρα. Ωστόσο, η εμπειρία της κοινής θλίψης μπορεί να φαίνεται υπερβολικά επαχθής και περίπλοκη στην κατανόηση, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις όπου ο θάνατος δεν οφειλόταν σε «φυσικά αίτια», και πολύ περισσότερο όταν αντιλαμβανόμαστε αυτή την απώλεια ως άδικη, προκαλώντας συναισθήματα πικρίας, οργής, και ανησυχία για αυτό που βρίσκεται μπροστά. Είναι σημαντικό να αποκτήσουμε τις γνώσεις και τις δεξιότητες για να θρηνήσουμε ανεξάρτητα από την κατάσταση, να αντιταχθούμε σθεναρά σε αυτό που θεωρούμε ότι είναι άδικο και να διοχετεύουμε αυτή την οργή σε συλλογικές προσπάθειες. Μια κρίσιμη πτυχή είναι να αναγνωρίσουμε ότι ο πόνος και η ταλαιπωρία δεν πρέπει να θεωρούνται ως ατομικό βάρος που πρέπει να υποστείτε σιωπηλά στον ιδιωτικό σας χώρο. Η ανθρώπινη εμπειρία είναι γεμάτη προκλήσεις και μια από τις πιο σοβαρές συνέπειες των κοινωνικών μας κανόνων είναι η ανάγκη απόκρυψης και καταστολής του πόνου. Αυτό το ψέμα δημιουργείται σκόπιμα για να συγκαλύψει και να διατηρήσει τη δομή της κοινωνίας. (Στυλιανού, 2023).

Το συλλογικό πένθος περιλαμβάνει την εμπειρία της απώλειας και της θλίψης, καθώς και τα κοινά συναισθήματα που προκύπτουν από την αναγνώριση ότι ποτέ δεν θα κατανοήσουμε πλήρως τον πόνο. Ωστόσο, είναι κρίσιμο να καλλιεργηθεί μια αίσθηση ενδυνάμωσης μέσω της διαδικασίας του πένθους. Έχουμε τη δυνατότητα να διαχειριστούμε ένα ευρύ φάσμα εργασιών όταν αντιμετωπίζονται ως ομάδα. Το πένθος συχνά θεωρείται ως μια ατομική και στοχαστική διαδικασία. Ωστόσο, όταν εκφράζεται ανοιχτά η θλίψη και η ταλαιπωρία, μειώνεται η έκταση αυτών των συναισθημάτων. Ταυτόχρονα, καλλιεργούνται κοινά κοινωνικά έθιμα που ανακουφίζουν από την αγωνία και ενισχύουν τη συνολική ευημερία της κοινωνίας. Όπως προτείνει ο Simmel, αυτά τα γεγονότα παρέχουν ευκαιρίες για προβληματισμό, ανοικοδόμηση, κατανόηση και ενότητα που ωστόσο προκαλούν ταραχή λόγω του γεγονότος ότι διαταράσσονται οι ισορροπίες.

Με κάθε ενέργεια που κάνει, όπως να κρατά τη δική του εικόνα θανάτου ή να συμμετέχει σε διαδηλώσεις ακτιβιστών που απαιτούν την αναγνώριση του θανόντος ως πολιτική δήλωση. Αυτές οι αντιστάσεις είναι ενδεικτικές της καταστολής, της βιοπολιτικής, της πολιτικής θανάτου, της έκθεσης στο θάνατο και της πολιτικής απάθειας.

Είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε τη διασύνδεση μεταξύ αυτών των παραγόντων. Η πράξη του συλλογικού πένθους αποκαλύπτει την καταστροφή που προκαλείται από την έλλειψη κυβερνητικής προσοχής, με αποτέλεσμα την απώλεια ζωών. Ωστόσο, χρησιμεύει επίσης ως απόδειξη για το πώς η θλίψη μπορεί να λειτουργήσει ως σπίθα για την κοινοτική αντίσταση (Στυλιανού, 2023).

Σύμφωνα με το γνωστό ακτιβιστή Joe Hill, συνιστάται να αποφύγετε το πένθος και να επικεντρωθείτε στη δημιουργία ενός καλά δομημένου σχεδίου δράσης. Ωστόσο, συζητούσε για τη μείωση της αισιοδοξίας και της αυτοπεποίθησης ότι μπορούμε να συμβάλουμε ενεργά στις προσπάθειες για δικαιοσύνη, καθώς ενσωματώνει έναν τρόπο ζωής και μια κουλτούρα αντίθεσης. Τελικά, το κοινό πένθος θα μειωθεί σταδιακά και τα κοινωνικά κινήματα θα μειωθούν επίσης. Είναι σημαντικό να αποφύγετε να βασίζεστε μόνο σε προσευχές κηδείας και likes στο Facebook, καθώς η διατήρηση της κοινής μνήμης από μόνη της είναι ανεπαρκής. Η επίλυση της θλίψης είναι απαραίτητη σε αυτή την κατάσταση. Η κοινωνία πρέπει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τη θλίψη, την αγωνία και την οργή που προέκυψαν από την τραγωδία στα Τέμπη. Στη συνέχεια θα πρέπει να κινητοποιηθεί για να διατυπώσει συγκεκριμένα συλλογικά αιτήματα σχετικά με την ευημερία και την ασφάλεια της κοινότητας, καθώς και θέματα όπως η υγειονομική περίθαλψη, η εκπαίδευση και η αποκατάσταση των δημόσιων πόρων. Μετατροπή της κοινής θλίψης σε πολιτικό ακτιβισμό (Στυλιανού, 2023).

Από την άλλη πλευρά, η διαδικασία του πένθους περιλαμβάνει μια ποικιλία από συναισθηματικά στοιχεία. Ο Φρόντ στο δοκίμιο του Πένθος και μελαγχολία, που συνέγραψε το 1915, προσεγγίζοντας την διαδικασία του πένθους σαν αντίδραση για την απώλεια κάποιου αγαπημένου προσώπου ή και μιας αφηρημένης έννοιας που παίρνει τη θέση του στην απώλεια, όπως είναι η έννοια της πατρίδας, της ιδεολογίας ή της ελευθερίας που χάνεται. Αnéφερε επίσης ότι είναι το γεγονός της απώλειας που δημιουργεί μια θλίψη, καθώς έχεις τις δικές της ρίζες στο ασυνείδητο του ανθρώπου. Στο βαθύτερο δηλαδή εσωτερικό ανθρώπινο υπόβαθρο, στο οποίο ο ίδιος ο άνθρωπος δεν μπορεί να έχει την συνειδητή πρόσβαση. Σημαντικά έχει δηλώσει πως όταν χάνουμε ένα πρόσωπο, δεν αντιλαμβανόμαστε τι σήμαινε για μας το πρόσωπο που χάθηκε.

Ο Connerton (1989) πάλι, στην προσπάθειά του να εστιάσει την προσοχή του στον ρόλο που παίζει η μνήμη, θεωρεί ότι η εστίαση στις σωματικές πρακτικές, είναι εκείνες που μας βοηθούν να αντιληφθούμε τα νοήματα που παράγονται από τη γλώσσα του σώματος σε συνδυασμό με την διαδικασία της μνήμης (Connerton, 1989). Είναι οι εκφράσεις, οι στάσεις και οι κινήσεις του σώματος, οι πρακτικές εκείνες δια μέσω των

οποίων αναλύονται οι σχέσεις που δημιουργεί το πένθος. Η πολιτική λοιπόν διαχείριση του θανάτου πραγματοποιείται μέσω μιας ταύτισης και επιδεικνυόμενης λύπης, για να περάσει τα νοήματα που θέλει στο κοινό και στον χώρο στον οποίο εκφράζεται, αν πρόκειται για μία δημοσιογραφική συνέντευξη τύπου ή σε μία αναφορά μπροστά σε ένα τηλεοπτικό δίκτυο.

Όλη η σειρά των γεγονότων, από το στήσιμο των συμμετεχόντων, μέχρι και την σειρά με την οποία δίδotan ο λόγος, και πως αυτός χρησιμοποιούνται, όλα είχαν στόχο να πείσουν τον λαό, για την συμμετοχή τους στο πένθος και στην εθνική λύπη. Ο Bourdieu επίσης εμμένει στη σημασία που έχει το στήσιμο και οι κινήσεις του σώματος, ορίζοντάς το ως μία «μνημονική συσκευή» που πάνω της αποτυπώνονται τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά της χώρας και εναλλάσσονται στο πλαίσιο μιας διαδικασίας κοινωνικοποίησης (Bourdieu, 2006). Άρα στην συμμετοχή αρκετών πολιτικών προσώπων, το στήσιμο των σωμάτων, όπως και οι κινήσεις τους αποσκοπούν στο να υποστηρίξουν την πολιτική του πένθους και να δείξουν την συμμετοχή τους σε αυτό.

Η Ahmed (2004) στο δοκίμιο της «Affective Economies» (2004) αναφέρει ότι τα σώματα τοποθετημένα στο χώρο εκφράζουν τα συναισθήματα, μέσα από σήματα με τα οποία συμβολίζεται το πένθος, παίρνοντας ως δικό τους, ένα μέρος του συλλογικού πένθους, του συναισθήματος του πόνου δηλαδή που κυκλοφορεί μέσα στο σύνολο που ήδη αισθάνεται στεναχώρια και ψυχικό πόνο. Θεωρείται λοιπόν πως πρόκειται για μία υπόθεση κοινωνική, με την έννοια ότι έχει άμεση σχέση με το πολιτικό που απορρέει από τις κοινωνικές σχέσεις, αμφισβητώντας την έννοια ότι το πένθος ανήκει στην οικογένεια του νεκρού. Τα συναισθήματα λοιπόν εμφανίζουν κρισιμότητα ως προς την σκιαγράφηση των υποκειμένων, καθώς και ως προς την κατανόηση εκείνων των τακτικών που υιοθετούνται για την διαχείριση του θανάτου.

1.3 Μεθοδολογία

Η μελέτη περίπτωσης είναι μια ερευνητική μεθοδολογία που συνεπάγεται τη σχολαστική εξέταση και ενδελεχή ανάλυση μιας συγκεκριμένης περίπτωσης που σχετίζεται με θέματα όπως εταιρείες, οργανισμοί και αγορές, με στόχο την τεκμηρίωση της ιστορίας της. Η καθοριστική πτυχή της τεχνικής της μελέτης περίπτωσης είναι ο στόχος της να τονίσει διακριτά χαρακτηριστικά και αξιοσημείωτες ανισότητες στο παρατηρούμενο σενάριο (Yin, 2011). Η τεχνική της μελέτης περίπτωσης χρησιμοποιείται συχνά για ιδιογραφική έρευνα, η οποία συνεπάγεται εστίαση σε μοναδικές συνθήκες και διακριτικά αποτελέσματα ως υποκειμενικά φαινόμενα. Οι μελέτες περιπτώσεων μπορούν

επίσης να χρησιμοποιηθούν για νομοθετική έρευνα, η οποία επικεντρώνεται στην ανάπτυξη νέων θεωριών αναλύοντας πολλά παραδείγματα και μεγάλα σύνολα δεδομένων μέσα σε κάθε περίπτωση (Bonnici- Sammut & McGee, 2015).

1.3.1 Ταξινόμηση Περιπτώσιολογικών Μελετών

Η επιλογή του δείγματος της μελέτης περίπτωσης επηρεάζεται από το συγκεκριμένο θέμα που διερευνάται, το οποίο θα υπαγορεύσει την επιλογή βιομηχανιών, επιχειρήσεων, γεγονότων και χρονικών περιόδων. Η αιτιολόγηση για την επιλογή μιας μελέτης περίπτωσης επικεντρώνεται στην ανακάλυψη εξαιρετικών περιστατικών που αποκλίνουν από το συνηθισμένο πρότυπο. Η βασική πτυχή στο σχεδιασμό της έρευνας μελέτης περίπτωσης είναι η αποφυγή της παροχής ενός μόνο παραδείγματος που αντιπροσωπεύει το πρότυπο (Yin, 2014). Αντίθετα, στοχεύει να παρέχει πληροφορίες για εξαιρετικά και πρωτοποριακά περιστατικά μέσα σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο. Αυτή η προσέγγιση είναι χαρακτηριστική των ιδιογραφικών στόχων, οι οποίοι απαντώνται συνήθως σε έρευνες που διεξάγονται στις ανθρωπιστικές επιστήμες. Βρίσκεται σε άμεση αντίθεση με τη νομοθετική προσέγγιση που χρησιμοποιείται στις φυσικές επιστήμες. Στη νομοθετική προσέγγιση, το δείγμα πρέπει να αντιπροσωπεύει με ακρίβεια ολόκληρο τον πληθυσμό, τα ευρήματα πρέπει να είναι εφαρμόσιμα σε άλλα δείγματα και τα αποτελέσματα υποδεικνύουν έναν παγκόσμιο κανόνα ή νόμο συμπεριφοράς (Bonnici- Sammut & McGee, 2015). Οι κύριες κατηγορίες περιπτώσιολογικών μελετών περιλαμβάνουν:

- Εξαιρετικό παράδειγμα. Το σκεπτικό για την επιλογή αυτής της περίπτωσης είναι η εγγενής έκτακτη ή ασυνήθιστη φύση της, χωρίς την ανάγκη κριτικής σύγκρισης με μια τυπική προσδοκία (Bryman, 2012).
- Περίπτωση που αποκαλύπτει σημαντικές πληροφορίες. Αυτή η μελέτη περίπτωσης παρέχει στον ερευνητή πρόσβαση σε προηγουμένως απρόσιτο υλικό για νέα φαινόμενα, το οποίο προηγουμένως δεν ήταν εντός του πεδίου εφαρμογής της ακαδημαϊκής έρευνας. Αυτή η μελέτη ήταν παλαιότερα χαρακτηριστικό των αναπτυσσόμενων οικονομιών των προηγούμενων δεκαετιών, όταν οι ακαδημαϊκοί άρχισαν να εξιστορούν βιομηχανικές δομές και ιδεολογίες που ήταν άγνωστες στις δυτικές κοινωνίες (Bonnici- Sammut & McGee, 2015).

- Κρίσιμη υπόθεση περιστατικού. Η υπόθεση επιλέγεται με βάση την προϋπόθεση ότι έχει τη δυνατότητα να αμφισβητήσει μια καθιερωμένη αρχή παρουσιάζοντας μια εξαίρεση.
- Διαχρονική περίπτωση με σωρευτικά δεδομένα. Αυτό το είδος περιπτώσεων είναι κατάλληλο όταν ο ερευνητής παρατηρεί ένα θέμα συνεχώς για εκτεταμένη διάρκεια, που συχνά εκτείνεται σε χρόνια ή και δεκαετίες. Οι διαχρονικές παρατηρήσεις επιτρέπουν στους ερευνητές να διακρίνουν μεταξύ μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων περιστατικών. Ο σχεδιασμός της μελέτης μπορεί να περιλαμβάνει παρακολούθηση μιας κατάστασης για εκτεταμένη χρονική περίοδο χρησιμοποιώντας ένα σταθερό πάνελ ή μια ομάδα ατόμων. Μια αναδρομική μελέτη περίπτωσης είναι ένα είδος διαχρονικής έρευνας που εξετάζει γεγονότα ή δεδομένα του παρελθόντος (Bonnici- Sammut & McGee, 2015).
- Συγκριτική ανάλυση. Η τεχνική μπορεί να περιλαμβάνει πολλά σενάρια ή πολλές εταιρείες για την παροχή μιας εξέτασης σύγκρισης. Η ενσωμάτωση πολλών παραδειγμάτων ενισχύει την ποικιλομορφία εντός του δείγματος και διευκολύνει πιο αξιόπιστες επιλογές για σύγκριση των αποτελεσμάτων της έρευνας. Η σύγκριση μεταξύ των παραδειγμάτων βασίζεται στη διακύμανση του περιβάλλοντος και στη συνέπεια στη διαδικασία και τα αποτελέσματα, χρησιμοποιώντας την έννοια της θεωρητικής αναπαραγωγής. Ένα πλεονέκτημα της πραγματοποίησης πολλών περιπτώσιολογικών μελετών είναι ότι συχνά θεωρούνται ότι ενισχύουν ή διευρύνουν τις αναλυτικές γενικεύσεις (Bonnici- Sammut & McGee, 2015).

Ένα διαφορετικό είδος μελέτης περίπτωσης είναι η «αντιπροσωπευτική» μελέτη περίπτωσης, στην οποία το δείγμα προορίζεται να είναι μια τυπική αναπαράσταση της παρατηρούμενης περίπτωσης. Οι άπειροι ερευνητές κάνουν συχνά το λάθος να επιλέγουν ένα "δείγμα ενός" για να απεικονίσουν ένα τυπικό φαινόμενο όταν επιλέγουν αυτό το είδος μελέτης περίπτωσης (Peterson, 2009). Η αντιπροσωπευτική μελέτη περίπτωσης δέχεται συχνά κριτική λόγω της ανεπαρκούς αυστηρότητας στον σχεδιασμό της έρευνας σε όλη τη διαδικασία δειγματοληψίας και της πρόκλησης να αποδειχθεί ότι η μελέτη περίπτωσης είναι πραγματικά αντιπροσωπευτική και μπορεί να εφαρμοστεί σε ολόκληρο τον πληθυσμό (Bonnici- Sammut & McGee, 2015).

1.4 Παραδοχές – Περιορισμοί

Προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός της εργασίας υιοθετήθηκαν οι παρακάτω παραδοχές. Αρχικά, για την ανάλυσή και τη σχηματοποίηση του πλαισίου που διαμορφώθηκε ο λόγος της ευθύνης και του πένθους για τις πυρκαγιές στο Μάτι και τη Βαρυπόμπη και Εύβοια αξιοποιήθηκαν τα όσα μελετήθηκαν από τη σχετική βιβλιογραφία που αναζητήθηκε και ανευρέθηκε ηλεκτρονικά και έντυπα. Συγκεκριμένα, πρόκειται για άρθρα σε διαδικτυακές εφημερίδες που αναζητήθηκαν μέσω google με ομιλίες των πρωθυπουργών και των πολιτικών αρχηγών. Επιπρόσθετα, ως αντιπροσωπευτικά κείμενα του λόγου της ευθύνης και του πένθους αντλήθηκαν από δημοσιεύματα έγκριτων ηλεκτρονικών εφημερίδων.

Τα κείμενα θα αναλυθούν σύμφωνα με τις θεμελιώδεις έννοιες της κριτικής ανάλυσης λόγου. Προτού πραγματοποιηθεί η ανάλυση θα αναλυθεί ο πολιτικός λόγος στις φυσικές καταστροφές αλλά και η έννοια της κριτικής ανάλυσης λόγου επικεντρώνοντας στον στόχο της να ρυθμίζει και να καθοδηγεί τις σκέψεις εκείνων που ασχολούνται ενεργά με τη δυναμική της κοινωνικής εξουσίας. Αναφορικά με τους περιορισμούς είναι σημαντικό να τονιστεί ότι λόγω της ευρύτητας του θέματος, επιλέχθηκε η ανάλυση των λόγων μόνο των πολιτικών και όχι του κοινού και των πυροσβεστών. Τα ευρήματα της έρευνάς αναμένεται να ωθήσουν στη διαπίστωση ότι παρά την έκφραση λόγου που αφορά το πένθος αλλά και την ανάληψη ή αποποίηση ευθυνών οι πολιτικοί δεν προβαίνουν σε δράσεις και προληπτικές ενέργειες ώστε να αποφεύγεται η έκταση των συμβάντων και η κατάληξη να αφορά και την απώλεια ζωών.

1.5 Σύνοψη

Συνοψίζοντας, στο παρόν εισαγωγικό κεφάλαιο παρουσιάστηκε το αντικείμενο της εργασίας και τα ερευνητικά ερωτήματα, τα οποία θα επιχειρηθεί να απαντηθούν μέσω της εργασίας. Οριοθετήθηκε το πλαίσιο, εντός του οποίου θα κινηθεί η εργασία και έγινε αναφορά στη μεθοδολογία της ανάλυσης και τέλος παρατέθηκαν οι παραδοχές και περιορισμοί που υιοθετήθηκαν. Στα επόμενα κεφάλαια θα αναλυθεί ο πολιτικός λόγος και οι καταστροφές. Ειδικότερα, ο λόγος αναφορικά με τις καταστροφές, ο συσχετισμός πολιτικών και καταστροφών, ο ρόλος των ΜΜΕ και οι απόψεις για την επιτυχία και αποτυχία στο λόγο των μέσων ενημέρωσης γύρω από τις καταστροφές. Στο τρίτο

κεφάλαιο θα αναλυθεί η κριτική ανάλυση λόγου ειδικότερα θα πραγματοποιηθεί εννοιολογική προσέγγιση της κριτικής και του λόγου, θα αναφερθούν τα επίπεδα ανάλυσης στην κριτική ανάλυση λόγου, η επιδίωξη του ελέγχου και της κατεύθυνσης της σκέψης μέσα από το λόγο, η κριτική ανάλυση λόγου ως ανάλυση πολιτικού λόγου και η επιλογή της ΚΑΛ ως μεθοδολογία.

Κεφάλαιο 2ο: Δημόσιος και Πολιτικός λόγος για τις φυσικές καταστροφές

2.1 Η προστασία του περιβάλλοντος πρέπει πλέον να έχει προτεραιότητα

Οι τρέχουσες εκτεταμένες δασικές πυρκαγιές υπογραμμίζουν τη συνεχιζόμενη πρόκληση της προστασίας του περιβάλλοντος στους πολλούς τομείς του από μια σειρά διαφορετικών κινδύνων. Τομέας ανησυχίας αποτελεί η βιώσιμη διαχείριση του οικολογικού αποθέματος της χώρας. Παρά την παρουσία συνταγματικών και εθνικών και ευρωπαϊκών περιβαλλοντικών νόμων, η υποβάθμιση του περιβάλλοντος συνεχίζεται λόγω διοικητικών ανεπαρειών στον δημόσιο τομέα. Αναποτελεσματικότητα, που συχνά προκύπτει από κακοδιαχείριση, όπως η αδυναμία εκπλήρωσης των επίσημων ευθυνών, εμφανίζονται όχι μόνο στις δημόσιες υπηρεσίες, αλλά και στους ΟΤΑ(Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης) και στην αντίστοιχη πολιτική ηγεσία, ιδιαίτερα σε τοπικό επίπεδο. Αυτοί οι ηγέτες τείνουν να δίνουν προτεραιότητα στη δική τους εξουσία και την επανεκλογή τους πάνω από την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων (Ρακιντζής, 2023). Ταυτόχρονα, σε αρκετές περιπτώσεις, αυτό αποδίδεται στη διαφθορά ικανών θεσμών που, ως αποτέλεσμα της σχέσης τους με άτομα με επιρροή και της συνακόλουθης ασπίδας ασυλίας, επιτρέπουν σε αδίστακτες ιδιωτικές επιχειρήσεις να λειτουργούν χωρίς συνέπειες. Την έχουμε παρατηρήσει συχνά να εκμεταλλεύεται την ευνοϊκή νομοθεσία και την ερμηνεία της για να δικαιολογήσει αυθαίρετες ενέργειες, μεταξύ άλλων στο δικαστικό σύστημα. Αυτό περιλαμβάνει την απουσία διοικητικής εποπτείας, την ανεπαρκή επιβολή του νόμου και, κυρίως, τη βραδύτητα της δικαστικής διαδικασίας και την αναποτελεσματικότητα των αποφάσεών της. Αυτά τα κενά είναι δυσαναπλήρωτα από πρωτοβουλίες πολιτών, καθώς τα άτομα συνήθως αγωνίζονται στις προσπάθειές τους να προστατεύσουν το περιβάλλον με την επιβολή του νόμου (Ρακιντζής, 2023).

Ο ισχυρισμός ότι τα γραφειοκρατικά εμπόδια ή η έλλειψη χρηματοδότησης ευθύνονται για την αποτυχία εκτέλεσης έργων προστασίας του περιβάλλοντος ή την αποτυχία εφαρμογής μέτρων πρόληψης πυρκαγιάς, όπως το κούρεμα των ξερών χόρτων, δεν αποτελεί έγκυρη εξήγηση. Αυτές οι εργασίες θα έπρεπε να έχουν ολοκληρωθεί πριν από την κρίσιμη στιγμή, συχνά τον Αύγουστο. Όταν υπάρχει ισχυρή αποφασιστικότητα από τους πολιτικούς αρχηγούς, ξεπερνιούνται τα γραφειοκρατικά εμπόδια και εξασφαλίζονται τα απαραίτητα οικονομικά. Οι πρόσφατες πυρκαγιές και η θυσία των δύο πιλότων έχουν αναδείξει τις ανεπάρκειες στην πρόληψη καταστροφών, οι οποίες θα

μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί ή μετριαστεί εάν είχαν εφαρμοστεί τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα (Ρακιντζής, 2023).

Αυτό το άρθρο υπογραμμίζει την εκδήλωση πυρκαγιών που ξεκινούν σε πολλές τοποθεσίες ταυτόχρονα, υποδηλώνοντας μια σκόπιμη πράξη εμπρησμού με πρόθεση να βλάψει το έθνος. Η πυρκαγιά στο αεροδρόμιο της Ν. Αγχιάλου και η έκρηξη βομβών δείχνουν σαφείς ενδείξεις δολιοφθοράς, απειλώντας την άμυνα της χώρας. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι πυρκαγιές δεν είναι αποτέλεσμα κατασκευής ανεμογεννητριών, αφού η τοποθέτησή τους σε δάση επιτρέπεται νόμιμα. Ωστόσο, αναγνωρίζοντας την τεράστια πρόκληση που αντιμετωπίζουν οι πυροσβέστες, είναι πιο αποτελεσματικό να εποπτεύονται τα αγροτικά δάση μέσω της παρουσίας αγροτικών φυλάκων και δασοφυλάκων, οι οποίοι έχουν την εξουσία να κάνουν συλλήψεις, αντί να βασίζονται σε drones (Ρακιντζής, 2023).

Λόγω της σταδιακής και πολύπλευρης φύσης των συνεπειών που προκύπτουν από τις παράνομες ενέργειες ή αμέλεια των θεσμών, οι έρευνες, ακόμη και δικαστικές, μερικές φορές οδηγούν σε ευρείες διαπιστώσεις, όπως η απόδοση της ευθύνης σε «γενικές περιστάσεις». Συνοψίζοντας, δεν υπάρχει ανάθεση ποινικών ή πειθαρχικών ευθυνών. Αντίθετα, υπάρχει χρονικός περιορισμός για τη δίωξη των παραβάσεων. Σε περιπτώσεις όπου ένα πρόβλημα επιδεινώνεται σταδιακά λόγω πολλών μεταβλητών, καθίσταται πολύ δύσκολο να ανατεθεί ατομική ευθύνη. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι, από τη μία πλευρά, η εστίαση μετατοπίζεται σε νομικές τεχνικές λεπτομέρειες, ενώ από την άλλη πλευρά, τα άτομα τείνουν να μεταθέτουν την ευθύνη ο ένας στον άλλο (Ρακιντζής, 2023).

Η τυπική ποινή για τους εμπρηστές προϋποθέτει ότι η σύλληψή τους γίνεται τυχαία, χωρίς προηγούμενο σχεδιασμό. Ωστόσο, η έρευνα μπορεί να επικεντρωθεί σε μια συγκεκριμένη ομάδα υπόπτων, με στόχο τον εντοπισμό και την εξουδετέρωση ατόμων που μπορεί να είναι επίδοξοι εμπρηστές. Η συνεχιζόμενη υποβάθμιση του περιβάλλοντος έχει αρνητικές επιπτώσεις τόσο στο βιοτικό επίπεδο όσο και στις αναπτυξιακές προσπάθειες της χώρας. Ενέχει σημαντικό κίνδυνο για τα δικαιώματα των μελλοντικών γενεών και παρεμποδίζει σοβαρά τη διατήρηση των φυσικών πόρων (Ρακιντζής, 2023). Ένας από τους σημαντικότερους κινδύνους για το περιβάλλον και τα οικοσυστήματα είναι οι μη αναστρέψιμες χωρικές αλλαγές που επηρεάζουν τους βιολογικούς πόρους της χώρας. Αυτά αποτελούν άμεση απειλή για τα θεμέλια της ύπαρξης. Σημαντικά οικολογικά ζητήματα, όπως η ατμοσφαιρική ρύπανση και η ανεύθυνη χρήση επικίνδυνων υλικών, μπορούν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά με την εφαρμογή τεχνολογικών ή θεσμικών παρεμβάσεων. Η ερημοποίηση, η αποψίλωση των δασών και η καταπάτηση βιομηχανικών

και τουριστικών δραστηριοτήτων σε βάρος της γεωργικής γης και των οικοσυστημάτων είναι μη αναστρέψιμα περιστατικά. Το έθνος μας ξεχωρίζει ως ένα από τα ελάχιστα εκλεκτά που δίνουν προτεραιότητα στη χρήση γεωργικής γης για ανάπτυξη αντί να επικεντρώνεται σε μη παραγωγική ή άγονη γη. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό για την κυβέρνηση να δώσει προτεραιότητα στην ανάπτυξη και την εφαρμογή πολιτικών και διαδικασιών που στοχεύουν στην προστασία από φυσικές καταστροφές, με βάση πρακτικούς λόγους και όχι πολιτικά κίνητρα (Ρακιντζής, 2023).

Η διοίκηση πρέπει να δώσει προτεραιότητα στην ανάπτυξη, την εκτέλεση και την αυστηρή εποπτεία του περιφερειακού χωροταξικού σχεδιασμού. Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει πρωτίστως την προστασία των δασών μέσω της άμεσης αναδάσωσης των καμένων περιοχών, της δημιουργίας καθορισμένων ζωνών διάθεσης στερεών αποβλήτων, της καταπολέμησης της παράνομης δόμησης, της διατήρησης της κεντρικής περιοχής του νησιού και της εξασφάλισης έγκαιρου καθαρισμού των δασών και των ρεμάτων. Επιπλέον, η κατασκευή αντιπλημμυρικών υποδομών είναι ζωτικής σημασίας. (Ρακιντζής, 2023).

2.2 Ο λόγος αναφορικά με τις καταστροφές

Η ταξινόμηση των συζητήσεων για τις καταστροφές έχει ιστορικά χωριστεί σε δύο κύριες κατηγορίες: το παράδειγμα κινδύνου, που θεωρείται η επικρατούσα προοπτική, και το παράδειγμα ευπάθειας, όπως προσδιορίστηκε από τον Hewitt το 1983. Σύμφωνα με τους Bankoff και Hilhorst (2009), το παράδειγμα κινδύνου θέτει ότι οι καταστροφές είναι άτυπα περιβαλλοντικά φαινόμενα που χρειάζονται συγκεκριμένες ενέργειες για την αποκατάσταση μιας κατάστασης κανονικότητας. Αυτό υποδηλώνει μια αναστροφή σε μια συλλογή κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών αλληλεπιδράσεων που υπήρχαν πριν από το συμβάν, όπως αναφέρουν οι Bankoff και Hilhorst (2009). Σύμφωνα με τον Verchick (2018), η τρέχουσα προοπτική για τις καταστροφές τείνει να συσκοτίζει τους υποκείμενους κοινωνικοοικονομικούς και πολιτικούς θεσμούς που συμβάλλουν στην ευπάθεια των κοινοτήτων, ενώ ταυτόχρονα υπερβάλλει τη σημασία των φυσικών διεργασιών, όπως η κλιματική αλλαγή. Από την άλλη πλευρά, το παράδειγμα τρωτότητας αντιλαμβάνεται τις καταστροφές ως πολιτικά και κοινωνικά παραγόμενες (Hewitt, 1983). Ως εκ τούτου, η διαχείριση καταστροφών σε αυτό το πλαίσιο δίνει έμφαση στον μετριασμό της ευπάθειας με πολιτικές παρεμβάσεις, όπως η ανακούφιση της φτώχειας (Nadiruzzaman and Wrathall, 2015), τα μέτρα διακυβέρνησης (Hilhorst et al., 2020) και οι τροποποιήσεις στις θεσμικές δομές (Das και Luthfi , 2017). Κατά συνέπεια, τα

περιβαλλοντικά πλαίσια καταστροφής που δίνουν προτεραιότητα στους κινδύνους τείνουν να δίνουν προτεραιότητα στη διατήρηση των υφιστάμενων πολιτικών δομών, ενώ η έμφαση στην ευπάθεια τοποθετεί την κοινωνική δικαιοσύνη και τη μετασχηματιστική αλλαγή στο προσκήνιο (Douglass and Miller, 2018; Raju et al., 2022).

Αυτές οι συζητήσεις, μαζί με παρόμοιες όπως αναφέρονται από τον Bankoff (2019), έχουν σημασία όσον αφορά τον πιθανό αντίκτυπο στη διακυβέρνηση και τη διαχείριση καταστροφών από διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς. Η χρήση του παραδείγματος τρωτότητας για την κατανόηση των καταστροφών ενθαρρύνει μια προοπτική που τονίζει τη συλλογική ευθύνη όλων των ατόμων στην αντιμετώπιση αυτών των γεγονότων. Αυτή η προσέγγιση αναγνωρίζει τη συμμετοχή πολλών ενδιαφερομένων και ενός ευρέος δικτύου παραγόντων στη διαχείριση των κινδύνων μέσω παρεμβάσεων που εκτείνονται σε διαφορετικές κοινωνίες (Clark-Ginsberg, 2020; Tierney, 2012). Οι συγκεκριμένοι φορείς που εμπλέκονται σε αυτές τις παρεμβάσεις είναι αβέβαιοι και δυναμικοί, όπως σημειώνουν οι Meriläinen et al. (2020). Ωστόσο, ένα επαναλαμβανόμενο στοιχείο είναι η ανάθεση των κυβερνητικών καθηκόντων σε τοπικούς οργανισμούς, όπως τονίζεται από τους Curato (2018a) και Wisner et al. (2001). Αυτή η προσέγγιση έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τις συμβατικές, ιεραρχικές και αυταρχικές στρατηγικές διαχείρισης καταστροφών που σχετίζονται με το παράδειγμα κινδύνου. Η συμπερίληψη των τοπικών κοινοτήτων και άλλων ενδιαφερομένων στη διαχείριση καταστροφών έχει τη δυνατότητα να ενισχύσει τις φωνές τους και να ενισχύσει τη συμμετοχή τους (Curato, 2018a; Hilhorst et al., 2020). Ωστόσο, εάν αυτή η προσέγγιση δεν εκτελεστεί αποτελεσματικά, μπορεί να δημιουργήσει προκλήσεις και δυσκολίες για αυτές τις ομάδες. Η πράξη μεταφοράς κρατικών υποχρεώσεων σε εξωτερικές οντότητες είναι ένα φαινόμενο κατά το οποίο οι άνθρωποι θεωρούνται υπεύθυνοι για τις κοινωνικοοικονομικές τους συνθήκες, υπονοώντας επομένως ότι καταστάσεις όπως η φτώχεια και η ευπάθεια είναι θέμα προσωπικής επιλογής (Chandler and Reid, 2018). Με την υιοθέτηση αυτής της προσέγγισης, όσοι είναι περιθωριοποιημένοι θεωρούνται υπεύθυνοι για τις συνθήκες στις οποίες βρίσκονται, χαρακτηριστικό του νεοφιλελευθερισμού που έχει υποστεί κριτική στον τομέα των μελετών για την καταστροφή και την ανάπτυξη (Bankoff, 2019· Cheek and Chmutina, 2021). Μια άλλη σημαντική πτυχή που πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι η υπευθυνότητα. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) διαδραματίζουν ολοένα και πιο σημαντικό ρόλο στη διαχείριση καταστροφών. Ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι στερούνται ευθύνης σε ένα δημοκρατικό πλαίσιο διακυβέρνησης και οι στόχοι τους μπορεί να επηρεάζονται από τα συμφέροντα των χρηματοδοτών τους (Reid-Henry, 2014). Η

χρήση αυτής της προσέγγισης έχει χρησιμοποιηθεί ως μέσο για τον έλεγχο των δραστηριοτήτων διεθνών μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) που προέρχονται από δυτικές χώρες, που δραστηριοποιούνται σε μη δυτικά περιβάλλοντα και θεωρούνται ως εκδήλωση νεοαποικιακής παρέμβασης που παραβιάζει τα πολιτιστικά πρότυπα και αξίες μη δυτικών πολιτισμών (Sripaoraya, 2017). Συχνά, αυτές οι ενέργειες κρύβονται υπό το πρόσχημα της καλοσύνης και της ενσυναίσθησης (Fassin, 2012). Η αδυναμία εκχώρησης της εξουσίας παρατηρείται συχνά σε τρίτους. Το παράδειγμα ευπάθειας υπογραμμίζει τη σημασία των τοπικών ενδιαφερομένων ως πρωταρχικών πηγών γνώσης. Ωστόσο, οι ανθρωπιστές μπορεί να διαιωνίζουν ακούσια πατερναλιστικές μορφές παρέμβασης, χρησιμοποιώντας ρητορική «φροντίδας» που στην πραγματικότητα επιδεινώνει την ανισότητα, εμποδίζει τη συλλογική αλλαγή και υποστηρίζει τις ατζέντες αποικισμού (Murphy, 2015; Tronto, 2010, 2013).

Η γλώσσα γύρω από τη διαχείριση καταστροφών λειτουργεί συχνά με την υπόθεση ότι οι κυρίαρχοι πολιτισμικοί κανόνες, οι αντιδράσεις και οι κατανοήσεις είναι παγκοσμίως σχετικές και κατάλληλες (Veland et al., 2010). Για παράδειγμα, στον τομέα της διαχείρισης καταστροφών, μπορεί να υπάρχει έλλειψη έμφασης στη διαφύλαξη του βασικού εξοπλισμού που είναι απαραίτητος για την επιβίωση (Kontar et al., 2015). Επιπλέον, η διαδικασία ανάκτησης ενδέχεται να μην αναγνωρίζει επαρκώς την αξία συγκεκριμένων τοποθεσιών ή τύπων κατασκευών (Huang, 2018). Επιπλέον, οι πολιτικές και οι στρατηγικές σχεδιασμού μπορεί να επιβάλλουν υπερβολικές γραφειοκρατικές απαιτήσεις, επιβάλλοντας έτσι προκλήσεις στις αυτόχθονες κοινότητες με περιορισμένο εργατικό δυναμικό (Ristroph, 2018). Ως εκ τούτου, οι προαναφερθέντες λόγοι χρησιμεύουν για τη στήριξη των κυρίαρχων πολιτικών και πολιτιστικών περιβαλλόντων, παρέχοντας επομένως μια λογική για πατερναλιστικές και αποικιακές προσπάθειες που έχουν ως αποτέλεσμα την ευπάθεια των αυτόχθονων πληθυσμών (Howitt et al., 2012). Οι τυπικές διαδικασίες έχουν τη δυνατότητα να προκαλέσουν διαρκή βλάβη στις ιθαγενείς κοινότητες και στους θεσμούς τους διαβρώνοντας σταδιακά την ικανότητά τους να παρέχουν αποτελεσματική διακυβέρνηση, υποστήριξη, σημασία και ανάκαμψη στους πληγέντες πληθυσμούς (Howitt et al., 2012; Hsu et al., 2015). Σε περιόδους κρίσης, η κυρίαρχη κοινωνική ομάδα μπορεί να χρησιμοποιήσει στρατηγικές διαχείρισης καταστροφών με σκοπό να περιθωριοποιήσει τα δικαιώματα ιδιοκτησίας των αυτόχθονων κοινοτήτων για προσωπικά οικονομικά οφέλη (Alvarez & Cardenas, 2019). Σε πολλές περιπτώσεις, τα συμφέροντα και η συνάφεια των αυτόχθονων πληθυσμών συχνά περιθωριοποιούνται σε σχέση με θέματα όπως η εθνική ανάπτυξη (Lambert & Scott,

2019). Κατά συνέπεια, η συμμετοχή των αυτόχθονων κοινοτήτων, οι διακριτοί στόχοι, οι ανησυχίες και η τεχνογνωσία τους, αγνοείται συστηματικά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που σχετίζονται με καταστροφές.

Προκειμένου να αποτραπεί η διαιώνιση των αποικιακών ερευνητικών πρακτικών που περιθωριοποιούν τις απόψεις των αυτόχθονων πληθυσμών, είναι επιτακτική ανάγκη να αποκτήσουμε μια εικόνα για το πώς αυτές οι κοινότητες οικοδομούν και διατυπώνουν τη δική τους κατανόηση για τις καταστροφές. Είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε τη σημαντική ποικιλομορφία μεταξύ των αυτόχθονων πληθυσμών και των συστημάτων πεποιθήσεών τους (Watts, 2013). Ως εκ τούτου, έχουμε αναλάβει μια ολοκληρωμένη ανασκόπηση του υλικού που συντάχθηκε από μια σειρά από αυτόχθονες ερευνητές. Αν και υπάρχει σπανιότητα έρευνας που διεξάγεται από ιθαγενείς μελετητές ειδικά για το θέμα των συζητήσεων για τις καταστροφές, υπάρχει ένα σημαντικό σύνολο βιβλιογραφίας που συντάχθηκε από αυτόχθονες ερευνητές, που τονίζει τον δυτικό δυϊσμό του διαχωρισμού του φυσικού και του κοινωνικού. Πολλές αυτόχθονες ομάδες, αντίθετα, αντιλαμβάνονται το κοινωνικό και το φυσικό ως αλληλένδετα (Ultramarini and Rezende, 2007). Με παρόμοιο τρόπο, αρκετοί μελετητές από αυτόχθονα υπόβαθρο υποστηρίζουν ότι η Γη, σε συνδυασμό με μη ανθρώπινες οντότητες και οντότητες πέρα από το ανθρώπινο βασίλειο, έχει συνείδηση και ικανότητα για σκόπιμη δράση (Bawaka Country et al., 2013; Museka and Madondo, 2012 Todd, 2018, Viaene, 2021, Watts, 2013, Yazzie and Baldy, 2018). Αυτή η παρατήρηση δεν ευθυγραμμίζεται με καμία από τις δύο θεωρίες καταστροφών που συζητήθηκαν προηγουμένως, οι οποίες οριοθετούν μια διάκριση μεταξύ της φυσικής και της κοινωνικής πτυχής.

2.3 Ο δημόσιος λόγος και ο συσχετισμός πολιτικών απόψεων για τις φυσικές καταστροφές

Ο δημόσιος λόγος έχει μεγάλη σημασία, καθώς διεγείρει γνωστικές διαδικασίες που διαμορφώνουν τα πολιτικά συναισθήματα μεταξύ των ατόμων και επηρεάζουν σημαντικά την κατεύθυνση που παίρνει το έθνος στο μέλλον. Ουσιαστικά, χρησιμεύει ως ένα είδος επιρροής που είναι άτυπη, αλλά παίζει καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία των απαραίτητων συνθηκών για την προώθηση των δραστηριοτήτων σε πολλούς τομείς της κοινωνίας. Στην Ελλάδα, μια χώρα που αντιμετωπίζει σήμερα μια πολυδιάστατη κρίση που περιλαμβάνει οικονομικά, πολιτικά και αξιακά ζητήματα, είναι κρίσιμο να εξεταστούν οι ποιοτικές πτυχές και οι επιπτώσεις του δημόσιου λόγου. Μια σημαντική πτυχή του δημόσιου λόγου, είτε διεξάγεται από πολιτικούς είτε από άτομα που εμπλέκονται στην

ενημέρωση των πολιτών ή στην ανάλυση γεγονότων, είναι η σκόπιμη διαμόρφωση μιας πολιτικής ατμόσφαιρας με βάση τη δική τους οπτική (Αλεξόπουλος, 2017).

Τα θεμελιώδη όργανα για την επίτευξη αυτού του στόχου περιλαμβάνουν τη γλώσσα και τη χρήση της, τον τρόπο με τον οποίο κατευθύνεται ο λόγος (προς τις συναισθηματικές ή λογικές ικανότητες των ατόμων), τα χαρακτηριστικά του περιεχομένου του (είτε έχει ευρύ και ηθικό προσανατολισμό είτε εστιασμένο και διαρκής στρατηγική), και την εκμετάλλευση του μηχανισμού της εξιδανίκευσης, τόσο σε σχέση με το ιστορικό παρελθόν όσο και με την προοπτική του μέλλοντος. Η χρήση της γλώσσας στον δημόσιο λόγο στην Ελλάδα είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς ασκεί ισχυρή επιρροή στην πολιτική ατμόσφαιρα. Αυτό συμβαίνει κυρίως επειδή τείνει να προσελκύει συναισθήματα και αισθήματα αντί να εμπλέκει τα άτομα σε ορθολογικό συλλογισμό όταν προσεγγίζουν την πραγματικότητα (Αλεξόπουλος, 2017).

Ένα ενδεικτικό παράδειγμα είναι τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, τα οποία όχι μόνο αναφέρουν πολιτικά γεγονότα, αλλά επιδίδονται και σε πολιτικούς ελιγμούς με βάση τις προτιμήσεις τους για την πολιτική γεωγραφία (υποστήριξη της κυβέρνησης ή της αντιπολίτευσης). Πολιτικά πρόσωπα και αναλυτές-σχολιαστές συχνά χρησιμοποιούν ιστορικά γεγονότα για να επηρεάσουν το τρέχον πολιτικό κλίμα. Για παράδειγμα, μπορεί να κάνουν εικασίες σχετικά με τις συνέπειες της λογοδοσίας των κυβερνώντων έναντι του λαού εκτός συνταγματικών ρυθμίσεων, όπως έχει γίνει στο παρελθόν. Ωστόσο, η γλώσσα και η χρήση της δεν είναι τα μόνα όπλα που χρησιμοποιούνται συχνά για να επηρεάσουν την πολιτική ατμόσφαιρα. Ο γενικός και ηθικός λόγος συχνά διεγείρεται με την ίδια ένταση, συχνά σε συνδυασμό με την επιδείνωση της ιδιοσυγκρασίας κάποιου, καθιστώντας πιο βολικό τον έλεγχο του πληθυσμού (Αλεξόπουλος, 2017).

Ουσιαστικά, η χρήση ευρειών και ηθικών στρατηγικών επικοινωνίας ενθαρρύνει την τόνωση των ευφάνταστων σκέψεων για το μέλλον. Η ηθική είναι μια έννοια που αφορά την ειλικρίνεια αυτού που την ενσαρκώνει, μαζί με την κατάλληλη εξωτερική έκφραση. Η ευρεία και διφορούμενη χρήση της γλώσσας, που έχει τις ρίζες της σε «αρχές και αξίες», στοχεύει να ενθαρρύνει την ανάπτυξη ευφάνταστων εννοιών που επηρεάζουν τις πολιτικές πεποιθήσεις. Ουσιαστικά, η σημερινή κατάσταση οδηγεί στην εμφάνιση παρακμιακών φαινομένων και σε σημαντικό κίνδυνο για την κοινωνική συνοχή. Η κοινωνία αγωνίζεται να δημιουργήσει την απαραίτητη ώθηση για μεταρρυθμίσεις που θα της επιτρέψουν να φτάσει τους ευρωπαϊούς εταίρους και άλλες ανεπτυγμένες χώρες. παγκόσμιες κοινωνίες. Στο μέλλον, μόνο η τιμή θα γίνει πιο επιβαρυντική. Η σχέση μεταξύ φυσικών καταστροφών και πολιτικής εμπιστοσύνης έχει εξεταστεί από διάφορες οπτικές γωνίες,

παρόμοια με την εξέταση του κοινωνικού κεφαλαίου. Η παρούσα μελέτη εξετάζει πρωτίστως τον αντίκτυπο των καταστροφών στην πολιτική εμπιστοσύνη και στην ικανοποίηση της κυβέρνησης. Ωστόσο, είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε ότι η σχέση μεταξύ πολιτικής εμπιστοσύνης και καταστροφών περιλαμβάνει και άλλες πτυχές (Αλεξόπουλος, 2017).

Ο αντίκτυπος της πολιτικής εμπιστοσύνης στην προετοιμασία και τη διαχείριση καταστροφών έχει αναγνωριστεί από μελετητές. Υποστηρίζουν ότι όσοι πιστεύουν στους πολιτικούς θεσμούς είναι πιο πιθανό να βλέπουν τις εκτιμήσεις κινδύνου της κυβέρνησης ως αξιόπιστες και, ως εκ τούτου, να εγκρίνουν τις πολιτικές κινδύνου της (Johnson, 1999). Η έλλειψη εμπιστοσύνης στους κυβερνητικούς θεσμούς μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα οι άνθρωποι να αγνοούν τις προτάσεις και τις πληροφορίες που διαδίδονται από αυτούς τους οργανισμούς (McCaffrey, 2004). Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι ένας σημαντικός βαθμός εμπιστοσύνης στις αρχές μπορεί επίσης να υποδηλώνει ότι τα άτομα έχουν εμπιστοσύνη στην ικανότητα αυτών των ιδρυμάτων να διαχειριστούν αποτελεσματικά έναν φυσικό κίνδυνο. Αντίθετα, τα χαμηλά επίπεδα εμπιστοσύνης τείνουν να φαίνονται σε συνδυασμό με άτομα που ασχολούνται ενεργά με την αντιμετώπιση τέτοιων κινδύνων (Scolobig et al., 2012).

Σύμφωνα με τους Kim and Kang (2010), η κυβέρνηση μπορεί να μην έχει το κίνητρο να εφαρμόσει ανεξάρτητα δράσεις ως απάντηση σε φυσικές καταστροφές. Σύμφωνα με τους Boin et al. (2008), η ανεπαρκής διαχείριση καταστροφών έχει τη δυνατότητα να κλιμακωθεί σε πολιτικές κρίσεις που έχουν ουσιαστικό αντίκτυπο στα πολιτικά συστήματα.

Ο αντίκτυπος των καταστροφών στις πολιτικές απόψεις έχει συχνά αποδοθεί στην αντιληπτή αποτελεσματικότητα της κυβερνητικής διαχείρισης καταστροφών (Uslaner & Yamamura, 2016). Η κρίση μιας κυβέρνησης από τους πολίτες της μπορεί να επηρεαστεί από τη γνώμη τους για την ικανότητα της κυβέρνησης να αντιδρά αποτελεσματικά και να διαχειρίζεται μια καταστροφή. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι συνέπειες των καταστροφών θεωρούνται ως στοιχείο της πολιτικής ευθύνης της κυβέρνησης (Dodds, 2015). Ο βαθμός στον οποίο η πολιτική εμπιστοσύνη και οι συγκρίσιμες πολιτικές συμπεριφορές συνδέονται με φυσικές καταστροφές δεν έχει εξεταστεί εκτενώς στην ακαδημαϊκή έρευνα. Ο ακαδημαϊκός λόγος έχει συμπεριλάβει το ζήτημα της αβεβαιότητας σχετικά με τον βαθμό στον οποίο οι πιθανές συνέπειες των καταστροφών μπορεί να επηρεάσουν την πολιτική εμπιστοσύνη (Uslaner, 2016).

Διάφορες επιστημονικές προσεγγίσεις έχουν χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο μετράται η κυβερνητική απόδοση μετά από καταστροφές. Η πολιτική υποστήριξη στις επόμενες εκλογές μπορεί να αξιολογηθεί με την εξέταση των αναδρομικών προτύπων ψηφοφορίας μετά από φυσικές καταστροφές, όπως διερευνήθηκε σε αρκετές έρευνες (Eriksson, 2016). Ωστόσο, είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε ότι οι γενικές εκλογές δεν είναι το αποκλειστικό μέσο αξιολόγησης των πολιτικών επιπτώσεων των καταστροφών και ότι η πλειονότητα των καταστροφών δεν συμπίπτει με τις γενικές εκλογικές περιόδους. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να διερευνηθούν προσεγγίσεις για την αξιολόγηση των πολιτικών προεκτάσεων των καταστροφών, ιδιαίτερα σε περίπτωση απουσίας ενός επικείμενου εκλογικού γεγονότος.

Υπάρχει ένα διαδεδομένο επιχείρημα στη βιβλιογραφία ότι οι φυσικές καταστροφές μπορεί να θεωρηθούν ως περιπτώσεις ταχέως κλιμακούμενων κρίσεων (Houston et al. 2012). Η ταχεία φύση των καταστροφών φαίνεται από έρευνα που δείχνει ότι η προσοχή των μέσων ενημέρωσης επικεντρώνεται κυρίως στις κυβερνητικές αντιδράσεις κατά τη διάρκεια και αμέσως μετά την κρίση, διευκολύνοντας έτσι την εμφάνιση βραχυπρόθεσμων συνεπειών (Healy & Malhotra, 2009).

Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να εξεταστούν οι άμεσες επιπτώσεις των φυσικών καταστροφών προκειμένου να κατανοηθούν και να διερευνηθούν οι μηχανισμοί ευθύνης που προκύπτουν. Η παρούσα μελέτη αναγνωρίζει και υπογραμμίζει τη σημασία της αρχικής φάσης που ακολουθεί μετά από φυσικές καταστροφές. Η εξέταση των πολιτικών συνεπειών μιας καταστροφής στον γενικό πληθυσμό μπορεί να διευκολυνθεί με την αξιολόγηση μεμονωμένων πολιτικών συμπεριφορών, όπως η ικανοποίηση ή η εμπιστοσύνη στην κυβέρνηση, που χρησιμεύουν ως δείκτες των αντιλήψεων για τις κυβερνητικές επιδόσεις. Σύμφωνα με τον Uslaner (2016), η σημασία των πολιτικών απόψεων γίνεται ιδιαίτερα εμφανής στο πλαίσιο των καταστροφών. Ο συγγραφέας ισχυρίζεται ότι η ταχύτητα και η αποτελεσματικότητα της αντίδρασης μιας κυβέρνησης σε μια φυσική καταστροφή έχουν καθοριστικό ρόλο στον καθορισμό του βαθμού εμπιστοσύνης που έχουν οι πολίτες στην κυβέρνησή τους (σελ. 185).

Προηγούμενες μελέτες έχουν δείξει ότι οι πολιτικές συνέπειες των φυσικών καταστροφών τείνουν να είναι ως επί το πλείστον αρνητικές. Επιπλέον, αυτές οι καταστροφές έχει φανεί ότι επηρεάζουν τις πολιτικές απόψεις σε ευρύτερο επίπεδο, οδηγώντας σε μειωμένη έγκριση των δημοκρατικών αρχών σε δημοκρατίες που είναι λιγότερο εδραιωμένες (Carlin et al., 2014). Η εξέταση της εμπιστοσύνης και της

ικανοποίησης προς την κυβέρνηση έχει αποτελέσει αντικείμενο έρευνας στο πλαίσιο πολλών συμφορών.

Ο αντίκτυπος του τυφώνα Κατρίνα το 2005 στην πίστη στην κυβέρνηση και στην ικανοποίηση από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση αποδείχθηκε επιζήμιος, όπως αποκαλύφθηκε από πολλές έρευνες. Η εξήγηση για αυτά τα αποτελέσματα μπορεί να αποδοθεί στην πολιτική ατμόσφαιρα γύρω από την τραγωδία, η οποία επηρεάστηκε από τη διαχείριση και την προετοιμασία των καταστροφών της ομοσπονδιακής κυβέρνησης που υπόκεινται σε κριτική (Parker et al., 2009). Μια άλλη καταστροφή που έχει εξεταστεί είναι ο σεισμός και το τσουνάμι που σημειώθηκαν στην Ιαπωνία το 2011. Οι μελετητές έχουν ήδη δει μια πτώση στα επίπεδα πίστης στην κυβέρνηση μετά την εκδήλωση της τραγωδίας (Uslaner, 2016).

Οι πλημμύρες του 2010 στο Πακιστάν είχαν αρνητικό αντίκτυπο σε πολλές πολιτικές συμπεριφορές, συμπεριλαμβανομένης της αντίληψης της πολιτικής ηγεσίας. Αυτή η επίδραση ήταν ιδιαίτερα εμφανής μεταξύ εκείνων που βίωσαν την καταστροφή ιδιοκτησίας ως αποτέλεσμα της καταστροφής (Akbar & Aldrich, 2015). Ως εκ τούτου, μπορεί να φανεί ότι η εντύπωση ανεπαρκών κυβερνητικών επιδόσεων μετά από καταστροφές είναι ένα διαδεδομένο φαινόμενο εντός του ποικίλου φάσματος των πολιτικών συνεπειών που συνδέονται με τέτοια γεγονότα. Επιπλέον, υπάρχουν μελέτες που καταδεικνύουν περιπτώσεις αποτελεσματικής διαχείρισης καταστροφών, οι οποίες θεωρήθηκαν επιτυχείς και κατέληξαν σε ευνοϊκά πολιτικά αποτελέσματα. Οι ακαδημαϊκοί ερευνητές έχουν δει ένα αυξανόμενο επίπεδο υποστήριξης προς την κυβέρνηση μετά τις πλημμύρες που σημειώθηκαν στη Γερμανία το 2002. Οι Han et al. (2011) παρατήρησε αύξηση της πολιτικής εμπιστοσύνης προς την εθνική κυβέρνηση στην Κίνα μετά από σεισμό, ενώ οι Lazarev et al. (2014) κατέγραψε μια αύξηση της υποστήριξης προς τη ρωσική κυβέρνηση μετά τις πυρκαγιές. Ωστόσο, είναι εύλογο ότι οι ευεργετικές βελτιώσεις που παρατηρήθηκαν στις μεταγενέστερες περιπτώσεις θα μπορούσαν να αποδοθούν στο ευρύτερο πολιτικό περιβάλλον στο οποίο συνέβησαν.

Σε χώρες όπου τα μέσα ενημέρωσης υπόκεινται σε μεγαλύτερη επιρροή ή έλεγχο από λιγότερο δημοκρατικές κυβερνήσεις, υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα κάλυψης από τα μέσα ενημέρωσης που παρουσιάζει θετική προκατάληψη προς την κυβέρνηση. Προηγούμενη έρευνα έχει δείξει μια συσχέτιση μεταξύ των πολιτικών απόψεων και των περιστατικών φυσικών καταστροφών. Σε αντίθεση με τις θεωρητικές υποθέσεις που έθεταν την πολιτική εμπιστοσύνη ως μια σταθερή τάση προς το πολιτικό σύστημα, τα εμπειρικά στοιχεία δείχνουν ότι οι καταστροφές έχουν αντίκτυπο στην πολιτική

εμπιστοσύνη. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι αυτοί οι παράγοντες είχαν συχνά σημαντικό αντίκτυπο στη δημόσια έγκριση της διοίκησης. Ωστόσο, το υπάρχον σώμα έρευνας δεν παρέχει πειστικές αποδείξεις σχετικά με τον συνολικό αντίκτυπο των καταστροφών στην πολιτική εμπιστοσύνη και ικανοποίηση με την κυβέρνηση. Επιπλέον, θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι πολιτικές προεκτάσεις που παρατηρούνται σε πολλές καταστροφές που έχουν ερευνηθεί μπορεί να μην είναι πάντα καθολικά σχετικές με όλους τους τύπους καταστροφών. Επιπλέον, οι παράγοντες που περιβάλλουν τις καταστροφές διαδραματίζουν βασικό ρόλο στον καθορισμό των πιθανών καλών ή κακών αποτελεσμάτων τέτοιων γεγονότων. Το επόμενο μέρος παρέχει μια λεπτομερή ανάλυση μιας υποθετικής διαδικασίας που επιδιώκει να αποσαφηνίσει τις πολιτικές προεκτάσεις που προκύπτουν στον απόηχο των καταστροφών, εστιάζοντας συγκεκριμένα στον ρόλο της κάλυψης των μέσων ενημέρωσης (Albrecht, 2017).

2.4 Ο ρόλος των MME

Η λειτουργία της κάλυψης από τα μέσα ενημέρωσης είναι υψίστης σημασίας για τη διαμόρφωση της κοινής γνώμης για τις κυβερνητικές πράξεις. Η επίδραση των αντιληπτών αστοχιών στη διαχείριση καταστροφών στα πολιτικά συστήματα έχει σημειωθεί από τους Boin et al. (2008). Προηγούμενες μελέτες έχουν δείξει ότι η αντίληψη της αποτυχίας στη διαχείριση καταστροφών έχει πιθανές αρνητικές πολιτικές προεκτάσεις (Brändström, 2016). Η εκδήλωση αρνητικών πολιτικών επιπτώσεων μπορεί να παρατηρηθεί με διάφορους τρόπους, όπως αλλαγές στις πολιτικές, αποχώρηση πολιτικών αξιωματούχων ή αλλαγές στο δημόσιο αίσθημα, όπως υποδεικνύεται από αλλαγές στην πολιτική εμπιστοσύνη ή την κυβερνητική υποστήριξη (Boin et al., 2009 Uslaner, 2016). Αντίθετα, προηγούμενες μελέτες έχουν δείξει ότι οι κατεστημένοι φορείς μπορεί να ωφεληθούν πολιτικά από άλλες καταστροφές, εάν η διαχείριση καταστροφών από τη διοίκησή τους θεωρηθεί αποτελεσματική (Boin et al., 2009).

Προηγούμενες μελέτες έχουν επισημάνει τη σημασία των αντιλήψεων των ατόμων για τις πράξεις και έχουν εξετάσει τους πολλούς τρόπους με τους οποίους μπορεί να δει κανείς την επιτυχία και την αποτυχία. Κατά την αξιολόγηση της επιτυχίας και της αποτυχίας των κυβερνήσεων, οι φορείς δεν εξαρτώνται μόνο από αδιαμφισβήτητα στοιχεία. Η αξιολόγηση των κυβερνητικών δραστηριοτήτων και η αντίληψη του κοινού για τα γεγονότα διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο σε αυτή τη διαδικασία, όπως τονίστηκε από τους Bovens and 't Hart (2016) και McConnell (2015). Η οικοδόμηση της αποτυχίας και

της επιτυχίας στον πολιτικό λόγο επηρεάζεται κυρίως από τους κυρίαρχους παράγοντες σε αυτόν τον λόγο. Σύμφωνα με τον McConnell (2015), η αποτυχία είναι μια έννοια που κατασκευάζεται από αυτούς που κατέχουν κοινωνική δύναμη και είναι σε θέση να εκφράσουν και να επιτύχουν μια κυρίαρχη αφήγηση αποτυχίας (σελ. 223).

2.5 Απόψεις για την επιτυχία και αποτυχία στον λόγο των μέσων ενημέρωσης γύρω από τις καταστροφές

Τα μέσα ενημέρωσης διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο ως αγωγοί πληροφόρησης σε περιόδους κρίσης. Η πλειοψηφία των γνώσεών μας για τις καταστροφές αποκτάται από πηγές μέσων ενημέρωσης. Λόγω αυτής της συγκεκριμένης λειτουργίας, τα μέσα ενημέρωσης έχουν χαρακτηριστεί ως ο κύριος τομέας για τη διαμόρφωση των ανταγωνισμών που προκύπτουν μεταξύ της κυβέρνησης και των επικριτών της (Boin et al., 2009). Σύμφωνα με τους Hart και Tindall (2009, σ.31), τα μέσα ενημέρωσης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της δυναμικής της πολιτικής εξουσίας, καθώς χρησιμεύουν ως κάτι περισσότερο από ένα απλό παθητικό σκηνικό για τους παράγοντες της κρίσης. Αντίθετα, χρησιμεύουν ως εξέχουσα πλατφόρμα όπου τόσο όσοι βρίσκονται στην εξουσία και οι επικριτές τους, όσο και όσοι υποστηρίζουν το υπάρχον σύστημα και όσοι υποστηρίζουν την αλλαγή, πρέπει να συμμετάσχουν σε στρατηγικές ενέργειες για να κερδίσουν ή να διατηρήσουν την πολιτική επιρροή.

Οι συζητήσεις στα μέσα ενημέρωσης αναγνωρίζεται ευρέως ότι έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην πολιτική εμπιστοσύνη και την ικανοποίηση με τη διοίκηση. Ενώ η εγκαθίδρυση κοινωνικής εμπιστοσύνης βασίζεται συχνά σε εκτεταμένες προσωπικές αλληλεπιδράσεις, η πολιτική εμπιστοσύνη συχνά δεν αναπτύσσεται με άμεση δέσμευση με πολιτικά πρόσωπα. Σύμφωνα με τον Newton (2001), η πολιτική εμπιστοσύνη συχνά αποκτάται μέσω της έκθεσης στα μέσα ενημέρωσης. Τα μέσα ενημέρωσης παρέχουν κάλυψη καταστροφών, συμπεριλαμβανομένων τόσο των ανεπιτυχών προσπαθειών της κυβέρνησης για τη διαχείριση της κρίσης όσο και περιπτώσεων αποτελεσματικής διαχείρισης καταστροφών. Αυτή η κάλυψη είναι προσβάσιμη σε όλα τα άτομα, ανεξάρτητα από το αν έχουν επηρεαστεί άμεσα από την καταστροφή.

Η κύρια πηγή πληροφοριών για τις καταστροφές, συμπεριλαμβανομένων των προσδοκιών και της γνώσης τόσο των τακτικών κατοίκων όσο και των αρχών, καθώς και των διδαγμάτων που αποκτήθηκαν από προηγούμενες καταστροφές, προέρχεται κυρίως, αν και όχι πλήρως, από αναφορές των μέσων μαζικής ενημέρωσης (Quarantelli, 1991).

Ως εκ τούτου, η παρούσα μελέτη διερευνά τον ρόλο της κάλυψης των μέσων ενημέρωσης στη διαμόρφωση πολιτικών απόψεων μετά από μια καταστροφή, εστιάζοντας συγκεκριμένα στην απεικόνιση τόσο της αποτυχημένης όσο και της επιτυχημένης διαχείρισης καταστροφών. Η επίδραση των φυσικών καταστροφών στην πολιτική εμπιστοσύνη μπορεί να εκδηλωθεί ανεξάρτητα από τις άμεσες συνέπειες σε ένα άτομο, εφόσον η κάλυψη των μέσων ενημέρωσης εφιστά την προσοχή στο θέμα. Ως εκ τούτου, η σημασία της κάλυψης από τα μέσα ενημέρωσης σε σχέση με καταστροφές είναι ιδιαίτερα υψίστης σημασίας. Σύμφωνα με τον Stoop (2007), τα άτομα που δεν βρίσκονται σε κοντινή απόσταση από ένα γεγονός αλλά λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με αυτό μέσω ενός ενδιάμεσου έχουν μια έμμεση εμπειρία από το γεγονός. Ως εκ τούτου, ο αντίκτυπος της κάλυψης των μέσων ενημέρωσης στα πολιτικά συναισθήματα φαίνεται σε ολόκληρο τον πληθυσμό όταν συμβαίνει μια καταστροφή, εξαρτώμενη από την αντίληψη του κοινού για την αποτελεσματικότητα της κυβέρνησης στον χειρισμό της κρίσης.

Στον τομέα της επιστημονικής έρευνας σχετικά με τα μέσα και τα πολιτικά συστήματα, έχει αναγνωριστεί ευρέως ότι τα μέσα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της ατζέντας (McCombs, 1993· McCombs, 2005). Επιπλέον, ο επιστημονικός λόγος έχει εξετάσει τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζονται οι ειδήσεις και την πιθανή επιρροή των μεροληπτικών πληροφοριών στα μέσα ενημέρωσης στις γνωστικές διαδικασίες των ατόμων (Entman, 1989· Entman, 2007).

Η επιρροή των μέσων ενημέρωσης στις σκέψεις και τις γνωστικές διαδικασίες των ατόμων είναι εμφανής, είτε αφορά τον ρόλο των μέσων ενημέρωσης στον καθορισμό της ατζέντας και στην επιλογή θεμάτων για αναφορά (McCombs & Shaw, 1972; McCombs, 2014), είτε στο πλαίσιο του περιεχομένου ειδήσεων που εξετάζει πώς παρουσιάζονται τα ζητήματα (Scheufele & Tewksbury, 2007). Τα MME διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση των αντιλήψεων και των γνωστικών διαδικασιών του κοινού τους.

Η εμφάνιση μιας κρίσης παρουσιάζει μια ευκαιρία για την κυβέρνηση να αναλάβει δράση, η οποία στη συνέχεια μπορεί να αξιολογηθεί είτε ως επιτυχημένη είτε ως αποτυχημένη από τα μέσα ενημέρωσης. Αυτή η αξιολόγηση, με τη σειρά της, μπορεί να έχει ευνοϊκές ή κακές επιπτώσεις για τους κατεστημένους πολιτικούς φορείς (Bytzek, 2008· Brändström et al., 2008). Ως εκ τούτου, η χρήση των μέσων ενημέρωσης και η απεικόνιση των καταστροφών έχουν χαρακτηριστεί ως εργαλεία που χρησιμοποιούνται για τη δόμηση των συγκρούσεων μεταξύ διαφορετικών πολιτικών οντοτήτων. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη διαχείριση της λογοδοσίας σε προσπάθειες διάσωσης περιστάσεων όπου η αποτελεσματικότητα της διαχείρισης καταστροφών έχει θεωρηθεί ανεπαρκής ή

καταστάσεις όπου οι κυβερνήσεις μπορούν να κεφαλαιοποιήσουν την καλή διαχείριση καταστροφών (Boin et al., 2009).

Η ιδέα της εκμετάλλευσης της κρίσης θέτει διάφορες ταξινομήσεις τεχνικών και αποτελεσμάτων που χρησιμοποιούνται από τους πολιτικούς ηγέτες. Στο πλαίσιο μιας τραγωδίας, πολλά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των κατεστημένων πολιτικών αρχών, της αντιπολίτευσης και άλλων σχετικών παραγόντων, διαθέτουν διάφορους τρόπους μέσω των οποίων μπορούν να κεφαλαιοποιήσουν την κρίση για να προωθήσουν τα δικά τους συμφέροντα. Ο βαθμός στον οποίο εκφράζεται η ευθύνη από άλλες οντότητες και η επακόλουθη απάντηση της κυβέρνησης έχουν κρίσιμο ρόλο στον καθορισμό του κατά πόσον η ευθύνη θεωρείται ότι ελαχιστοποιείται ή αποφεύγεται, γίνεται αποδεκτή ή αμφισβητείται από διαφορετικούς παίκτες. Οι αντιπαραθέσεις που συμβαίνουν μεταξύ των ηθοποιών σε διαγωνισμούς πλαισίωσης έχουν συχνά αναφερθεί ως αναμετρήσεις ευθυνών. Η απουσία άρθρωσης ευθυνών, ανεξάρτητα από την απάντηση της κυβέρνησης (είτε περιλαμβάνει ελαχιστοποίηση ή αποφυγή ευθύνης), είναι πιθανό να μετριάσει τις αρνητικές πολιτικές επιπτώσεις. Η πιθανότητα αρνητικών συνεπειών προκύπτει όταν η ευθύνη αποδίδεται και στη συνέχεια αναγνωρίζεται από την κυβέρνηση (αναφέρεται ως αποδοχή ευθυνών) και πιθανά αρνητικά αποτελέσματα μπορεί επίσης να προκύψουν όταν η ευθύνη εκφράζεται αλλά στη συνέχεια απορρίπτεται από την κυβέρνηση με συγκρουσιακό τρόπο (όπως περιγράφεται από τον Boin et al., 2009).

Οι μελετητές διεξήγαγαν έρευνες σχετικά με την κάλυψη καταστροφών από τα μέσα ενημέρωσης και το ζήτημα της διαχείρισης ευθυνών στα μέσα ενημέρωσης. Οι επιστημονικές έρευνες σχετικά με την κάλυψη κρίσεων από τα μέσα ενημέρωσης έχουν εξετάσει τους παράγοντες που συμβάλλουν στις πολιτικές προεκτάσεις εξετάζοντας την απόδοση της ευθύνης (Boin et al., 2009· Brändström & Kuipers, 2003). Επιπλέον, οι ερευνητές έχουν αναλύσει το πλαίσιο και τα θέματα που συζητούνται στα μέσα ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένης της ανάθεσης της ευθύνης για τα γεγονότα και τις επακόλουθες συνέπειές τους (An & Gower, 2009; Pan & Meng, 2016; Tierney, 2007). Αρκετές επιστημονικές μελέτες έχουν εξετάσει το φαινόμενο της πλαισίωσης των μέσων και την επίδρασή του στην αντίληψη του κοινού. Αυτές οι μελέτες έχουν διερευνήσει διάφορες πτυχές, όπως τον τόνο της κάλυψης από τα μέσα, καθώς και την πιθανή επιρροή της πλαισίωσης των μέσων στο ευρύ κοινό (Nilsson et al., 2016).

Προηγούμενες επιστημονικές έρευνες επικεντρώθηκαν κυρίως στην εξέταση της εμπλοκής και των επιπτώσεων των πολιτικών ηγετών και των κυβερνήσεων σε ομιλίες που σχετίζονται με καταστροφές και τη διαχείρισή τους (Boin et al., 2009). Η αντιπολίτευση

θεωρείται ως μια σημαντική οντότητα ικανή να συμμετάσχει σε μάχες με τη διοίκηση, όπως σημειώνεται από τους Boin et al. (2009). Προηγούμενες μελέτες έχουν επίσης δείξει ότι ο γενικός πληθυσμός έχει σημαντικό ρόλο στην κάλυψη των μέσων ενημέρωσης όταν πρόκειται για την έκφραση θυμού (Pantti & Wahl-Jorgensen, 2011).

Τα μέσα ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιογράφων, έχουν αναγνωριστεί ως εμπλεκόμενοι με επιρροή λόγω του ρόλου τους ως φύλακες και καθοριστές ατζέντας. Αυτή η αναγνώριση επεκτείνεται στη συμμετοχή τους σε περιβάλλοντα που σχετίζονται με καταστροφές (Boin et al., 2008· Boin et al., 2009). Ωστόσο, ο ενεργός ρόλος των δημοσιογράφων σε αυτή τη διαδικασία έχει εξεταστεί συστηματικά μόνο σε πιο πρόσφατες μελέτες (Olsson & Nord, 2015). Ο αντίκτυπος της αξιολόγησης των δημοσιογράφων για την κυβέρνηση στην κάλυψη των μέσων ενημέρωσης έχει επίσης εξεταστεί σε προηγούμενη έρευνα (Cho & Hong, 2016).

Προηγούμενες μελέτες έχουν δείξει ότι ορισμένα δημοσιογραφικά στυλ και τεχνικές έχουν αντίκτυπο στην πιθανότητα εκμετάλλευσης της κρίσης στα μέσα ενημέρωσης που σχετίζεται με δημοσιογραφικές τεχνικές που άπτονται της ερμηνευτικής δημοσιογραφίας (Olsson et al., 2015). Η ερμηνευτική δημοσιογραφία χρησιμοποιείται από τους δημοσιογράφους για να αναλύσει κριτικά και να διαλευκάνει διάφορες καταστάσεις, όπως καταστροφές και τη διαχείρισή τους. Αυτή η προσέγγιση περιλαμβάνει τη χρήση ορολογίας φορτωμένης με αξία και φανερού σχολιασμού. Αντίθετα, η περιγραφική δημοσιογραφία υιοθετεί μια πιο ουδέτερη γλώσσα και απέχει από τη συμπερίληψη αξιολογήσεων και αναλύσεων των γεγονότων (Olsson & Nord, 2015).

Το επίκεντρο των δημοσιογράφων μπορεί να ποικίλλει μεταξύ της αναφοράς για τα πραγματικά γεγονότα και των ενεργειών που σχετίζονται με μια δεδομένη κατάσταση, γνωστή ως πλαισίωση θέματος, ή συζήτησης πολιτικών στρατηγικών και δυναμικών ισχύος που μπορεί να θεωρηθεί ή να υποψιαστεί ότι αποτελούν τη βάση των γεγονότων, γνωστή ως πλαίσιο παιχνιδιού (Olsson & Nord, 2015· Olsson et al., 2015). Σύμφωνα με τους Olsson et al. (2015), η χρήση σημαντικών επιπέδων πλαισίωσης προβλημάτων και περιγραφικής δημοσιογραφίας παίζει ρόλο στην παρουσίαση των πολιτικών παραγόντων ως ικανών διαχειριστών κρίσεων (σελ. 159). Ως εκ τούτου, μπορεί να αναμένεται ότι η ερμηνευτική δημοσιογραφία και η πλαισίωση παιχνιδιών θα υπάρχουν σε περιπτώσεις όπου οι δημοσιογράφοι αναλαμβάνουν έναν πιο ενεργό ρόλο ως κυβερνητικοί κριτικοί.

Συμπερασματικά, το φαινόμενο της πλαισίωσης μέσων έχει δείξει τη σημαντική επίδρασή του στη διαμόρφωση της άποψης του κοινού για την επιτυχία και την αποτυχία στο πλαίσιο της διαχείρισης καταστροφών. Επιπλέον, προηγούμενες μελέτες έχουν

εξετάσει τη συμμετοχή διαφορετικών οντοτήτων στις συζητήσεις των μέσων ενημέρωσης. Οι βασικοί παράγοντες που εμπλέκονται σε αυτό το πλαίσιο ήταν η κυβέρνηση, η αντιπολίτευση, ο γενικός λαός και οι δημοσιογράφοι. Ωστόσο, η προηγούμενη έρευνα επικεντρώθηκε κυρίως σε μεμονωμένους παίκτες ή σε περιορισμένο αριθμό ομάδων παραγόντων. Υπάρχει ανεπαρκής επιστημονική έρευνα που να εξετάζει συστηματικά τις λειτουργίες που διαδραματίζουν όλες αυτές οι οντότητες σε λεπτομερείς μελέτες.

2.6 Σύνοψη

Στο παρόν κεφάλαιο πραγματοποιήθηκε μία ανασκόπηση αναφορικά με την προστασία του περιβάλλοντος και το λόγο αναφορικά με τις καταστροφές. Περαιτέρω αναλύθηκε ο δημόσιος λόγος και συσχετίστηκε με τον πολιτικό λόγο που αφορά τις φυσικές καταστροφές. Επιπρόσθετα, τονίστηκε ο ρόλος των ΜΜΕ και διατυπώθηκαν οι απόψεις για την επιτυχία και την αποτυχία στον λόγο των μέσων ενημέρωσης γύρω από τις καταστροφές.

Κεφάλαιο 3. Κριτική Ανάλυση Λόγου (ΚΑΛ)

3.1 Εισαγωγή

Η κριτική ανάλυση λόγου θεωρείται ότι είναι μια σημαντική πτυχή στη σφαίρα του κριτικού γραμματισμού. Η ανάλυση κριτικού λόγου (ΚΑΛ) περιλαμβάνει την εξέταση και αξιολόγηση της έκτασης και της φύσης της επικοινωνίας μεταξύ προφορικών και γραπτών κειμένων. Επικεντρώνεται στις γλωσσικές και υφολογικές αποφάσεις που λαμβάνουν οι συγγραφείς, καθώς και στις δομικές συνιστώσες αυτών των κειμένων. Επιπλέον, η ΚΑΛ διερευνά την κοινωνική ανισότητα, την άσκηση ελέγχου από κυρίαρχες ομάδες με κοινωνική και πολιτική εξουσία και την άσκηση εξουσίας σε άτομα και κοινωνικές ομάδες. Οι βασικές παραδοχές και οι κύριες πτυχές της κριτικής ανάλυσης λόγου σκιαγραφούνται από τους McCarthy and Carter (1994: 155-158) και Van Dijk (2001: 352-355).

Η κριτική ανάλυση λόγου δεν συνιστά ένα διακριτό επιστημονικό πεδίο ή ένα αυτόνομο πλαίσιο σε μια συγκεκριμένη γλωσσική σχολή. Αντίθετα, περιλαμβάνει μια μεθοδική εξέταση κειμένων από διαφορετικά είδη (συμπεριλαμβανομένων αφηγηματικών και επιχειρηματολογικών) και τύπων (όπως δημοσιογραφικά, νομικά, πολιτικά, επιστημονικά, διαλογικά και συνομιλητικά). Αυτή η προσέγγιση έχει τις ρίζες της στο επιστημονικό πεδίο της κριτικής γλωσσολογίας και βασίζεται στις γνώσεις που προέρχονται από διάφορους κλάδους, όπως η κοινωνιογλωσσολογία, η πραγματολογία, η ψυχολογία, η κειμενική γλωσσολογία, η στυλιστική και η λειτουργική γλωσσολογία.

Η θεμελιώδης υπόθεση πίσω από αυτή την προσέγγιση είναι η απόρριψη της απομόνωσης της γλωσσολογίας, της κειμενικής γλωσσολογίας και της ανάλυσης λόγου ως επιστημονικών πεδίων από το κοινωνικό τους πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων αξιών, ιδεών, ιδεολογιών και γεγονότων. Σύμφωνα με τις οπτικές γωνιών των οπαδών της κριτικής ανάλυσης λόγου, η δημιουργία και η ερμηνεία ενός κειμένου δεν είναι ανεξάρτητες διαδικασίες αλλά μάλλον επηρεάζονται από κοινωνικοπολιτικούς παράγοντες. Αυτές οι δραστηριότητες επηρεάζονται και έχουν αντίκτυπο στο πολιτικό, ιδεολογικό, ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο. Επιπλέον, παίζουν ρόλο είτε στη διατήρηση είτε στην αμφισβήτηση των κυρίαρχων κοινωνικών δομών, των ιδεολογικών πλαισίων και των πολιτικών προσπαθειών.

3.2 Εννοιολογική Προσέγγιση της Κριτικής και του Λόγου

Η Κριτική Ανάλυση Λόγου είναι μια διεπιστημονική προσέγγιση που εξετάζει τη σχέση μεταξύ γλώσσας, εξουσίας και κοινωνικής ανισότητας. Στοχεύει να αποκαλύψει τις κρυμμένες ιδεολογίες και την εξουσία. Η ΚΑΛ είναι μια αναδυόμενη διεπιστημονική ερευνητική κίνηση που περιλαμβάνει αρκετές θεωρητικές και μεθοδολογικές τεχνικές για τη διερεύνηση της γλώσσας. Κάθε οντότητα έχει τον δικό της ξεχωριστό στόχο. Παρά το ευρύ φάσμα των προοπτικών εντός του πεδίου, οι ακαδημαϊκοί της ΚΑΛ γενικά βλέπουν τη γλώσσα ως εκδήλωση κοινωνικής δραστηριότητας. Η κύρια εστίασή τους είναι στη μεθοδική εξέταση της κρυφής δυναμικής εξουσίας και των ιδεολογιών που είναι ριζωμένες στον λόγο. Δεσμεύονται επίσης να αναλύουν τα κοινωνικά και απτά αποτελέσματα της επικοινωνίας. Οι μελετητές της ΚΑΛ χρησιμοποιούν τη διαλεκτική οπτική του Φουκώ για τον λόγο, υποστηρίζοντας ότι ο λόγος επηρεάζεται και είναι καθοριστικός στη διαμόρφωση των κοινωνικών δομών. Οι ερευνητές έχουν ένα σαφές κίνητρο να συμμετάσχουν ενεργά ή να αμφισβητήσουν τη δυναμική της εξουσίας ή τα κοινωνικά ζητήματα που εξετάζονται. Παρόμοια με την ΚΑΛ, οι αναλυτές κριτικού λόγου συχνά υποστηρίζουν ότι οι ερευνητές αναγνωρίζουν ενεργά τα ενδιαφέροντά τους και τη θέση τους και να συμμετέχουν με συνέπεια σε αυτοκριτική αναστοχαστικότητα σε όλη την ερευνητική διαδικασία. Η έρευνα ΚΑΛ ξεκινά συχνά με τον προσδιορισμό ενός θέματος ή ενός ζητήματος της μελέτης, δίνοντας προτεραιότητα στην ευελιξία στις θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις αντί για την τήρηση προκαθορισμένων θέσεων. Ο σκοπός της ανάπτυξης περιεκτικών συμπραζομένων κατανοήσεων συγκεκριμένων θεμάτων ή ζητημάτων, μαζί με τον σχετικό λόγο που μελετάται, είναι να καθοδηγήσει την επιλογή των κατάλληλων στοιχείων σχεδιασμού της μελέτης, όπως θεωρία, μεθοδολογία και μεθοδολογίες. Ως αποτέλεσμα, ο σχεδιασμός της μελέτης και οι μεθοδολογικές διαδικασίες που χρησιμοποιούνται από το ΚΑΛ εμφανίζουν έναν ορισμένο βαθμό ευελιξίας, επανάληψης και προσαρμοστικότητας, προσαρμοσμένο στις μοναδικές απαιτήσεις κάθε έργου. Ορισμένοι εξέχοντες ερευνητές στον τομέα της ΚΑΛ προσπάθησαν να οριοθετήσουν μεθοδολογικές διαδικασίες με στόχο να ενισχύσουν την ευρωστία της ΚΑΛ και να εφοδιάσουν άλλους με πρακτικές προσεγγίσεις χρήσης.

Μελετητές όπως ο Norman Fairclough, η Ruth Wodak, ο Teun Van Dijk και ο James Paul Gee έχουν προτείνει πολλές μεθοδολογικές προσεγγίσεις για την εκτέλεση της ΚΑΛ, οι οποίες κατά καιρούς αποκλίνουν και μπορεί ακόμη και να είναι ασυμβίβαστες μεταξύ τους. Ενώ υπάρχει αναγνώριση μεταξύ των ακαδημαϊκών της ΚΑΛ σχετικά με τις πολλές μορφές και είδη σημειωτικής σημασίας, ένα σημαντικό μέρος της εργασίας της

ΚΑΛ τείνει να επικεντρώνεται στα κειμενικά είδη συνομιλίας. Έχουν γίνει σημαντικές προσπάθειες για την ενίσχυση και την εφαρμογή προσεγγίσεων της ΚΑΛ στο πλαίσιο οπτικών και πολυτροπικών μορφών λόγου. Αυτό είναι εμφανές στα έργα μελετητών όπως οι Rose, Machin και Mayr.

3.3 Επίπεδα Ανάλυσης στην Κριτική Ανάλυση Λόγου

Διάφορες τεχνικές στην ΚΑΛ στοχεύουν στη δημιουργία συνδέσεων μεταξύ κοινωνικών φαινομένων σε διαφορετικά επίπεδα, δηλαδή μικρο, μεσο και μακρο. Οι διάφορες προσεγγίσεις περιλαμβάνουν την ανάλυση της ομιλίας προκειμένου να κατανοήσουμε πώς λειτουργεί σε διάφορες κλίμακες. Η εννοιολόγηση αυτών των κλιμάκων από τον Fairclough μπορεί να θεωρηθεί ως ένα τρισδιάστατο μοντέλο που περιλαμβάνει περιστατικά λόγου σε μικροεπίπεδο, πρακτικές λόγου σε μεσο επίπεδο και κοινωνικές δομές σε μακρο επίπεδο. Ο Fairclough (1995) πρότεινε ότι η ΚΑΛ θα πρέπει να χρησιμοποιεί μια κυκλική προσέγγιση, κινούμενη μεταξύ περιγραφικών, ερμηνευτικών και επεξηγηματικών φάσεων. Αυτή η προσέγγιση ενισχύεται περαιτέρω με την ενσωμάτωση πολλών κλιμάκων ανάλυσης. Στο μικροεπίπεδο των περιστατικών λόγου, οι μελετητές εμπλέκονται στην ανάλυση κειμένων ή άλλων μορφών λόγου προκειμένου να παρέχουν περιεκτικές περιγραφές, οι οποίες γενικά περιλαμβάνουν διάφορες πτυχές όπως το περιεχόμενο, η δομή, η γραμματική, το λεξιλόγιο, η διακειμενικότητα και οι ρητορικές ή λογοτεχνικές τεχνικές. Οι αναλυτές στο μεσαίο επίπεδο της πρακτικής του λόγου διερευνούν τις υποκείμενες διαδικασίες που εμπλέκονται στη δημιουργία, τη διανομή και την αφομοίωση του λόγου.

Στη συνέχεια ερμηνεύουν τον λόγο μέσα στο πλαίσιο αυτής της γνώσης. Η κατανόηση του μακροεπίπεδου των κοινωνικών δομών απαιτεί μια ολοκληρωμένη κατανόηση του ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων τόσο των σιωπηρών όσο και των ρητών κανονισμών, συμβάσεων και ηθών που ρυθμίζουν τον λόγο και την κοινωνία. Η συμπερίληψη της έρευνας σε μικρο- και μεσοκλίμακας είναι απαραίτητη στην ανάλυση μακροεπίπεδου για να αποσαφηνιστεί η αλληλεπίδραση μεταξύ του λόγου, της ιδεολογίας και του κοινωνικού υλικού περιβάλλοντος. Η αναλυτική διαδικασία είναι συχνά μη γραμμική και απαιτεί από τον αναλυτή να συμμετέχει σε περιγραφικές, ερμηνευτικές και επεξηγηματικές δραστηριότητες σε πολλά επίπεδα έρευνας, που κυμαίνονται από τη μικρο έως τη μακρο κλίμακα. Αυτό είναι απαραίτητο για

την παροχή ολοκληρωμένων και αξιόπιστων εξηγήσεων των λογοτεχνικών και κοινωνικών φαινομένων.

Τα τελευταία χρόνια, υπάρχει μια αυξανόμενη τάση μεταξύ των κριτικών ανθρωπογεωγράφων να συμπεριλαμβάνουν μεθοδολογίες ΚΑΛ στις ερευνητικές τους προσπάθειες. Αυτή η χρήση της ΚΑΛ χρησιμεύει ως ένα πολύτιμο ερευνητικό πλαίσιο για μελετητές με διαφορετικά ερευνητικά ενδιαφέροντα στο πεδίο. Παρόμοια με άλλες μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται στην ανάλυση λόγου, η ΚΑΛ μπορεί να χρησιμοποιηθεί αποτελεσματικά σε διάφορες μορφές και δομές δεδομένων που συλλέγονται συνήθως από ανθρωπογεωγράφους και ερευνητές στις κοινωνικές επιστήμες. Αυτά περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται σε συνεντεύξεις, εθνογραφικές μελέτες, ομιλίες, ιστορικά αρχεία, έγγραφα πολιτικής, χάρτες, μνημεία και μέσα ενημέρωσης. Οι ανθρωπογεωγράφοι που ενδιαφέρονται να λειτουργήσουν το ερευνητικό πλαίσιο της ΚΑΛ για να αποσαφηνίσουν τις συνδέσεις μεταξύ λόγου, εξουσίας και ιδεολογίας σε διάφορες κοινωνικές και γεωγραφικές διαστάσεις και φαινόμενα, θα μπορούσαν να βρουν την ΚΑΛ ως ιδιαίτερα ελκυστική. Κάθε συγκεκριμένη στρατηγική παρουσιάζει μια σειρά από δυνατά σημεία, ελαττώματα και εμπόδια πλοήγησης. Ωστόσο, η ανάλυση λόγου παρέχει αναλυτικές μεθόδους για ανθρωπογεωγράφους που θέλουν να εξετάσουν κριτικά τον λόγο, την αναπαράσταση, τη δυναμική εξουσίας και τις ανισότητες σε πολλά κοινωνικοϋλικά επίπεδα.

3.4 Επιδίωξη ελέγχου και κατεύθυνσης της σκέψης μέσα από το λόγο

Ο Chilton (2004) υποστηρίζει ότι ο πολιτικός λόγος είναι περίπλοκα συνδεδεμένος με τις συναισθηματικές περιοχές του εγκεφάλου. Επομένως, εάν η ρύθμιση της επικοινωνίας είναι μια σημαντική εκδήλωση εξουσίας, η ρύθμιση της γνώσης, και κατά συνέπεια των συμπεριφορών των ατόμων, είναι ένα κρίσιμο μέσο για τη διαίωνιση της υπεροχής και της κυριαρχίας. Ο αντίκτυπος αυτού του λόγου μπορεί να αποδοθεί τόσο στους συναφείς παράγοντες όσο και στα εγγενή μοτίβα του κειμένου και της φωνής.

Το πλαίσιο αναφέρεται στη γνωστική αναπαράσταση των συγκεκριμένων πτυχών ενός κοινωνικού περιβάλλοντος που είναι σημαντικές για την παραγωγή ή την κατανόηση του λόγου (van Dijk, 2006a). Τα στοιχεία αυτού περιλαμβάνουν την απεικόνιση του σεναρίου επικοινωνίας, το πλαίσιο (χρόνος, τοποθεσία), τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες (συμπεριλαμβανομένων των συνομιλιών και των τύπων συνομιλίας), τα άτομα σε

διαφορετικούς επικοινωνιακούς, κοινωνικούς ή θεσμικούς ρόλους, καθώς και τις γνωστικές αναπαραστάσεις των ατόμων.

Η εξέταση του πλαισίου συνεπάγεται την εξέταση μιας ή περισσότερων από αυτές τις ταξινομήσεις, όπως ο προσδιορισμός της επικοινωνιακής περίπτωσης, η επιλογή του χρόνου και της τοποθεσίας του επικοινωνιακού περιστατικού, ο προσδιορισμός του ποιος μπορεί ή πρέπει να είναι παρών και με ποιες ιδιότητες, προσδιορίζοντας τις γνώσεις ή τις απόψεις που πρέπει να διαθέτουν (ή δεν πρέπει να κατέχει), και τον καθορισμό των κοινωνικών δράσεων που μπορούν ή πρέπει να εκτελεστούν.

Ο έλεγχος που βασίζεται στο πλαίσιο προέρχεται από την αναγνώριση ότι τα άτομα κατανοούν και ερμηνεύουν όχι μόνο τη γραπτή και προφορική γλώσσα, αλλά και ολόκληρο το επικοινωνιακό πλαίσιο. Ουσιαστικά, οι ισχυροί ομιλητές έχουν την ικανότητα να ασκούν επιρροή σε πολλά επίπεδα και δομές του πλαισίου, του κειμένου και του λόγου. Αυτή η δύναμη μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατάχρηση εις βάρος άλλων συμμετεχόντων. Η αναφορά είναι από το έργο του van Dijk, συγκεκριμένα από τη σελίδα 357 της έκδοσής του το 2001a. Το CLP όχι μόνο εξετάζει το πλαίσιο, αλλά τονίζει επίσης τη μέθοδο με την οποία ο λόγος επηρεάζει τις νοητικές αναπαραστάσεις και, ως εκ τούτου, διέπει τη γνώση. Για να κατανοήσουμε αυτή τη διαδικασία πιο εύκολα, είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε ότι οι δέκτες έχουν την τάση να αγκαλιάζουν ιδέες, πληροφορίες και απόψεις που μεταφέρονται μέσω ομιλίας από πηγές που θεωρούν αξιόπιστες. Τα άτομα γίνονται πιο εύκολα αποδεκτά όταν υπάρχει ευθυγράμμιση μεταξύ των ιδεών τους και των προηγούμενων εμπειριών τους. Η αναφορά είναι από τους Nessler et al. (1993). Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα άτομα αναγκάζονται να λάβουν μια συγκεκριμένη μορφή επικοινωνίας. Ωστόσο, σύμφωνα με τον Wodak (όπως αναφέρεται στο van Dijk, 2001a:358), οι αποδέκτες συχνά δεν έχουν τις απαραίτητες γνώσεις και πεποιθήσεις για να αμφισβητήσουν τον λόγο ή τις πληροφορίες στις οποίες εκτίθενται. Μπορεί επίσης να αποτύχουν να κατανοήσουν τις αληθινές προθέσεις των ομιλητών, καθιστώντας τους έτσι ευάλωτους σε μια ακατάλληλη μορφή πειστικής επιρροής, τη χειραγώγηση.

Ελλείψει αρνητικών σημασιών, η χειραγώγηση μπορεί να θεωρηθεί έγκυρο είδος πειθούς. Η βασική διάκριση έγκειται στο γεγονός ότι στην πειθώ, οι συμμετέχοντες έχουν την ελευθερία να σχηματίσουν τις δικές τους πεποιθήσεις ή να αναλάβουν δράση με βάση την αποδοχή των πειστικών επιχειρημάτων, αλλά στη χειραγώγηση, οι αποδέκτες συχνά παίρνουν μια πιο παθητική θέση (van Dijk, 2006).

Αυτά τα παραδείγματα δείχνουν πώς διάφορες μορφές δομής λόγου μπορεί να επηρεάσουν την ανάπτυξη και την αλλαγή των γνωστικών μοντέλων και των κοινωνικών

αναπαραστάσεων. Όταν οι κυρίαρχες ομάδες έχουν σημαντική επιρροή στον δημόσιο λόγο και τις δομές του, ασκούν επίσης μεγαλύτερη εξουσία στη συλλογική συνείδηση του ευρύτερου κοινού. Ωστόσο, υπάρχουν περιορισμοί σε αυτόν τον έλεγχο. Η πολυπλοκότητα των γνωστικών διαδικασιών, μαζί με τους μηχανισμούς σχηματισμού και τροποποίησης πεποιθήσεων, συμβάλλουν στην έλλειψη τέλει βεβαιότητας σχετικά με τον αντίκτυπο ενός συγκεκριμένου κειμένου ή λόγου στις σκέψεις ορισμένων ατόμων. Αυτά τα ευρήματα παρείχαν μια ευρεία επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο ο λόγος παίζει ρόλο στην άσκηση κυριαρχίας (κατάχρηση εξουσίας). Ο στόχος της ΚΑΛ είναι να αναλύσει διεξοδικά αυτές τις συνδέσεις, με ιδιαίτερη έμφαση στον λόγο που χρησιμοποιούν οι πολιτικοί που ασκούν εξουσία.

3.5 Η Κριτική Ανάλυση Λόγου ως Ανάλυση Πολιτικού Λόγου

Η ανάλυση πολιτικού λόγου πρέπει πρώτα να παρέχει έναν σαφή ορισμό του αντικειμένου μελέτης της: Ποιος είναι ο ακριβής ορισμός του «πολιτικού λόγου»; Κάποιος μπορεί να υποστηρίξει ότι η πιο ξεκάθαρη απάντηση είναι ότι ο πολιτικός λόγος χαρακτηρίζεται από τους συμμετέχοντες ή τους δημιουργούς του, δηλαδή τους πολιτικούς. Η πλειοψηφία της έρευνας για τον πολιτικό λόγο επικεντρώνεται στη γραπτή και προφορική επικοινωνία επαγγελματιών πολιτικών και πολιτικών θεσμών, συμπεριλαμβανομένων προέδρων, πρωθυπουργών, κυβερνητικών αξιωματούχων, μελών του κοινοβουλίου και μελών πολιτικών κομμάτων, σε διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης - τοπικό, εθνικό και παγκοσμίως. Η ανάλυση των πολιτικών σε ορισμένα έργα υιοθετεί μια μέθοδο ανάλυσης λόγου (Carbó 1984; Dillon et al. 1990; Harris 1991; Holly 1990; Maynard 1994; Seidel 1988b). Υπάρχει μεγάλος όγκος ερευνών στις Ηνωμένες Πολιτείες που επικεντρώνεται στη μελέτη του προεδρικού λόγου. Μερικές αξιοσημείωτες μελέτες είναι αυτές των Campbell & Jamieson (1990), Hart (1984), Snyder & Higgins (1990), Stuckey (1989), Thompson (1987e), Windt (1983, 1990).

Οι πολιτικοί, σε αυτό το πλαίσιο, αναφέρονται σε όσους λαμβάνουν αποζημίωση για τις πολιτικές τους προσπάθειες και είτε εκλέγονται είτε διορίζονται είτε αυτοπροσδιορίζονται ως οι κύριοι συμμετέχοντες στο κυβερνητικό όργανο. Η μέθοδος προσδιορισμού του πολιτικού λόγου είναι ουσιαστικά παρόμοια με τον τρόπο με τον οποίο ο ιατρικός, νομικός ή εκπαιδευτικός λόγος ταυτίζεται με τους συμμετέχοντες στους τομείς της ιατρικής, του δικαίου ή της εκπαίδευσης, αντίστοιχα.

Αυτή είναι η σχετικά απλή πτυχή (υποθέτοντας συναίνεση για τον ορισμό της «πολιτικής»). Οι πολιτικοί δεν είναι οι αποκλειστικοί παίκτες στη σφαίρα της πολιτικής, παρά τη σημασία τους στην πολιτική επιστήμη και ως φορείς και παραγωγοί πολιτικού λόγου και άλλων πολιτικών δραστηριοτήτων. Από μια αλληλεπίδραση στην ανάλυση λόγου, είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη οι διαφορετικοί δέκτες που εμπλέκονται στα γεγονότα πολιτικής επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων του κοινού, των πολιτών, των μαζών και άλλων ομάδων ή κατηγοριών. Μόλις η πολιτική και οι λόγοι της τοποθετηθούν στη δημόσια σφαίρα, αναδύεται ένα πλήθος πρόσθετων παραγόντων στην πολιτική επικοινωνία.

Αναμφισβήτητα, η ίδια αρχή ισχύει για τον καθορισμό της σφαίρας του λόγου των ΜΜΕ, η οποία πρέπει να δίνει παρόμοια προτεραιότητα στους θεατές της. Σε ιατρικά, νομικά και εκπαιδευτικά πλαίσια, οι συμμετέχοντες περιλαμβάνουν όχι μόνο γιατρούς, δικηγόρους και εκπαιδευτές, αλλά και ασθενείς, κατηγορούμενους και μαθητές. Επομένως, ο τρέχων περιορισμός του πολιτικού λόγου μόνο στους κύριους συγγραφείς του είναι ανεπαρκής και θα πρέπει να επεκταθεί ώστε να συμπεριλάβει μια πιο ολοκληρωμένη εκπροσώπηση όλων των βασικών παραγόντων, ανεξάρτητα από το αν συμμετέχουν ενεργά στον πολιτικό λόγο ή απλώς παθητικοί ακροατές της μονόδρομης επικοινωνίας.

Ένα άλλο ζήτημα προκύπτει από την ακριβή οριοθέτηση του πολιτικού τομέα. Στην πολιτική δεν συμμετέχουν μόνο επίσημοι ή επαγγελματίες πολιτικοί. Η πολιτική δράση και η πολιτική διαδικασία περιλαμβάνουν πολλούς ρόλους που αναλαμβάνουν τα άτομα, όπως πολίτες, ψηφοφόροι, μέλη ομάδων πίεσης και θεμάτων, διαδηλωτές και διαφωνούντες (Verba, et al., 1993). Αυτές οι πολλές ομάδες και άνθρωποι, μαζί με τις οργανώσεις και τους θεσμούς τους, έχουν την ικανότητα να συμμετέχουν στην πολιτική διαδικασία και πολλοί από αυτούς συμμετέχουν ενεργά σε πολιτικές συζητήσεις. Με άλλα λόγια, εάν συμπεριλάβουμε όλους τους συμμετέχοντες στην πολιτική διαδικασία, ένας ευρύς ορισμός της πολιτικής θα περιλάμβανε ένα ευρύ φάσμα δράσεων και θα διεύρυνε πολύ το εύρος της φράσης «πολιτικός λόγος».

Μια εναλλακτική προσέγγιση για τον καθορισμό του θέματος της έρευνας περιλαμβάνει την εξέταση των συμπεριφορών ή των πρακτικών που πραγματοποιούνται μέσω πολιτικής γραφής και συζήτησης, αντί να επικεντρώνεται μόνο στα χαρακτηριστικά των ατόμων που συμμετέχουν. Οι πολιτικοί, καθώς και άλλοι παράγοντες όπως το κοινό, οι πολίτες και τα μέλη κοινωνικών κινημάτων ή ομάδων δράσης, δεν συμμετέχουν πάντα στον πολιτικό λόγο. Αυτό συνεπάγεται ότι η ταξινόμηση των ατόμων και των συλλογικοτήτων θα πρέπει να τηρεί ένα αυστηρό πρότυπο, συγκεκριμένα ότι τα μέλη τους

θεωρούνται συμμετέχοντες στον πολιτικό λόγο μόνο όταν εμπλέκονται σε πολιτικές δραστηριότητες, όπως διακυβέρνηση, εξουσία, νομοθετική ρύθμιση, διαμαρτυρία, έκφραση διαφωνίας ή ψηφοφορία. Αυτό που είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον για τη ΚΑΛ είναι ότι πολλές από τις πολιτικές τους δραστηριότητες ή συμπεριφορές λειτουργούν επίσης ως πρακτικές λόγου.

Με απλά λόγια, η γραφή και ο λόγος σε αυτές τις περιπτώσεις εξυπηρετούν πολιτικούς σκοπούς και έχουν σημαντικές συνέπειες. Ενώ υπάρχουν διάφορες προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση των ζητημάτων του καθορισμού και του περιορισμού, τελικά, μπορούμε να θεωρήσουμε το όλο πλαίσιο ως τον καθοριστικό παράγοντα για την κατηγοριοποίηση του λόγου ως «πολιτικού» ή όχι. Η ουσία αυτών των πλαισίων βρίσκεται στα άτομα που εμπλέκονται και στις δραστηριότητές τους. Ωστόσο, μπορούμε επίσης να εξετάσουμε αυτά τα πλαίσια εκτενέστερα εξετάζοντας πολιτικά και επικοινωνιακά γεγονότα και αλληλεπιδράσεις, το καθένα με τις δικές του συγκεκριμένες ρυθμίσεις (όπως χρόνο, τοποθεσία και συνθήκες), περιπτώσεις, προθέσεις, λειτουργίες, στόχους και νομικές ή πολιτικές συνέπειες. Οι πολιτικοί συμμετέχουν σε πολιτικό λόγο κυρίως σε συγκεκριμένα επικοινωνιακά γεγονότα, όπως συνεδριάσεις του υπουργικού συμβουλίου, κοινοβουλευτικές συνεδριάσεις, προεκλογικές εκστρατείες, συγκεντρώσεις, συνεντεύξεις στα μέσα ενημέρωσης, γραφειοκρατικές διαδικασίες και πορείες διαμαρτυρίας. Το κείμενο και το πλαίσιο έχουν αμοιβαία σχέση, όπου μια σύνοδος του κοινοβουλίου ορίζεται συγκεκριμένα ως εκλεγμένοι πολιτικοί που συμμετέχουν σε συζητήσεις, επιχειρήματα κ.λπ. εντός των επίσημων κτιρίων του κοινοβουλίου υπό την ιδιότητά τους ως βουλευτών και κατά την επίσημη έναρξη της συνόδου του κοινοβουλίου.

Η ενσωμάτωση πολιτικών κειμένων και πλαισίων στις πολιτικές αλληλεπιδράσεις μπορεί να περιγραφεί ευρύτερα ως επίτευξη συγκεκριμένων πολιτικών στόχων και στόχων, όπως η διαμόρφωση ή η άσκηση επιρροής σε πολιτικές αποφάσεις. Αυτές οι αποφάσεις περιλαμβάνουν συλλογικές ενέργειες, κατανομή κοινωνικών πόρων και δημιουργία ή τροποποίηση επίσημων κανόνων, κανονισμών και νόμων, μεταξύ άλλων. Το γεγονός ότι αυτός ο τομέας είναι εγγενώς ασαφής και αβέβαιος δεν χρειάζεται περισσότερη έμφαση. Η σαφήνεια της λήψης πολιτικών αποφάσεων για πολιτικούς, διαδηλωτές και διαφωνούντες μπορεί να μην είναι τόσο εμφανής όταν πρόκειται για επιλογές και συζητήσεις διευθυντών επιχειρήσεων, ακαδημαϊκών ή γιατρών σε άλλους αλλά συναφείς τομείς της κοινωνικής ζωής. Όταν οι επιλογές και οι πρακτικές των τελευταίων επηρεάζουν το ευρύ κοινό ή σημαντικά τμήματα του, οι πράξεις και η γλώσσα τους μπορεί να θεωρηθούν «πολιτικές» σε κάποιο βαθμό.

Ωστόσο, για να αποτρέψουμε την επέκταση της πολιτικής και της πολιτικής συζήτησης σε τόσο μεγάλο βαθμό που να περιλαμβάνει τη μελέτη του δημόσιου λόγου στο σύνολό της, δεν θα εξετάσουμε τύπους συνομιλιών που μπορεί να έχουν πολιτικές συνέπειες ως πολιτικό λόγο. Ο πολιτικός λόγος σε αυτό το πλαίσιο δεν περιλαμβάνει επιχειρηματικό, ιατρικό ή εκπαιδευτικό λόγο, ακόμη κι αν είναι δημόσιος και έχει αντίκτυπο στις ζωές πολλών ανθρώπων. Ενώ μπορεί να συμφωνούμε με την ευρέως αναγνωρισμένη φεμινιστική φράση ότι τα προσωπικά θέματα είναι πολιτικά, δεν πρέπει να βλέπουμε όλες τις συνομιλίες μεταξύ ατόμων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με το φύλο, ως πολιτικές συζητήσεις.

Το ίδιο ισχύει και για τις συζητήσεις που σχετίζονται με τους κοινωνικούς τομείς της «φυλής» ή της τάξης. Δεδομένων των διαφόρων τρόπων με τους οποίους μπορούν να ταξινομηθούν τα άτομα και οι συμπεριφορές τους, είναι σύνηθες για τις περισσότερες ομάδες και τα μέλη τους να συμμετέχουν σε πολιτικές ενέργειες κατά καιρούς. Μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι η ενασχόληση με πολιτικές ενέργειες, συμπεριλαμβανομένου του πολιτικού λόγου, καθορίζεται θεμελιωδώς από τις συγκεκριμένες συνθήκες υπό τις οποίες συμβαίνουν. Αυτές οι περιστάσεις χαρακτηρίζονται από γεγονότα ή πρακτικές που έχουν στόχους ή λειτουργίες που είναι κυρίως, αν όχι αποκλειστικά, πολιτικού χαρακτήρα. Αυτό αποκλείει συγκεκριμένα τις συζητήσεις πολιτικών που γίνονται εκτός πολιτικών πλαισίων, αλλά περιλαμβάνουν την επικοινωνία όλων των άλλων οργανισμών, ιδρυμάτων ή ατόμων όταν συμμετέχουν σε πολιτικές δραστηριότητες. Από μια αναλυτική σκοπιά του λόγου, αυτός ο συμφραζόμενος ορισμός υποδηλώνει ότι η μελέτη του πολιτικού λόγου δεν πρέπει να επικεντρώνεται μόνο στα δομικά χαρακτηριστικά του κειμένου ή του λόγου, αλλά και να ενσωματώνει μια συστηματική ανάλυση του πλαισίου και των συνδέσεων του με τις δομές λόγου.

3.6 Επιλογή της ΚΑΛ - Μεθοδολογία

Η Ανάλυση Λόγου είναι μια φράση που περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα μελετών που διεξάγονται σε διάφορα επιστημονικά πεδία, το καθένα με ξεχωριστές θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις, και καλύπτει μια τεράστια ποικιλία θεμάτων (Potter, Wetherell, Gill & Edwards 1990, Baca 2004). Το κοινό χαρακτηριστικό τους είναι η γοητεία με την ανάλυση της προφορικής γλώσσας που παράγεται από ανθρώπους σε διάφορες καταστάσεις. Ωστόσο, αυτό από μόνο του δεν οδηγεί σε ένα ενιαίο και ολοκληρωμένο θεωρητικό και μεθοδολογικό πλαίσιο. Τα μονοπάτια σπουδών είναι πολλά

και ποικίλα, επηρεάζονται τόσο από τα ξεχωριστά ενδιαφέροντα διαφορετικών επιστημονικών πεδίων όσο και από τις φιλοσοφικές παραδόσεις που υιοθετούνται ή ενσωματώνονται σε κάθε περίπτωση. Αυτή η μελέτη εξετάζει πρωτίστως η ΚΑΛ και τον ρόλο του στη δημιουργία, την αναπαραγωγή και την αμφισβήτηση των σχέσεων κυριαρχίας, εξουσίας και ανισότητας. Διερευνούμε συγκεκριμένα τις διαδικασίες σχηματισμού λέξεων και τα παράγωγα που προέρχονται από αυτές τις διαδικασίες. Προηγούμενη έρευνα των Van Dijk (1993), Χατζηκώστα (2008), Σπινθηρόπουλου και Χοροζίδου (2008) και Καρακατσάνη (2009) δίνει πληροφορίες για την ανάλυσή μας.

Από αυτή την άποψη, η κυριαρχία αναφέρεται στην άσκηση κοινωνικής εξουσίας από ελίτ, θεσμούς και οργανισμούς, που οδηγεί σε κοινωνική ανισότητα. Αυτή η ανισότητα περιλαμβάνει διάφορες διαστάσεις, όπως πολιτικές, πολιτιστικές, ταξικές, εθνικές, φυλετικές και έμφυλες ανισότητες. Αυτή η διαδικασία αναπαραγωγής της κοινωνικής ανισότητας περιλαμβάνει διάφορες μορφές δυναμικής και λόγου εξουσίας, συμπεριλαμβανομένης της ρητής ή σιωπηρής έγκρισης, θέσπισης, αναπαράστασης, επικύρωσης, άρνησης, ελάφρυνσης ή απόκρυψης της κυρίαρχης στάσης. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΚΑΛ επιδιώκει να κατανοήσει τις δομές, τις τακτικές και άλλα χαρακτηριστικά των κειμένων, του λόγου, της προφορικής επαφής και των συμβάντων επικοινωνίας που εμπλέκονται σε διαφορετικούς τρόπους αναπαραγωγής (Van Dijk 1993).

Ωστόσο, η ΚΑΛ δεν παρέχει μια τυποποιημένη προσέγγιση στο πλαίσιο της Ανάλυσης Λόγου. Η συνολική θεωρητική βάση, οι θεμελιώδεις παραδοχές και οι στόχοι του θέματος μπορούν να εξηγηθούν. Ωστόσο, η μεθοδολογία του μπορεί να αποσαφηνιστεί μόνο με αναφορά σε συγκεκριμένες μεθόδους και σε σχέση με διακριτά θεωρητικά θεμέλια (Titscher, Meyer, Wodak & Vetter 2000). Εξετάζοντας τα θεωρητικά θεμέλια, γίνεται φανερό ότι η ΚΑΛ χρησιμοποιείται στην ανάλυση γλωσσικών μορφών στο πλαίσιο της κριτικής ανάλυσης που έχει τις ρίζες του στον δυτικό μαρξισμό. Αυτή η προσέγγιση δίνει μεγαλύτερη σημασία στις πολιτιστικές πτυχές των κοινωνιών, υπογραμμίζοντας την αντίληψη ότι οι καπιταλιστικές κοινωνικές σχέσεις εδραιώνονται και διαιώνονται πρωτίστως μέσω πολιτισμικών μέσων, ιδιαίτερα ιδεολογίας, και όχι αποκλειστικά ή κυρίως μέσω οικονομικών παραγόντων.

Οι θεωρητικές έννοιες που βρίσκονται στην ΚΑΛ (Fairclough & Wodak 1997) επηρεάζονται από εξέχοντες στοχαστές όπως ο A. Gramsci, η Σχολή της Φρανκφούρτης, ο L. Althusser, ο M. Foucault και ο M. Bakhtin. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η επιστημονική έρευνα της χώρας μας έχει επικεντρωθεί κυρίως στην Ολλανδική Σχολή και τη Σχολή της Βιέννης, με ιδιαίτερη προσοχή στις κριτικές μεθοδολογίες δύο επιφανών

εκπροσώπων: της Κοινωνιογνωστικής Προσέγγισης του Teun van Dijk και της Ιστορικής Προσέγγισης της Ruth Wodak. Η κύρια εστίαση της ΚΑΛ είναι η αποφυσικοποίηση των ιδεολογιών και η ανάδειξή τους μέσω του λόγου. Ο T. Van Dijk το προχωρά περαιτέρω χρησιμοποιώντας ένα μεθοδολογικό εργαλείο που ονομάζεται Ideological Analysis of the Discourse, το οποίο μελετά τη σχέση μεταξύ των δομών της γλώσσας και των δομών της ιδεολογίας (Χατζηκώστας 2008). Μέσα σε αυτό το συγκεκριμένο πεδίο, το άτομο επιδιώκει να τοποθετήσει τους στόχους σπουδών του σε ένα ευρύτερο πλαίσιο. Υπογραμμίζει το κρίσιμο σημείο ότι η Ανάλυση Ιδεολογικού Λόγου πρέπει να θεωρείται ως ένα ξεχωριστό είδος Ανάλυσης Κοινωνικοπολιτικού Λόγου (Van Dijk 1995).

Επομένως, αυτή η ανάλυση θα πρέπει να προσπαθήσει να δημιουργήσει μια σύνδεση μεταξύ των δομών του Λόγου και των δομών της κοινωνίας. Θα πρέπει να διερευνά τους συστηματικούς δεσμούς μεταξύ κοινωνικών ταυτοτήτων ή σχέσεων, όπως η κοινωνική τάξη, το φύλο ή η εθνικότητα, και τα δομικά στοιχεία, τα επίπεδα ή οι προσεγγίσεις του λόγου και των κειμένων που επηρεάζονται από τα κοινωνικά, πολιτικά και πολιτισμικά τους πλαίσια. Από αυτή την άποψη, οι χρήστες γλώσσας είναι άτομα που ανήκουν σε κοινότητες, ομάδες ή οργανισμούς που αναμένεται να επικοινωνούν, να γράφουν και να εκφράζονται μέσα σε μια συγκεκριμένη κοινωνική θέση. Ως εκ τούτου, η Ιδεολογική Ανάλυση του Λόγου διερευνά την ιδεολογία που συνδέεται συνήθως με κάθε κοινωνική θέση. Σε καταστάσεις όπου υπάρχει ανισορροπία εξουσίας, ένας τέτοιος ιδεολογικός λόγος μπορεί να επιδιώκει είτε να υποστηρίξει είτε να αμφισβητήσει κοινωνικές θέσεις (Σπινθηρόπουλος & Χοροζίδου 2008, Καρακατσάνη 2009, Χατζηκώστας 2008). Η Κοινωνιογνωστική θεωρία του Van Dijk είναι μια γνωστική προσέγγιση που στοχεύει να καταδείξει πώς η προσωπική και κοινωνική γνώση επηρεάζει τη σχέση μεταξύ των κοινωνικών δομών και της δομής του Λόγου. Χρησιμοποιεί ένα τριαδικό σχήμα που αποτελείται από Λόγο, γνώση και κοινωνία (Van Dijk 2001, Tsakiri 2006, Spinthiropoulos & Horozidou 2008). Σε αυτό το τριμερές πλαίσιο, ο όρος «Λέξη» περιλαμβάνει το ευρύτερο δυνατό φάσμα γεγονότων επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων γραπτών κειμένων, συζητήσεων, εκφράσεων προσώπου, χειρονομιών, εικαστικών, τυπογραφικών δημιουργιών και όλων των άλλων πολυμεσικών και σημειωτικών πτυχών του λόγου. Η γνώση περιλαμβάνει ατομικές και συλλογικές πεποιθήσεις, στόχους, κατανόηση, εκτιμήσεις και συναισθήματα, μαζί με οποιοδήποτε άλλο γνωστικό ή μνημονικό πλαίσιο. Από την άλλη πλευρά, η έννοια της κοινωνίας αφορά τις μικρότερης κλίμακας διαπροσωπικές ανταλλαγές και τα ευρύτερα κοινωνικά και πολιτικά πλαίσια που περιλαμβάνουν ομάδες και ανισορροπίες εξουσίας μεταξύ τους (Van Dijk, 2001).

Η δεύτερη ερμηνευτική τεχνική που περιγράφεται, η Ιστορική Προσέγγιση του Λόγου από τον R. Wodak, συνδέεται στενά με το Κοινωνιογνωστικό μοντέλο του T. Van Dijk και μπορεί να θεωρηθεί ως μια επέκτασή του. Αυτή η θεωρητική και μεθοδολογική προσέγγιση επιδιώκει να συμπεριλάβει ιστοριοπολιτικές και συναισθηματικές πτυχές. Το αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό του είναι η συστηματική ενσωμάτωση όλων των γνωστών πληροφοριών και η ερμηνεία του στα πολλά επίπεδα ενός κειμένου (Wodak & Reisigl 1999, Fairclough & Wodak 1997). Η Ιστορική Προσέγγιση του Λόγου στοχεύει να συστηματοποιήσει τη μελέτη της εξετάζοντας τη γλώσσα που χρησιμοποιείται στο θεσμικό της πλαίσιο, με ιδιαίτερη έμφαση στη σημασία μιας ιστορικής άποψης. Επομένως, η Ιστορική μέθοδος συνδέεται με την Κοινωνιογνωστική θεωρία του Van Dijk, η οποία θεωρεί τον Λόγο ως εκδήλωση γνώσης και μνήμης (Σπινθηρόπουλος, Χωριζίδου 2008). Συγκεκριμένα, η έννοια της κοινής μνήμης έχει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη στερεοτύπων και προκαταλήψεων, άρα και στη διαμόρφωση μεροληπτικής επικοινωνίας.

Η συλλογική μνήμη αναφέρεται στη σκόπιμη ανάμνηση σημαντικών γεγονότων του παρελθόντος από μια συγκεκριμένη κοινότητα. Αυτή η διαδικασία επιτρέπει την ενσωμάτωση αφηρημένων-ιδεολογικών ιδεών και αναγνωρίζει τη σύνδεση μεταξύ θεωρητικών συζητήσεων, όπως αυτές που αφορούν την εθνική ταυτότητα, και των καθημερινών πρακτικών μύθων, συμβόλων και τελετουργιών (De Cillia, Reisigl & Wodak 1999). Σε γενικές γραμμές, η Ιστορική Προσέγγιση του Λόγου εστιάζει στην ενσωμάτωση της ιστορικής διάστασης και προοπτικής στην ανάλυση της χρήσης της γλώσσας. Σκοπός του είναι να αποκωδικοποιήσει τον προκατειλημμένο Λόγο εξετάζοντας συγκεκριμένα πλαίσια ρημάτων, παρέχοντας έτσι πληροφορίες για τις γλωσσικές εκφράσεις των ιδεολογικών διαφορών. Η Ιστορική Ανάλυση του Λόγου επικεντρώνεται σε τρεις θεμελιώδεις διαστάσεις: α) την ουσία των προκατειλημμένων παρατηρήσεων, οι οποίες ποικίλλουν ανάλογα με τη συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα που στοχεύει, β) τις μεθόδους παρουσίασης των επιχειρημάτων και γ) τους τρόπους με τους οποίους χρησιμοποιείται η γλώσσα, όπως οι γενικεύσεις και αφηγήσεις.

3.7 Σύνοψη

Μέσω αυτού του κεφαλαίου αναλύθηκαν οι θεμελιώδεις έννοιες της κριτικής ανάλυσης λόγου. Στη συνέχεια, συζητήθηκε η έννοια της κριτικής και του λόγου, τονίζοντας τον στόχο της να ρυθμίζει και να καθοδηγεί τις σκέψεις εκείνων που έχουν σημαντική επιρροή στην κοινωνία. Το τελικό εύρημα είναι ότι η κριτική ανάλυση λόγου

περιλαμβάνει τη γνωστική, την κοινωνική και την πολιτική ανάλυση. Εξετάζει συγκεκριμένα τον αντίκτυπο του λόγου τόσο σε τοπικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και την επιρροή του στην κοινωνία και τους θεσμούς της. Η κριτική ανάλυση χρησιμοποιεί μια μέθοδο που ενσωματώνει την ανάλυση κειμένου, συμπεριλαμβανομένης της γλωσσικής ανάλυσης και, κατά περίπτωση, της ανάλυσης «γλώσσας του σώματος», με την κοινωνική και διαλεκτική πρακτική. Αυτή η προσέγγιση ακολουθεί τη θεωρία του Fairclough και περιλαμβάνει τρία επίπεδα κριτικής ανάλυσης λόγου δηλαδή τη μελέτη του λόγου ως κείμενο, την ερμηνεία του λόγου και τέλος την επεξήγηση του λόγου.

Κεφάλαιο 4: Κριτική Ανάλυση των λόγων των πολιτικών (κυβέρνησης και αντιπολίτευσης) στις φωτιές του Ματιού (2018) και του καλοκαιριού του 2021 (σε Βαρυμπόμπη και Εύβοια)

4.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο, θα αναλυθεί ο λόγος του πένθους και της ευθύνης σε δύο μεγάλες φυσικές καταστροφές όπου δε διαφάνηκε να λήφθηκαν έγκαιρες δράσεις ώστε να μην λάβουν την έκταση που έλαβαν και να έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ζωών. Η ανάλυσή θα βασιστεί στα τρία επίπεδα κριτικής ανάλυσης του Fairclough (1992, 2001). Ο Norman Fairclough, ένας εξέχων Βρετανός γλωσσολόγος, συνέβαλε ουσιαστικά στην ανάπτυξη της ΚΑΛ ως γνωστικού κλάδου στη γλωσσολογία. Αυτό επιτεύχθηκε με την έκδοση του σημαίνοντος βιβλίου του «Language and Power» και την ενεργό συμμετοχή του στο Amsterdam International Symposium on Linguistics, όπου καθιερώθηκε και ορίστηκε επίσημα η έννοια της ΚΑΛ. Σύμφωνα με τον Fairclough, ο ιδεολογικός προσανατολισμός του παραγωγού αντανακλάται σε κάθε κείμενο, αφού οι πρακτικές λόγου επηρεάζονται άμεσα από την ιδεολογία και την ηγεμονία (Fairclough, 2013: 57,58).

Η κοινωνικοπολιτισμική μέθοδος του Fairclough (2003) μπορεί να οριοθετηθεί σε τρία διακριτά αλλά αλληλένδετα επίπεδα μελέτης. Σε μικροεπίπεδο, ο λόγος μελετάται ως κείμενο, με έμφαση στην ανάλυση της χρήσης της γλώσσας. Αυτό περιλαμβάνει τον εντοπισμό γλωσσικών επιλογών και την εξέταση σημείων συνοχής και δομής μέσα στο κείμενο. Στο ενδιάμεσο επίπεδο ο λόγος αναλύεται ως δραστηριότητα λόγου και ερμηνεύεται λαμβάνοντας υπόψη το περιστασιακό, γνωστικό, γλωσσικό και κοινωνικο-πολιτισμικό πλαίσιο. Σε αυτό το επίπεδο, η διακειμενικότητα είναι μια σημαντική έννοια, όπως κατηγοριοποιείται από τον Fairclough σε δύο τύπους: προφανή διακειμενικότητα, όπου οι αναφορές σε άλλα κείμενα είναι εύκολα αναγνωρίσιμες και συστατική διακειμενικότητα, όπου η σύνδεση μεταξύ του κειμένου και των γλωσσικών συμβάσεων τονίζεται ως προς τους λόγους. στυλ, και κειμενικά είδη (Χαζαρίδου, 2021).

Το μακροεπίπεδο είναι το τρίτο επίπεδο της επεξηγηματικής ανάλυσης, όπου ο λόγος θεωρείται ως κοινωνική δραστηριότητα. Δίνει έμφαση στο περιβάλλον μέσα στο οποίο δημιουργείται ένα κείμενο, συμπεριλαμβανομένων των ιδεολογικών και κοινωνικών του πτυχών. Σε αυτό το επίπεδο μελέτης, ο στόχος είναι να δημιουργηθεί μια σύνδεση μεταξύ των τρόπων επικοινωνίας των ανθρώπων και της δυναμικής ισχύος και των κοινωνικών πλαισίων που επηρεάζουν αυτά τα πρότυπα επικοινωνίας. Ως εκ τούτου, η

μελέτη μακροεπίπεδου επιδιώκει να προσδιορίσει εάν τα κείμενα που καταναλώνονται και δημιουργούνται σε ορισμένες θεσμικές ρυθμίσεις έχουν τη δυνατότητα να χειραγωγήσουν την κοινή γνώμη υπέρ ορισμένων λίγων κυρίαρχων ομάδων (Χαζαρίδου, 2021).

4.2 Κριτική Ανάλυση του Λόγου του Πρωθυπουργού και της αντιπολίτευσης για τη φωτιά στο Μάτι (2018)

4.2.1 Περιγραφή (Ανάλυση κειμένου)

Η εξέταση του μοντέλου του Fairclough δίνει σημαντική έμφαση στο κείμενο ως θεμελιώδες και ουσιαστικό συστατικό. Η μελέτη της γλώσσας είναι στενά συνδεδεμένη με την ανάλυσή της. Η μελέτη περιλαμβάνει την εξέταση λεξιλογικών επιλογών, συνοχής και υφολογικών στοιχείων που επικεντρώνονται στο συγκεκριμένο θέμα και στην ευρύτερη κοινωνικοπολιτική άποψη του ομιλητή.

Τι συνέβη

Στις 23 Ιουλίου του 2018 έλαβε χώρα μία από τις πιο φονικές πυρκαγιές. Στις 16.42 εκείνου του ζεστού μεσημεριού καταμεσής του καλοκαιριού, οι κάμερες ενός σπιτιού στην περιοχή Νταού Πεντέλης, κατέγραψαν καπνό και μετά να ξεπηδούν φλόγες. Λέγεται πως ήταν ένας 65χρόνος που είχε βάλει φωτιά για να κάψει μερικά χόρτα έξω από το σπίτι του. Ήσυχος ότι είχε σβήσει την φωτιά, έφυγε. Ήδη υπήρχε πυρκαγιά που εξελισσόταν στην Κινέτα, και οι δυνάμεις της πυροσβεστικής βρισκόταν εκεί. Η πρώτη εκτίμηση του Τσαλιαγκού όταν πήγε στην περιοχή, ήταν πως λόγω του αέρα και της έντασης επρόκειτο για μία φωτιά που δεν θα έσβηνε μέσα σε μια μέρα. Σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα αποστάλθηκαν 7 εθελοντικά οχήματα, αλλά από αυτά μόνο 3 είχαν πυροσβεστική ικανότητα. Το πυροσβεστικό ελικόπτερο Ericsson «Αφροδίτη», πλησίασε 5 λεπτά πριν τις 5 το απόγευμα, αλλά δεν έβλεπε φλόγες για να ρίξει νερό και ζητούσε από το κέντρο τις συντεταγμένες της περιοχής που καιγόταν. Οι κάτοικοι είχαν αρχίσει να ανησυχούν, καθώς ήξεραν την περιοχή και ζητούσαν εναέρια μέσα, καθώς τα οχήματα δεν μπορούσαν να βοηθήσουν.

Μια σημαντική ανησυχία, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, ήταν η έλλειψη συναίνεσης λόγω της αβεβαιότητας σχετικά με το μέρος που είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία των μεθόδων εναέριας μετάδοσης, όπως φαίνεται από τις ηχογραφημένες συνομιλίες που ελήφθησαν από την εισαγγελία. Ταυτόχρονα, υπήρξαν ανεπάρκειες στα

επίπεδα στελέχωσης και στον γενικό συντονισμό του συστήματος, όπως φαίνεται από την παρουσία μόλις τριών χειριστών και την απενεργοποίηση του συστήματος χωρίς μετάδοση προειδοποιητικού μηνύματος (iefimerida.gr.2020).

Ανάλυση / αποποίηση ευθυνών από τον πρωθυπουργό

Έπειτα από ακριβώς πέντε μέρες μετά την καταστροφική πυρκαγιά που οδήγησε τραγικά στον θάνατο 87 ανθρώπων (μέχρι τη στιγμή της ομιλίας), ο Πρωθυπουργός ανέλαβε την πολιτική ευθύνη για την εθνική συμφορά. Υποστήριξε ότι θέλει τη βέλτιστη οργάνωση της Πολιτείας και της κοινωνίας, αναφερόμενος στα σημάδια σκόπιμης πυρπόλησης που εξετάζουν τώρα οι αρμόδιες αρχές. Σύμφωνα με τον Αλ Τσίπρα, έχει κοινοποιηθεί σε όλους ότι τα στοιχεία που διαθέτει, τα οποία διερευνούνταν από τις αρμόδιες αρχές, υποδηλώνουν ότι οι πρόσφατες καταστροφικές πυρκαγιές προκλήθηκαν από κάποιον που τις έστησε σκόπιμα. Η ταυτότητα και τα κίνητρα των ατόμων που είναι υπεύθυνα για αυτό είναι άγνωστα δήλωσε και εξέφρασε ότι δεν υπάρχει πρόθεση για εμπλοκή σε μια κερδοσκοπική και καταγγελτική έρευνα. Να χρησιμοποιήσει τις θεωρίες συνωμοσίας ως μέσο αποφυγής του ελέγχου και παροχής απλοϊκών εξηγήσεων. Ωστόσο, είναι σημαντικό να ενημερωθεί το κοινό ότι με αυτή τη συνείδηση πρέπει άμεσα και αποτελεσματικά να ρυθμίσουμε την προστασία του κράτους και της κοινωνίας από τέτοιου είδους εγκληματικές ενέργειες.

«Αν πρόθεση των ενόχων - όπως τόνισε ο κ. Τσίπρας για τους εμπρηστές- είναι να υπονομεύσουν την κοινωνική ενότητα και να ενσταλάξουν το αίσθημα ανασφάλειας στον λαό, είναι πιθανό να κάνουν άλλη μια προσπάθεια». Τόνισε τη σπουδαιότητα της λήψης μέτρων προς αποφυγήν παρόμοιων ζητημάτων. Πρέπει να είμαστε σε εγρήγορση και προετοιμασμένοι όλο το καλοκαίρι. Ανεξαρτήτως προοπτικής. Να βελτιστοποιήσει τη διάταξη της άμυνας του κράτους και της κοινωνίας. Προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία του κάθε ατόμου και να συντονιστεί η εθελοντική κινητοποίηση όλων των ανθρώπων ως απάντηση σε ανάλογες δυσκολίες. Η συμμετοχή των εθελοντών στην αντιμετώπιση της πρόσφατης καταστροφής αποτελεί παράδειγμα της σκοπιμότητας τέτοιων προσπαθειών. «Επιπλέον, είναι η μόνη μέθοδος για να οργανωθεί μια ικανή άμυνα έναντι κάθε πρότασης που δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με συμμετρικό τρόπο», είπε ο πρωθυπουργός. Δεσμεύτηκε δε να εφαρμόσει μια ολοκληρωμένη στρατηγική ως απάντηση στις μακροχρόνιες ανισορροπίες στέγασης

Όσον αφορά το στεγαστικό πρόβλημα της χώρας, ο πρωθυπουργός δεσμεύτηκε να αναπτύξει γρήγορα και αποφασιστικά μια συνολική εθνική στρατηγική για την αντιμετώπιση των μακροχρόνιων στεγαστικών ανισορροπιών. Μέσω της συμμετοχής επιστημονικών οργανισμών, ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και άλλων ειδικών. Επιπλέον, απεύθυνε μια πρόσκληση σε όλα τα άτομα να συμμετάσχουν ενεργά σε αυτήν την προσπάθεια που προχωρά. Όπως και τα αντίπαλα μέρη. Τόνισε ότι είναι μια εθνική προσπάθεια και μια ευθύνη που προκύπτει για όλους λόγω της διαρκούς θλίψης που βιώνει η χώρα και ο λαός της.

Αν καταστεί απαραίτητο να «σπάσουμε αυγά», οι μπουλντόζες είναι ένα αποτελεσματικό μέσο για να το πετύχουμε, ακόμα κι αν έχει ως αποτέλεσμα μια αντιπαράθεση. Αρνούμαστε να περιμένουμε παθητικά την επόμενη καταστροφή, βασιζόμενοι μόνο σε αναποτελεσματικές τακτικές και κενή ρητορική. Είμαστε αποφασισμένοι να λάβουμε άμεσα μέτρα. Ταυτόχρονα, θα χρειαστεί να ανανεώσουμε γρήγορα και ολοκληρωμένα τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις αναδυόμενες απαιτήσεις, τις εξελισσόμενες απειλές και τη γνώση που αποκτάται από τις ευρωπαϊκές πρακτικές. Προκειμένου να διασφαλιστεί η απλή και αναμφισβήτητη πραγματικότητα για κάθε προηγμένο πολιτισμό, είναι επιτακτική ανάγκη να μην συμβούν άλλες τέτοιες καταστροφές.

Επίρριψη ευθυνών από την αντιπολίτευση

Ενώ τότε μετά την τραγωδία στο Μάτι το κυβερνών κόμμα έκανε μέσω των δηλώσεων του κυρίου Τσίπρα προσπάθεια ανάληψης ευθυνών η πλευρά της αντιπολίτευσης επέρριψε ευθύνες για κακό συντονισμό, απόκρυψη στοιχείων και της αλήθειας και παντελή έλλειψη ανάληψης ευθυνών. «Τα γεγονότα έχουν τη δική τους φωνή και είναι αμείλικτη» είπε ο κ. Μητσοτάκης και τόνισε ότι «αδυνατώ να καταλάβω πως υπάρχει πολιτική ευθύνη χωρίς παραίτηση». «Δεν το καταλαβαίνουν όλοι οι συμπολίτες μας. Πρέπει να συνοδεύεται από πράξη. Πώς ασκούν τα καθήκοντά τους και σήμερα αυτοί οι άνθρωποι; Ο Τόσκας, ο Σκουρλέτης, η Δούρου, ο αρχηγός της Πυροσβεστικής και της ΕΛΑΣ; Αυτοί μπορεί να κληθούν να διαχειριστούν και άλλη πυρκαγιά. Ποιος έχει εμπιστοσύνη σε αυτούς να διαχειριστούν μια ακόμα καταστροφή;». Παράλληλα μίλησε για προσπάθεια συγκάλυψης μετά το επικοινωνιακό σόου που είχε στηθεί στο Συντονιστικό Κέντρο της Πυροσβεστικής, χωρίς ωστόσο να έχει αποδείξεις.

Μετά από δύο χρόνια, ο Μητσοτάκης ως κυβέρνηση, και μετά από τις αποκαλύψεις για προσπάθεια συγκάλυψης από την τότε κυβέρνηση του Τσίπρα, ζήτησε να επιλυθεί το θέμα. «Η αποκάλυψη είναι ανησυχητική». Είναι φανερό σήμερα ότι έγινε σκόπιμη προσπάθεια απόκρυψης της αλήθειας. Είναι επιτακτική ανάγκη να διερευνηθεί διεξοδικά η κατάσταση και να δοθεί ευθύνη. «Έχουμε ηθική υποχρέωση να τιμήσουμε τη μνήμη των θυμάτων», είπε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης κατά τη σημερινή του ομιλία στους συναδέλφους του, καθώς η δημοσιοποίηση των εγγράφων προκάλεσε έντονη και ποικίλη ανταπόκριση από το κοινό.

Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Στέλιος Πέτσας κατηγόρησε την τότε κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ ότι εμπλέκεται σε «έγκλημα συγκάλυψης» που έχει σημαντικές ηθικές, πολιτικές και ποινικές προεκτάσεις. Ακόμη, ο κ. Πέτσας υπογραμμίζει ότι με βάση τα στοιχεία, η πρώην ηγεσία της Πυροσβεστικής, μετά από εντολές και οδηγίες της τότε πολιτικής ηγεσίας, φαίνεται να απέφυγε σκοπίμως να διευκρινίσει τις λεπτομέρειες της τραγωδίας. Αντίθετα, απέκρυψαν ενεργά το αδίκημα και προστάτευσαν τα εμπλεκόμενα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ.

Κατόπιν αυτού, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος αναφέρει την ύπαρξη ρητών απειλών κατά του εμπειρογνώμονα της Βουλής, αποκάλυψη προσπάθειας απόκρυψης σημαντικών πληροφοριών και σαφή επίδειξη της απαξίωσης των εισαγγελικών αρχών από εκείνους που κατείχαν θέσεις εξουσίας εκείνη την εποχή, υποδεικνύοντας έναν ανελέητο κρατικά ελεγχόμενο μηχανισμό. Η εμπλοκή του ΣΥΡΙΖΑ στην τραγωδία στο Μάτι μπορεί να χαρακτηριστεί ως μια αξιοθρήνητη πράξη πολιτικής διαφθοράς, χωρίς προσπάθεια παροχής βοήθειας.

«Η σημερινή κατάσταση, που έχει σημειωθεί σχεδόν δύο χρόνια μετά τη μοιραία πυρκαγιά στο Μάτι, είναι βαθιά ανησυχητική». Ο κ. Πέτσας τονίζει ότι ο χειρισμός του θέματος από την κυβέρνηση Τσίπρα όχι μόνο έχει προκαλέσει δυσaréσκεια στους Έλληνες, αλλά ενίσχυσε και την αρνητική τους αντίληψη. Δηλώνει ακόμη ότι ακόμη και μετά από δύο χρόνια δεν έχει αποκαλυφθεί όλη η αλήθεια για την τραγωδία. Οι σκόπιμες προσπάθειες της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ να αποκρύψει πληροφορίες, άρα να κρατά κρυφές κρίσιμες λεπτομέρειες, τελικά αποκαλύφθηκαν και αποδείχθηκαν ότι έπαιξαν ρόλο σε αυτή την κατάσταση.

Ο κ. Πέτσας υποστηρίζει ότι οι πρακτικές που επικρίνονται είναι ασυμβίβαστες με ένα δημοκρατικό πολίτευμα. Καταλήγει ότι αντί για απειλές, η πρώην υπουργός κυρία Όλγα Γεροβασίλη να δώσει εξηγήσεις, παρόμοιες με την πρώην ηγεσία της Πυροσβεστικής. "Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος της κυβέρνησης Μητσοτάκη θεωρεί το

νόμιμο δικαίωμά μου να εμποδίσω οποιονδήποτε να με συκοφαντεί ως απειλή. Επίσης, στοχεύω να προστατεύσω την πολιτική μου καριέρα, τις αξίες μου και την προσωπική μου αξιοπρέπεια από την επιρροή των ψεμάτων και αυτών που τα διαδίδουν". απάντησε η γραμματέας της Επιτροπής του ΣΥΡΙΖΑ Όλγα Γεροβασίλη.

Μιλώντας κατηγορηματικά στον κυβερνητικό εκπρόσωπο -ο οποίος ζητά εξηγήσεις για κάτι που μέχρι χθες αγνοούσα- ότι, ακόμα κι αν οι πληροφορίες που διάβασα στην Καθημερινή είναι ακριβείς, δεν έχουν καμία αλήθεια κατά την άποψή μου: Η Αριστερά δίνει προτεραιότητα στην προστασία των δικαιωμάτων, την επιδίωξη της δικαιοσύνης και την εκπλήρωση αυτών των ιδανικών, που θεωρούνται υψίστης σημασίας και υποστηρίζονται με συνέπεια. Η κ. Γεροβασίλη είπε ότι παρεκκλίνει από τον κανόνα εγκυμονεί κινδύνους για τη Δημοκρατία και τις λειτουργίες της. Κατέληξε προτείνοντας ότι όσοι επιδιώκουν να χρησιμοποιήσουν τα τραγικά γεγονότα στο Μάτι για πολιτικό όφελος θα πρέπει να πάνε αλλού για στοιχεία που να δικαιολογούν τις απεχθείς ενέργειές τους. Επιτρέψτε τους να αναζητήσουν άλλα μέσα για να αποσπάσουν την προσοχή από τα σημαντικά ζητήματα που η κυβέρνηση Μητσοτάκη εισήγαγε και συνεχίζει να εισάγει με γρήγορα μέτρα, επηρεάζοντας τον οικονομικό και κοινωνικό ιστό, καθώς και τη σημερινή και μελλοντική κατάσταση του έθνους μας.

Η Κουμουνδούρου κατήγγειλε την πράξη ως αξιοθρήνητο κρούσμα πολιτικής πειρατείας, επισημαίνοντας στη δήλωσή της: «Η ΝΔ κάνει άλλη μια προσπάθεια να εκμεταλλευτεί την τραγωδία στο Μάτι για να προωθήσει τους δικούς της δόλιους και συκοφαντικούς πολιτικούς στόχους». Επιλέγει σκόπιμα, σε μια προσπάθεια να δημιουργήσει μια ωμή επίδειξη ανθρώπινης αγωνίας, να πραγματοποιήσει αυτή τη δράση ακριβώς την ημέρα που ο ντόπιος πληθυσμός και όλοι οι Έλληνες τιμούν τη μνήμη των θυμάτων της τραγωδίας.

Ο Κυριάκος Μητσοτάκης εκφράζει ανησυχία για τις αποκαλύψεις από το Μάτι, χαρακτηρίζοντάς τις ανησυχητικές. Ωστόσο, πιστεύεται ότι είναι βαθιά ενοχλημένος από τις ανακαλύψεις και τονίζει για άλλη μια φορά την ανάγκη λογοδοσίας. Ωστόσο, πρόκειται για το ίδιο άτομο που, τον Σεπτέμβριο του περασμένου έτους, μίλησε στη Σύνοδο Κορυφής του ΟΗΕ για μια καταστροφική πυρκαγιά που προκλήθηκε από την κλιματική αλλαγή. Επιπλέον, με την εκλογή του, προώθησε αμέσως στη θέση του Γενικού Γραμματέα τον αρχηγό της ΕΛΑΣ, τον οποίο είχε απομακρύνει ο ΣΥΡΙΖΑ μετά την τραγωδία.

«Σήμερα, παρά τα τραγικά αδιέξοδα που έχει προκαλέσει στην οικονομία, καταφεύγει για άλλη μια φορά στη γνωστή του τακτική να ασκεί αβάσιμη κριτική και συκοφαντία κατά

της αντιπολίτευσης, ακόμη κι αν το επίκεντρο των επιθέσεων του μπορεί να ποικίλλει». Γεγονός είναι ότι η διοίκηση του ΣΥΡΙΖΑ δεν έκανε και δεν μπορούσε να παρέμβει στις έρευνες στο Μάτι. Η Κουμουνδούρου επισημαίνει ότι η αποτρόπαια πρακτική του πολιτικού εκβιασμού θα καταστεί αναποτελεσματική και οι υπεύθυνοι θα λογοδοτήσουν.

Επίκληση στο πένθος

Έχοντας μελετήσει την ομιλία του πρωθυπουργού αλλά και την διατύπωση των απόψεων των ιθυνόντων της αντιπολίτευσης διαπιστώνεται ότι κανένας ιθύνοντας δεν μίλησε για πένθος παρά μόνο για απόδοση και αποποίηση ευθυνών, και απλά συμβολικά κηρύχθηκε τριήμερο Εθνικό πένθος (euronews.gr, 2018) . Ωστόσο, χωρίς να παρέχει δημόσια ομιλία δύο χρόνια μετά την πυρκαγιά η Πρόεδρος της Δημοκρατίας συμμετείχε σε τελετή τρισάγιου για την τιμή των 102 θυμάτων. Στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου τελέστηκε επιμνημόσυνη τελετή για να τιμήσουν τα 102 άτομα που χάθηκαν τραγικά στη φωτιά στο Μάτι στις 23 Ιουλίου 2018. Παρέστη ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Το «παρών» έδωσαν διάφορα πρόσωπα, μεταξύ των οποίων ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, οι δήμαρχοι Ραφήνας και Μαραθώνα, Μπουρνούς και Τσίρκας, Γκικάκης και Χρυσοφύτης από τον Οργανισμό Λιμένος Ραφήνας, ο αναπληρωτής υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Δημ. Οικονόμου, εκπρόσωποι του Δημοτικού Συμβουλίου Μαραθώνα, οι Αντιπεριφερειάρχες Αυγερινός και Πέππας, διασώστες, και σημαντικός αριθμός ατόμων. Στην πορεία που ακολούθησε στην Αργυρά Ακτή, αρκετά μέλη των οικογενειών των θυμάτων ζήτησαν φωναχτά απονομή δικαιοσύνης για τα αγαπημένα τους πρόσωπα, τονίζοντας ότι «το Μάτι δεν είναι τόπος ταφής του νεκρού».

4.2.2 Ερμηνεία (Ανάλυση του Πλαισίου)

Σύμφωνα με τους Fairclough (1992) και Reisigl & Wodak (2009), κατά την ερμηνεία και την κατανόηση του διακειμενικού πλαισίου των λόγων και των κειμένων, είναι απαραίτητο να τα εξετάζουμε από ιστορική σκοπιά. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με την κοινή προσέγγιση στις γλωσσικές σπουδές, η οποία αντιμετωπίζει ένα κείμενο ως αναλύσιμο χωρίς να λαμβάνει υπόψη το ιστορικό του πλαίσιο ή τη σχέση του με άλλα κείμενα.

Αρχικά είναι σημαντικό να αναφερθεί η πολιτική πορεία του Αλέξη Τσίπρα. Μετά τη νίκη του κόμματός του στις εκλογές της 25ης Ιανουαρίου 2015, ανέλαβε πρωθυπουργός της Ελλάδας την επόμενη μέρα, επικεφαλής της συγκυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ - ANΕΛ. Μετά

την έγκριση του τρίτου μνημονίου από τη Βουλή στις 14 Αυγούστου 2015 και την εξέγερση της αριστεράς, παραιτείται και ζητά από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να κηρύξει πρόωρες εκλογές για τις 20 Σεπτεμβρίου. Βγαίνει νικητής στις εκλογές, αλλά ο ΣΥΡΙΖΑ δεν πετυχαίνει αυτοδυναμία. Την επόμενη μέρα αναλαμβάνει πρωθυπουργός και προχωρά στη σύσταση κυβέρνησης συνεργασίας με τους ΑΝΕΛ. Το 2015 συμπεριλήφθηκε στην ετήσια συλλογή του περιοδικού Time με τους 100 ανθρώπους με τη μεγαλύτερη επιρροή παγκοσμίως. Στις 8 Ιουλίου 2019, μετά την ήττα του ΣΥΡΙΖΑ στις εθνικές εκλογές, μεταβίβασε τον έλεγχο της κυβέρνησης στον νικητή των εκλογών και πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας Κυριάκο Μητσοτάκη. Στη συνέχεια, ανέλαβε το ρόλο του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης, επικεφαλής του ΣΥΡΙΖΑ (sansimera.gr, 2002-2024).

Μετά τις αλλεπάλληλες και καθοριστικές ήττες του ΣΥΡΙΖΑ στις εκλογές της 21ης Μαΐου και της 25ης Ιουνίου 2023, ο Αλέξης Τσίπρας παραιτήθηκε επίσημα από τη θέση του αρχηγού του κόμματος στις 29 Ιουνίου 2023. Έχοντας υπόψη τα παραπάνω μπορεί να γίνει κατανοητό ότι ως πολιτικός ο Τσίπρας διακατεχόταν από απειρία και δη να αντιμετωπίσει μία τόσο σοβαρή κατάσταση όσο η φωτιά στο Μάτι. Μετά τη φωτιά στο Μάτι ο Τσίπρας ανέφερε. «Θέλω να αναλάβω πλήρη πολιτική ευθύνη ενώπιον του υπουργικού συμβουλίου». Πιστεύω ότι ένα τέτοιο θέμα πρέπει να είναι εμφανές στον πρωθυπουργό του έθνους. Επιπλέον, σας απευθύνω μια πρόσκληση να αγκαλιάσετε την πρόκληση, ανεξάρτητα από το βάρος της. «Το βρίσκει αυτονόητο και η κυβέρνηση της χώρας», είπε ο πρωθυπουργός στην αρχή της δήλωσής του. Συζήτησε μάλιστα το πιο βαρύ γεγονός της εποχής του στην εξουσία (sansimera.gr, 2002-2024).

Είπε ρητά ότι έχει ζητήσει επισήμως μια επείγουσα σύγκληση του Συμβουλίου Υπουργών μέσα σε μια δύσκολη περίοδο, ίσως την πιο επίπονη κατά τη διάρκεια της θητείας μας. Ο Πρωθυπουργός ρώτησε αν θα ήταν δυνατό να σωθεί τουλάχιστον μια αθώα ζωή αντί αυτών που έφυγαν άδικα. Επιπλέον, ο πρωθυπουργός αναγνώρισε ανοιχτά ότι δεν επιθυμούν να κρύψουν τον στοχασμό ή τον φόβο τους. υπέθεσαν ότι, οδηγούμενοι ίσως από ένα φυσικό ένστικτο για αυτοσυντήρηση, μπορεί επίσης να είναι επιρρεπείς στο να κάνουν τα ίδια λάθη που έχουν παρατηρήσει ότι κάνουν άλλοι σε πολλές περιπτώσεις στο παρελθόν και με αυτό τον τρόπο να επιτύχει μέσω δικαιολογιών να ελαττώσει τη φέρουσα ευθύνη. Μπορούμε λοιπόν από αυτό να συμπεράνουμε ότι ο Τσίπρας ναι μεν στο φαίνεσθαι ήθελε να δείξει ότι αναλαμβάνει τις ευθύνες του ωστόσο αυτό κάλλιστα μπορεί να αμφισβητηθεί εφόσον γίνονται προσπάθειες ελάττωσης των ευθυνών που του αναλογούσαν ως κυβέρνηση. Αυτό γίνεται ορατό και από το παρακάτω ρηθέν.

«Κυβερνούμε ένα έθνος που έχει οικοδομηθεί πάνω σε μακροχρόνιες στρεβλώσεις. Τα συγκροτήματα κατοικιών κατασκευάστηκαν χωρίς να ληφθούν μέτρα για την ασφάλεια των ενοίκων. Ωστόσο, τώρα κυβερνάμε αυτό το κράτος. Πρέπει να σκεφτούμε εάν έχουμε λάβει με συνέπεια τις απαραίτητες ενέργειες για να πραγματοποιήσουμε τον επιθυμητό μετασχηματισμό», είπε ακόμη ο πρωθυπουργός» (sansimera.gr, 2002-2024).

Στην παρακάτω δήλωσή του διαφαίνεται κατά το μέγιστο βαθμό το πως επιδιώκει να αποποιηθεί τις ευθύνες του. «Δεν θα προσπαθήσουμε ποτέ να αποφύγουμε τις υποχρεώσεις μας. Με την ανάληψη του ελέγχου του αφερέγγυου έθνους, επωμιστήκαμε πρόθυμα τα λάθη και τις αβλεψίες που συσσωρεύτηκαν εδώ και πολλές δεκαετίες. Ακριβώς όπως δεν καταφέραμε να δούμε την διαφαινόμενη απειλή μιας κολοσσιαίας οικονομικής, εθνικής και ανθρωπιστικής καταστροφής, για την οποία άλλοι ήταν υπεύθυνοι. Αυτή είναι η προσέγγιση που δεν θα υιοθετήσουμε προς το παρόν», πρόσθεσε. Παράλληλα αρκετούς μήνες μετά την καταστροφή σε συγκέντρωση των πυρόπληκτων στο Μάτι είχε το θράσος να δηλώσει σε πληγέντα που διαμαρτυρόταν για τη μη καταβολή αποζημιώσεων «Και να σου πω και κάτι άλλο; Και να έπαιρνες τα 2.000 ευρώ, τι θα έκανες; Θα τα σπατάλαγες!». Εξίσου σημαντικό είναι και το γεγονός ότι εν ώρα του τραγικού γεγονότος και του απολογισμού της προκύπτουσας κατάστασης, ο Τσίπρας δήλωσε ότι δεν θεωρεί ότι είναι η κατάλληλη στιγμή να αποδώσει ευθύνες. Τόνισε τα εξής: «Αποφεύγω να αποκεφαλίζω άτομα που έχουν εξουσία κατά τη διάρκεια της μάχης λόγω των εκτεταμένων ανησυχιών για τον αποκεφαλισμό ατόμων που θεωρούνται υπεύθυνα ή πιστεύεται ότι είναι υπεύθυνα, θα μιλήσω ειλικρινά», είπε ο Τσίπρας με τον συνήθη τρόπο του σε άλλο μέρος της ομιλίας του (sansimera.gr, 2002-2024).

«Οι αποκεφαλισμοί, που είχαν γίνει συνηθισμένος σε προηγούμενες τραγωδίες κατά τη διάρκεια μαχών, δεν είναι έκφραση πολιτικού θάρρους, αλλά πράξη πολιτικής δειλίας», είπε λέξη προς λέξη. «Επιπλέον, υποστήριξε ότι η ταχεία καταγγελία και αποκεφαλισμός ατόμων όπως πυροσβέστες, αστυνομικοί, αχθοφόροι και στρατιώτες, καθώς και των ηγετών τους, που έχουν εμπλακεί με γενναιότητα και υπευθυνότητα στη μάχη, διακινδυνεύοντας τη ζωή τους, είναι άκρως απαράδεκτη».

Αρνητική εικόνα αποτέλεσε και το γεγονός ότι αποκάλεσε το κοινό δικαστές και πολέμιους του καναπέ καθώς έκρινε ότι κανείς δεν έπρεπε να κατακρίνει την κυβέρνηση και να επιρρίπτει ευθύνη για την κατάσταση. Συγκεκριμένα δήλωσε «Ως εκ τούτου, είναι επιτακτική ανάγκη οι δικαστές και οι πολέμαρχοι του καναπέ να απέχουν από το να βλάψουν τα θαρραλέα άτομα που, σε μεγάλο προσωπικό κίνδυνο, πολέμησαν γενναία στην πρώτη γραμμή της πυρκαγιάς, σώζοντας τελικά τις ζωές χιλιάδων συνανθρώπων μας.

Μην επιτρέψετε να προκληθεί κανένα κακό στους πυροσβέστες και τους διοικητές τους, που με γενναιότητα και παρά όλα τα εμπόδια, μπήκαν στη μάχη. Σε κοντινή απόσταση από τον τελευταίο κάτοικο. Αν δεν ήταν η παρουσία των αστυνομικών στο πεδίο της μάχης, θα θλίβαμε πολύ μεγαλύτερο αριθμό απωλειών σήμερα και αφορούσαν τα άτομα που έσωσαν αρκετούς από βέβαιο θάνατο στη θάλασσα εκείνο το βράδυ, το κρατικό προσωπικό και οι υπάλληλοι της τοπικής αυτοδιοίκησης βοήθησαν άμεσα στις προσπάθειες κατάσβεσης» επαινώντας έτσι και τη συμβολή της τοπικής αυτοδιοίκησης στα πλαίσια της ευθύνης του (sansimera.gr, 2002-2024). Λίγες μέρες αργότερα όμως «αποκεφάλισε» τόσο τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη Νικόλαο Τόσκα, όσο και τους Αρχηγούς της Αστυνομίας και της Πυροσβεστικής ερχόμενος σε πλήρη αντίθεση πεπραγμένων και λεγομένων.

Αντίφαση προκαλεί στην ομιλία του και το γεγονός ότι συνολικά οι ευθύνες θα αποδοθούν και θα αναληφθούν αφότου ολοκληρωθεί η συγκεκριμένη δυσκολία τονίζοντας ότι «Διαφορετικά, θα καταλήξουμε στην πρακτική του κυνηγιού μαγισσών και θα κατηγορούμε άτομα άδικα». Αρνούμαι να συμμετάσχω σε τέτοιες ενέργειες. Αναφέρομαι σε όσους έχουν ήδη ολοκληρώσει το έργο. Δεν έχουμε καμία επιθυμία ή διάθεση να αποφύγουμε ή να αποφύγουμε τη σύλληψη ή τον περιορισμό». Ο πρωθυπουργός τόνισε ότι η όποια αυτοκριτική δεν πρέπει να αφορά το λειτουργικό σκέλος. «Τα άτομα στην εξουσία, που συμμετείχαν άμεσα στην κατάσταση, θα διεξαγάγουν αυτή τη συζήτηση την κατάλληλη στιγμή» (sansimera.gr, 2002-2024).

4.2.3 Εξήγηση (Κοινωνική Ανάλυση)

Το παράδειγμα του Fairclough (1992, 2001) τονίζει τη σημασία των πρακτικών λόγου και της κοινωνικοπολιτικής και πολιτισμικής άποψης. Ο λόγος και η κοινωνική κατασκευή εξαρτώνται αμοιβαία. Επιπλέον, οι κοινωνικο-πολιτιστικοί και πολιτικοί παράγοντες είναι ζωτικής σημασίας, καθώς παρέχουν μια ολοκληρωμένη κατανόηση των συνθηκών υπό τις οποίες παράγονται οι λόγοι. Όπως παρατηρήθηκε παραπάνω ο Αλέξης Τσίπρας λεκτικά διαφάνηκε ότι αναλαμβάνει την ευθύνη του συμβάντος, ενώ παράλληλα έστησε ολόκληρο επικοινωνιακό σόου για να αποδείξει ότι όλα ήταν προϊόν εμπρησμού, το οποίο φυσικά δεν αποδείχθηκε ποτέ. Και ενώ όλα υποτίθεται ότι είχαν γίνει σωστά εξανάγκασε σε παραίτηση τόσο τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη Νικόλαο Τόσκα, όσο και τους Αρχηγούς της Αστυνομίας και της Πυροσβεστικής. Επίσης έμπρακτα δεν προχώρησε σε καταβολή αποζημιώσεων. Ωστόσο αποποιήθηκε την ευθύνη για τα κακώς

κείμενα των προηγούμενων κυβερνήσεων και των πολιτικών που εφαρμόστηκαν στο πολεοδομικό πλαίσιο κατασκευής των κατοικιών στην περιοχή.

Από τα παραπάνω γίνεται κατανοητό ότι ο λόγος περιστρέφεται γύρω από την ανάληψη και αποποίηση ευθυνών. Δεν παρατηρείται καμία ουσιαστική αναφορά στην έννοια του πένθους, παρά μόνο η τυπική ανακήρυξη τριήμερου εθνικού πένθους. Επίσης είναι αξιοσημείωτο ότι στα πλαίσια της ανάληψης ευθυνών δεν διαφάνηκε ο κύριος Τσίπρας να έχει την πρόθεση να προκηρύξει εκλογές.

4.3 Κριτική Ανάλυση του Λόγου του πρωθυπουργού και της αντιπολίτευσης για τις φωτιές του καλοκαιριού 2021 (Βαρυμπόμπη και Εύβοια)

4.3.1 Περιγραφή (Ανάλυση κειμένου)

Ήταν πρωτοφανής η έκταση των δασικών πυρκαγιών στην Ελλάδα, το καλοκαίρι του 2021, σε βαθμό ώστε να υπάρξουν και υπόνοιες για προσπάθεια αποσταθεροποίησης του πολιτικού σκηνικού εκ μέρους της αντιπολίτευσης. Οι περισσότερες από τις εκατοντάδες πυρκαγιές σημειώθηκαν το καλοκαίρι του 2021, ένα καλοκαίρι με μεγάλους συνεχιζόμενους καύσωνες.

Από τις πυρκαγιές κάηκαν συνολικά 1.301.239 στρέμματα δάσους. Πυρκαγιές καταγράφηκαν στην Αττική, στη βόρεια Εύβοια, στην Ηλεία και σε άλλες περιοχές. Στην Αττική η πυρκαγιά ξεκίνησε από τους πρόποδες της Πάρνηθας και επεκτάθηκε στη Βαρυμπόμπη, στο Τατόι και στο Φλαμπούρι. Στη βόρεια Εύβοια η πυρκαγιά έφτασε μέχρι τη θάλασσα, όπου και σε αυτήν την περιοχή σημειώθηκε η μεγαλύτερη καταστροφή με 511.854 καμένα στρέμματα. Στην Βαρυμπόμπη κάηκαν 83.774. Σε αντίθεση με την πυρκαγιά στο Μάτι, αυτή η μεγάλη καταστροφή κόστισε τη ζωή σε 2 ανθρώπους έναν εθελοντή πυροσβέστη, και έναν 55χρονο εγκαυματία, ο οποίος πέθανε στο νοσοκομείο μετά από 38 ημέρες.

Συνολικά τη συγκεκριμένη περίοδο και μέσα σε μία μέρα άναψαν 81 πυρκαγιές και ήταν 40 μέτωπα ενεργά, μέσα σε συνθήκες καύσωνα. Σε άλλο σημείο της Βαρυμπόμπης, την ημέρα της μεγάλης πυρκαγιάς, βρέθηκαν σύνεργα εμπρησμού, τα οποία προκάλεσαν την υποψία, ότι κάποιοι σκόπευαν να κάψουν και άλλο σημείο της περιοχής και απλά δεν ολοκλήρωσαν το έγκλημά τους. Ανεξάρτητα αν βρέθηκε εμπρηστικός μηχανισμός, στο άλλο σημείο, από εκεί που ξεκίνησε η πυρκαγιά στη Βαρυμπόμπη, το πόρισμα των αιτιών που τελικά εκδόθηκε αναφέρει ότι «η καταστροφή προκλήθηκε από τον πυλώνα «ΧΑ 44» του δικτύου υψηλής τάσης της ΑΔΜΗΕ. Ο πυλώνας ΧΑ 44 είχε ύψος περίπου 25 μέτρων

δεν ήταν όμως κοντά σε δέντρα που βρίσκονταν στην περιοχή, ενώ δεν υπήρχε και υψηλή βλάστηση, για αυτό και οι πραγματογνώμονες καταγράφουν ότι αιτία ήταν τα ισχυρά ηλεκτρικά τόξα και ο ανεπαρκής καθαρισμός των μονωτήρων από την ρύπανσή τους και τις υπερτάσεις. Εκτός αυτού όμως αργότερα κλήθηκαν και 107 αξιωματικοί της Πυροσβεστικής σε απολογία, καθώς τους αποδόθηκαν ευθύνες, που προέκυψαν από τα πορίσματα των πραγματογνωμόνων τα οποία αναφέρουν ότι δεν υπήρχε εναέρια επιτήρηση, όπως θα έπρεπε, ότι η αντίδραση των πυροσβεστών ήταν καθυστερημένη, ενώ αποδίδονται ευθύνες και για τη μεγάλη αναζωπύρωση της επόμενης ημέρας.

Στις 4 Αυγούστου 2021 υπήρχαν 118 πυρκαγιές, και στην περιοχή της Ηλείας, ξέσπασαν επτά φωτιές, και οι 4 από αυτές εντοπίστηκαν στην ευρύτερη περιοχή της Αρχαίας Ολυμπίας. Η φωτιά προχωρούσε οι οικισμοί εκκενώνονταν κατόπιν εισήγησης της πυροσβεστικής.

Στις 6 Αυγούστου ο υφυπουργός Πολιτικής Προστασίας, ανέφερε ότι υπήρχαν 98 νέες φωτιές και συνολικά 154 πυρκαγιές, και οι 64 βρισκόταν σε εξέλιξη και πιο κρίσιμες ήταν αυτές σε Αττική, Εύβοια, Ηλεία. Τόνισε ότι έγιναν και 3 συλλήψεις σε Αττική, Φωκίδα και Καλαμάτα.

Ο Δρ. Γαβριήλ Ξανθόπουλος ένας από τους έξι ειδικούς επιστήμονες της Ανεξάρτητης Επιτροπής για τις Προοπτικές Διαχείρισης Πυρκαγιών Δασών και Υπαίθρου στην Ελλάδα και εκπρόσωπος των επιστημόνων ανέφερε ότι το πρόβλημα με τις δασικές πυρκαγιές δεν λύνεται, γιατί ακολουθείται η λάθος κατεύθυνση και ότι αγνοήθηκε μία έκθεση η οποία συντάχθηκε από επιτροπή υπό τον συντονισμό του διευθυντή του Global Fire Monitoring Center (GFMC) από τον καθηγητή Dr. Johann Georg Goldammer μετά τη φωτιά στο Μάτι και παραδόθηκε στις 7 Φεβρουαρίου 2019 σε όλα τα πολιτικά κόμματα, όπου αναλύονταν τα αίτια των δασικών πυρκαγιών στην Ελλάδα και υπέβαλε προτάσεις. Μετά την κατάσβεση των πυρκαγιών, η κυβέρνηση αναλαμβάνει τώρα το έργο της καταμέτρησης των συνεπειών που προκλήθηκαν από την καταστροφική πυρκαγιά. Άμεσες πρωτοβουλίες για την ανάκαμψη της οικονομίας έχει υποσχεθεί ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης. Θα μπορούσε να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι ο πρωθυπουργός στα πλαίσια της ευθύνης μέσω των πρωτοβουλιών αφότου έκανε απολογισμό της καταστροφής. Δήλωσε ότι με βάση τα στατιστικά στοιχεία, περίπου 130 κατοικίες στην Αττική έχουν αποτεφρωθεί ή υποστεί ζημιές. Συνολικά 300 κατοικίες στους δήμους Μαντουδίου, Λίμνης Ευβοίας και Αγίας Άννας έχουν κατεδαφιστεί ολοσχερώς, ενώ 800 κατοικίες έχουν υποστεί διαφορετικού βαθμού ζημιές. Επιπλέον, 40 επιχειρήσεις έχουν τυλιχθεί στις φλόγες (Reader.gr, 2024).

Στο δήμο Ιστιαίας Αιδηψού καταστράφηκαν ολοσχερώς από πυρκαγιά συνολικά 22 οικιστικά ακίνητα, μεταξύ των οποίων ένας ξενώνας και μία εμπορική εγκατάσταση και συγκεκριμένα ένα ξυλουργείο που βρίσκεται στα Τσαπουρνιά. Από τα συνολικά 22 σπίτια που κατεδαφίστηκαν ολοσχερώς, τα 17 βρίσκονται στον οικισμό Κοκκινομηλιά. Σύμφωνα με κατοίκους της περιοχής, η Κοκκινομηλιά έχει καταστραφεί. Εκφράζουν την ελπίδα τους η βόρεια Εύβοια να ξαναβρεί την παλιά της κατάσταση. Σε εξέλιξη βρίσκεται η φωτιά στον δήμο Γορτυνίας και η εκτίμηση θα ξεκινήσει μετά την πλήρη κατάσβεση της.

Συνολικά περισσότερα από 1 εκατομμύριο στρέμματα καταστράφηκαν από πυρκαγιά σε διάστημα δύο εβδομάδων. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών για τις Πυρκαγιές των Δασών (EFFIS), η Ελλάδα έχει καταρρεύσει. Συνολικά πάνω από 1 εκατομμύριο εκτάρια κάηκαν σε μόλις δύο εβδομάδες. Πρόκειται για το υψηλότερο ποσό από τις τραγικές πυρκαγιές το 2007. Σύμφωνα με εκτιμήσεις που διενήργησε το AFP με βάση τα στοιχεία του EFFIS, συνολικά 1.008.740 εκτάρια κάηκαν στην Ελλάδα μεταξύ 29 Ιουλίου και 12 Αυγούστου.

Από το 2008 έως το 2020, υπήρχε μέση ετήσια έκταση καύσης περίπου 27.500 στρεμμάτων. «Οι σημερινές πυρκαγιές είναι εξαιρετικά καταστροφικές και έχουν εξαιρετικά υψηλό επίπεδο έντασης», δήλωσε ο Mark Parrington, επιστήμονας στο Copernicus, τον ευρωπαϊκό οργανισμό κλιματικής αλλαγής στον οποίο συνδέεται το EFFIS, κατά τη διάρκεια συνέντευξης στο AFP την Τετάρτη.

Σύμφωνα με τα τελευταία στατιστικά στοιχεία του EFFIS, έως τις 12 Αυγούστου, συνολικά πάνω από 1.143.000 στρέμματα έχουν καεί από τις αρχές του 2021. Από αυτά, σχεδόν το 90 τοις εκατό της καμένης έκτασης σημειώθηκε τις προηγούμενες δύο εβδομάδες. Αυτό είναι πολύ υψηλότερο σε σύγκριση με τον μέσο όρο των 96.000 στρεμμάτων που κάηκαν την ίδια περίοδο από το 2008 έως το 2020. Η Εύβοια είναι η πιο σοβαρά πληγείσα περιοχή από αυτήν την καταστροφή, με πάνω από τις μισές καμένες εκτάσεις να βρίσκονται εκεί. «Σύμφωνα με τα στοιχεία μας, η ένταση των πυρκαγιών που παρατηρήθηκαν δεν ήταν τόσο υψηλή όσο ήταν τον Αύγουστο του 2007», δήλωσε ο Mark Parrington. Συνολικά 2.500.000 στρέμματα δάσους, ελαιώνες και πεύκα καταστράφηκαν στις έντονες πυρκαγιές που σημειώθηκαν τον Αύγουστο του 2007, με αποτέλεσμα την τραγική απώλεια 77 ζώων.

4.3.2 Ερμηνεία (Ανάλυση του Πλαισίου)

Προτού αναφερθούμε στην ερμηνεία του συγκεκριμένου πλαισίου είναι σημαντικό να αναλυθεί η πολιτική πορεία του Κυριάκου Μητσοτάκη.

Στις εκλογές της 7ης Μαρτίου 2004 έκανε το ντεμπούτο του στον πολιτικό στίβο και εξασφάλισε τη νίκη ως πρώτος βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας στη μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια της Β' Αθηνών. Έκτοτε επανεκλέγεται με επιτυχία σε κάθε διαδοχική εκλογές στην ίδια έδρα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που έγιναν το 2007, το 2009, τον Μάιο και τον Ιούνιο του 2012 και τον Ιανουάριο και τον Σεπτέμβριο του 2015. Ως βουλευτής, συνέβαλε ενεργά στην Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος το 2008. Επιπλέον, υπηρέτησε στις Επιτροπές Οικονομικών, Παραγωγής και Εμπορίου, Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και Εξωτερικών Υποθέσεων και Άμυνας. Επίσης, κατείχε τη θέση του Προέδρου της Επιτροπής Περιβάλλοντος για δύο χρόνια. Πριν από τις εκλογές του 2012 κατείχε τη θέση του προέδρου του τμήματος Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Νέας Δημοκρατίας. Έχει εξερευνήσει εκτενώς αρκετές οικολογικά ευάλωτες περιοχές της χώρας και έχει συμμετάσχει ενεργά σε πολυάριθμα περιβαλλοντικά συνέδρια τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς, συμπεριλαμβανομένων των διασκέψεων του ΟΗΕ για την κλιματική αλλαγή που πραγματοποιήθηκαν στο Μπαλί, το Πόζναν, το Κανκούν και την Κοπεγχάγη (Sansimera.gr, 2002-2024).

Ξεκίνησε τις πρώτες του υπουργικές αρμοδιότητες στις 25 Ιουνίου 2013, υπηρετώντας ως υπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διοίκησης στη διοίκηση του Αντώνη Σαμαρά. Διατήρησε τη θέση μέχρι τις 27 Ιανουαρίου 2015, όταν παραιτήθηκε μετά τη νίκη του ΣΥΡΙΖΑ στις εκλογές της 25ης Ιανουαρίου. Τον Φεβρουάριο του 2015 έγινε ο πρώτος Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, αναλαμβάνοντας το καθεστώς ενώ υπηρετούσε ως βουλευτής της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Μετά την αποχώρηση του προέδρου της Νέας Δημοκρατίας, Αντώνη Σαμαρά, μετά το δημοψήφισμα της 5ης Ιουλίου 2015 και την ήττα του «ναι», ο Κυριάκος Μητσοτάκης μαζί με τους Βαγγέλη Μεϊμαράκη, Απόστολο Τζιτζικώστα και Άδωνι Γεωργιάδη διεκδίκησαν την ηγεσία της Νέας Δημοκρατίας. Πρώτα είχε θέση εκτός ομάδας και τελικά κέρδισε τον Βαγγέλη Μεϊμαράκη στον δεύτερο γύρο των εσωκομματικών εκλογών. Στις 11 Ιανουαρίου 2016, ανέλαβε επικεφαλής της Νέας Δημοκρατίας και οδήγησε με επιτυχία το κόμμα στην ανάκτηση της εξουσίας στις εκλογές της 7ης Ιουλίου 2019, σηματοδοτώντας την πρώτη φορά που το έκανε αυτό ανεξάρτητα

από το 2009. Παρατηρείται σε σύγκριση με τον Τσίπρα ότι ο Μητσοτάκης είχε μεγαλύτερη πολιτική εμπειρία (Sansimera.gr, 2002-2024).

Ανάληψη/ αποποίηση ευθυνών

Στη συνέντευξη Τύπου ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης υπογράμμισε ότι οι ευθύνες θα αποδοθούν την κατάλληλη στιγμή και ζήτησε ειλικρινή συγγνώμη. **«Δεν έλειψαν τα λάθη, μόνο η φύση δεν κάνει λάθη.** Η δημόσια συγνώμη μου ήταν προσωπική ηθική στάση αλλά πριν από όλα μια πολιτική πράξη με μήνυμα» ,τόνισε στην ομιλία του στη Βουλή. «Δεν είναι μόνο αναγνώριση ευθύνης αλλά και κάλεσμα για δράση. Να διδαχθούμε για να γίνουμε καλύτεροι. Με αυτή την αφετηρία θα αλλάξουν πολλά» Επί του παρόντος, η κύρια εστίαση είναι στην αξιολόγηση του αριθμού των κατεστραμμένων κατοικιών και εμπορικών εγκαταστάσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα θύματα της πυρκαγιάς θα λάβουν τη δίκαιη αποζημίωση τους. «Οι μηχανικοί μας εργάζονται επιμελώς για να επισπεύσουν τη διαδικασία τεκμηρίωσης του μεγέθους της ζημιάς», δήλωσε ο υπουργός Υποδομών και Μεταφορών Κώστας Καραμανλής.

Πρωτοβουλίες παροχής βοήθειας σε θύματα πυρκαγιών στα πλαίσια ανάληψης ευθυνών

Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα, ο Μητσοτάκης απολογήθηκε στους πυρόπληκτους ως ένδειξη ανάληψης ευθύνης. Μετά τις απολογίες που απηύθυνε στους πυρόπληκτους, ο Κυριάκος Μητσοτάκης αποκάλυψε τα βήματα που προορίζονται να τους βοηθήσουν. Κάθε τοποθεσία που έχει υποστεί καύση θα ταξινομηθεί ως κατάλληλη για αναδάσωση. Ο πρωθυπουργός τόνισε στη συνεδρίαση του υπουργικού συμβουλίου ότι από αύριο θα γίνει αναδάσωση ολόκληρης της επικράτειας μέσω της εφαρμογής της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου.

- Παροχή στεγαστικής ενίσχυσης έως 150.000 ευρώ κατ' ανώτατο όριο για κατοικίες που είτε έχουν καταστραφεί ολοσχερώς είτε μερικώς κατεστραμμένες, μαζί με αρχική προκαταβολή 20.000, 12.000 ή 5.000 ευρώ, ανάλογα με την έκταση της ζημιάς.

- Από τις 18 Αυγούστου οι ιδιώτες θα λαμβάνουν την πληρωμή τους μέσω της εφαρμογής arogi.gov.gr. Οι εκταμιεύσεις θα διεκπεραιωθούν εγκαίρως.
- Οι επιχειρήσεις θα αποζημιωθούν με το 70% των ζημιών τους και θα λάβουν προκαταβολή είτε 22.000, 12.000 ή 5.000, ανάλογα με την έκταση των ζημιών.

- Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις θα έχουν τη δυνατότητα να συγκεντρώνουν συλλογικά τις ίδιες προκαταβολές.
- Οι παραγωγές θα λάβουν το πολύ 4.000 ευρώ, ανεξαρτήτως αποζημίωσης του ΕΛΓΑ.
- Οι πυρόπληκτοι θα εξαιρεθούν από τον ΕΝΦΙΑ, και θα ανασταλούν οι φορολογικές και ασφαλιστικές τους υποχρεώσεις. Θα λάβουν επίσης επιδότηση ενοικίου έως 500 ευρώ μέχρι να επισκευαστούν τα σπίτια τους.
- Η απαλλαγή από τον ΕΝΦΙΑ, η αναστολή υποχρεώσεων, και οι επιδοτήσεις ενοικίου θα ισχύσουν για όλους τους κατοίκους στους δήμους Μαντουδίου και Ιστιαίας.
- Θα εκδοθούν συμβάσεις διάρκειας 3 μηνών, με ξεχωριστές προβλέψεις για εκπαιδευτικούς και μαθητές.
- Έχει συσταθεί ειδική επιτροπή, με επικεφαλής τον Σταύρο Μπένο, για τον σχεδιασμό της οικονομικής ανασυγκρότησης της Εύβοιας. Την επίβλεψη αυτής της επιτροπής θα έχει ο Σταύρος Μπένος, ο οποίος έχει εμπειρία στην ανάκαμψη της Καλαμάτας μετά από φονικούς σεισμούς.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι δεν γίνεται καμία αναφορά σε πένθος για τις ζωές των δύο ανθρώπων που χάθηκαν. Περαιτέρω, καμία ανακήρυξη ημέρας Εθνικού Πένθους.

Επίρριψη ευθυνών από την αντιπολίτευση

Αναφορικά με την αντιπολίτευση είναι σημαντικό να τονιστεί ότι στην παρούσα περίπτωση ο Τσίπρας, άσκησε κριτική. Μετά την επίσκεψή του στις πληγείσες περιοχές της βόρειας Εύβοιας, ο πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ Αλέξης Τσίπρας είπε ότι το έθνος περνά τώρα σε μια τεράστια καταστροφή. Δεν είναι μόνο μια οικολογική καταστροφή, αλλά αποτελεί επίσης κίνδυνο για την περιουσία δεκάδων χιλιάδων ατόμων που αντιμετωπίζουν μια οδυνηρή κατάσταση και έκρινε επιτακτική την ανάγκη να παρασχεθεί υποστήριξη με κάθε δυνατό τρόπο.

Έκρινε περαιτέρω ότι η επικοινωνία θα πρέπει να διέπεται στα πλαίσια της αλήθειας κάτι που είχε πει αντίστοιχα και ο Μητσοτάκης όταν ήταν αντιπολίτευση. Βρισκόμαστε αντιμέτωποι με κάτι περισσότερο από την απλή εμφάνιση της κλιματικής αλλαγής. Τώρα βρισκόμαστε αντιμέτωποι με την εμφάνιση μιας επιταχυνόμενης

κλιματικής καταστροφής. Δεδομένου ότι ήμασταν απροσδόκητοι πριν από τρία χρόνια, είναι πλέον απαράδεκτο να μας πιάσουν ξανά. Αποφύγετε να εξωραΐσετε τις περιστάσεις ή να προσπαθήσετε να δημιουργήσετε μια ψευδή παράσταση. Η εικόνα είναι μάλλον απαισιόδοξη. Η κρατική μηχανή δεν λειτούργησε άψογα, όπως δεν λειτουργούσε άψογα στο παρελθόν.

Στη συνέχεια ο κ. Τσίπρας τόνισε την ανάγκη αναδιάρθρωσης των εργασιών της για την αποτελεσματική αντιμετώπιση ενός φαινομένου που, δυστυχώς, θα γίνει πιο διαδεδομένο. Οι ειδικοί προβλέπουν την επικράτηση ακραίων καιρικών φαινομένων. Εξέφρασε την ανησυχία του για τις πιθανές συνέπειες από τους ανέμους 5-6 ή ίσως 8 μποφόρ, παρόμοιους με αυτούς που έχουμε δει πριν. Η άπνοια σχεδόν προκάλεσε εκτεταμένες πυρκαγιές σε όλο το έθνος. Κατανοώ πλήρως και εκτιμώ ολόψυχα τη σημασία της προστασίας της ανθρώπινης ζωής. Ως εκ τούτου, αντιλαμβάνομαι το σκεπτικό πίσω από την ανησυχία να φύγω από τις κοινότητες. Ωστόσο, αυτό δεν μπορεί να είναι το αποκλειστικό ή αποκλειστικό ζήτημα.

Ο Πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ είπε «Έχω δεχτεί πολυάριθμα παράπονα από ιδιώτες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση για ανεπαρκή πυροσβεστικά μέσα, τόσο στη στεριά όσο και στον ουρανό». Ενώ είναι σημαντικό να δοθεί προτεραιότητα στην εκκένωση των χωριών και τη διατήρηση της ανθρώπινης ζωής, είναι επιτακτική ανάγκη να αποτρέψουμε την ανεξέλεγκτη εξάπλωση της φωτιάς μέχρι να καταρριφθεί πλήρως, ακόμα κι αν αυτό σημαίνει ότι θα φτάσει στη θάλασσα.

Επί του παρόντος, λαμβάνοντας υπόψη την εικόνα που έχω από την Εύβοια, θέλω να προτρέψω τις αρχές να δώσουν προτεραιότητα στην ενίσχυση των πόρων εναέριας πυρόσβεσης. Επιπλέον, για την παροχή υποστήριξης σε όσους βιώνουν ένα καταστροφικό γεγονός. Να δηλώσουν έγκαιρα τις αποζημιώσεις για όσους είδαν την καταστροφή των σπιτιών τους και την απώλεια των περιουσιακών τους στοιχείων. Να χαρακτηρίσουμε έγκαιρα τις καμένες περιοχές ως επιρρεπείς σε μελλοντικές καύσεις, καθώς θέλουμε να αποτρέψουμε την ανάπτυξη επενδύσεων σε ακίνητα ή την εγκατάσταση ανεμογεννητριών σε πρώην δασικές περιοχές. Για να περιορίσει την επιθυμία ορισμένων ατόμων που ενδιαφέρονται για το δάσος μας, το κράτος πρέπει να επιβεβαιώσει την εξουσία του και να παράσχει ξεκάθαρη καθοδήγηση για ταχεία νομοθετική δράση.

Το Γραφείο Τύπου του ΣΥΡΙΖΑ, απαντώντας στα λόγια του Πρωθυπουργού για τις φωτιές σε όλη τη χώρα, τονίζει την ανάγκη για απτές πρωτοβουλίες και όχι απλή ρητορική για την αποτελεσματική διαχείριση της επικοινωνίας αυτής της κρίσης. «Δυστυχώς, η κατάσταση είναι εξαιρετικά σοβαρή, σε πλήρη αντίθεση με την κατάσταση του επιτελείου

του κ. Μητσοτάκη». Παρά τις έγκαιρες προειδοποιήσεις των ειδικών και του κ. Τσίπρα, η φωτιά της περασμένης εβδομάδας στη Βαρυμπόμπη δεν σβήστηκε αποτελεσματικά, ενώ οι υπουργοί συνεχάρησαν ο ένας τον άλλο για την υποτιθέμενη επιτυχία τους. Ωστόσο, λίγες ώρες αργότερα, νέα φωτιά έχει ξεσπάσει στο λεκανοπέδιο και ήδη εξαπλώνεται ανεξέλεγκτη. Επίσης στη Βουλή ο Τσίπρας επέμενε ότι η συγγνώμη που ζήτησε ο κ. Μητσοτάκης είναι υποκριτική και έκανε αναφορά στο πένθος λέγοντας ότι «είναι ανάγκη το πένθος, η απελπισία, ο θυμός, να γίνουν δύναμη ελπίδας, αναγέννησης, ανοικοδόμησης και επανεκκίνησης».

4.3.3 Εξήγηση (Κοινωνική Ανάλυση)

Ο πρωθυπουργός εστίασε στο γεγονός ότι στην περίπτωση των πυρκαγιών του 2021 το σημαντικό ήταν η προστασία της ανθρώπινης ζωής, και ως επί το πλείστον ο στόχος επετεύχθη. «Στη μία τραγωδία μετρούσαμε στρέμματα, στην άλλη φέρετρα», είπε ο Μητσοτάκης στη Βουλή απευθυνόμενος στον Τσίπρα, κάνοντας την αντιπαραβολή με το Μάτι. Το κράτος λειτούργησε με το κομμάτι των εκκενώσεων υποδειγματικά. Ο πρωθυπουργός αναφέρθηκε στην ανάγκη ενίσχυσης των προσπαθειών τόσο για την πρόληψη όσο και για την καταστολή των πυρκαγιών, με ιδιαίτερη αναφορά στις πυρκαγιές στο Τατόι και τη Βαρυμπόμπη. Σε περαιτέρω επεξεργασία, ο πρωθυπουργός τόνισε την ανάγκη μελέτης των παραγόντων που οδήγησαν στην αποτυχία προκειμένου να διευκολυνθεί η βελτίωση. Η σημασία της πρόληψης έχει προκαλέσει πολλή συζήτηση. Ο πρωθυπουργός έχει επισημάνει την ανάγκη πρόληψης ως κρίσιμο παράγοντα για τον μετριασμό των δασικών πυρκαγιών.

Σύμφωνα με τον πρωθυπουργό, για προληπτικές προσπάθειες διατέθηκαν συνολικά 51 εκατ. ευρώ. Στο μέλλον αναμένεται να δοθεί αυξημένη έμφαση στην ενίσχυση για την πρόληψη. Ο πρωθυπουργός υπογράμμισε την αυξημένη εμπλοκή της Πολιτικής Προστασίας σε όλη αυτή τη διαδικασία. Συνολικά 19 κοινότητες, παρόμοιες με το Μάτι, υποβλήθηκαν σε διαδικασία εκκένωσης.

Ο πρωθυπουργός είπε ότι πριν από την εκδήλωση των πυρκαγιών είχαν υποβληθεί σε μέτρα εκκένωσης συνολικά 19 κοινότητες που μοιάζουν με το Μάτι. Αυτό σημαίνει ότι η τοποθεσία ήταν είτε μέσα είτε δίπλα στο δάσος. Ο πρωθυπουργός αναγνώρισε ότι η Ιπποκράτειος Πολιτεία έχει γνωρίσει σημαντική προστασία ως αποτέλεσμα αυτών των προσπαθειών. Ο πρωθυπουργός εξέφρασε ότι ένα άτομο είχε δείξει διορατικότητα.

Ο πρωθυπουργός υπογράμμισε την προσωπική σημασία της περιοχής του Τατοΐου, τόσο για τον ίδιο όσο και για αρκετούς κατοίκους της Αττικής. Ο ομιλητής τόνισε τη σημασία

της παρέμβασης στη συγκεκριμένη κατάσταση, αναγνωρίζοντας ότι οι προσπάθειές τους ήταν ανεπιτυχείς και εκφράζοντας τη λύπη του για το αποτέλεσμα.

Στη συνέχεια ο πρωθυπουργός αναφέρθηκε στην αναζωπύρωση της πυρκαγιάς στη Βαρυμπόμπη, η οποία αποτέλεσε σημαντική πρόκληση μετά τη στέρωση δυνάμεων που προκάλεσε η φωτιά στην Εύβοια. Στη συνέχεια ο Κυριάκος Μητσοτάκης υπογράμμισε την πρόθεση διάθεσης πόρων για την κατάσβεση των πυρκαγιών, με ιδιαίτερη έμφαση στις εναέριες επεμβάσεις. Σύμφωνα με τον πρωθυπουργό, στόχος είναι να χρησιμοποιηθούν μέθοδοι αεροσκαφών για την καταπολέμηση των φλογών στα αρχικά τους στάδια.

Στη συνέχεια, ο Πρωθυπουργός υπογράμμισε τον στόχο της θέσπισης Ενιαίας Δασικής Πολιτικής, η οποία συνεπάγεται τη συνεργασία δύο βασικών φορέων, δηλαδή του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Προστασίας του Πολίτη.

Σε αυτή τη συγκυρία, υπογράμμισε την ανάγκη εξορθολογισμού της διαδικασίας κοπής δέντρων προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόληψη της διάδοσης της πυρκαγιάς, υποστηρίζοντας τη μείωση των σχετικών περιπλοκών. Επιπλέον, έδωσε σημαντική έμφαση στον αποκλεισμό της καλλιέργειας πεύκου στην περιοχή των πόλεων. Αντίθετα, θα δημιουργηθεί μια καθορισμένη ζώνη πλάτους, όπως καθορίζεται από ειδικούς. Εντός αυτής της ζώνης, θα επιλεγούν προσεκτικά εναλλακτικά είδη δέντρων που έχουν χαμηλότερους ρυθμούς καύσης ή φαρδιά φύλλα.

Ωστόσο αναφορά στο πένθος και κήρυξη τριήμερου εθνικού πένθους, όπως προαναφέρθηκε δεν έγινε πουθενά από τον Μητσοτάκη, παρά μόνο μια απλή αναφορά από τον Τσίπρα στη Βουλή.

Κεφάλαιο 5. Συμπεράσματα και προτάσεις

5.1 Συμπεράσματα έρευνας

Συνοψίζοντας, η απεικόνιση των καταστροφών έχει καταδείξει τον επιδραστικό ρόλο των γεγονότων στους ανθρώπους από τα μέσα ενημέρωσης και έχει συμβάλει στη δημιουργία ποικίλων επιπτώσεων στη δημόσια αντίληψη, στη χάραξη πολιτικής και στην πρακτική εφαρμογή (Feindt and Oels, 2005; Marks, 2015). Ένας αριθμός αξιοσημείωτων συζητήσεων, όπως ορίζονται από τον Fairclough (2001: 2) ως συγκεκριμένοι τρόποι αναπαράστασης διαφόρων πτυχών της κοινωνικής ύπαρξης, έχουν κερδίσει εξέχουσα θέση.

Οι συζητήσεις περιλαμβάνουν ένα πολύπλευρο πλαίσιο δυναμικής εξουσίας που επηρεάζει τη διαχείριση των καταστροφών. Η έννοια του νοήματος κατασκευάζεται μέσω πολλών λόγων, με κύρια έμφαση σε έναν κυρίαρχο λόγο (Joye, 2010). Οι συζητήσεις στα πλαίσια της μάχης της εξουσίας (Wodak, 2002) και η ικανότητα άσκησης ελέγχου επί του λόγου χρησιμεύει ως μια ισχυρή στρατηγική για τη διατήρηση της εξουσίας (Fairclough, 2001). Το περιβαλλοντικό πλαίσιο έχει την ικανότητα να συσκοτίζει την πολιτική προέλευση των καταστροφών και να διαιωνίζει κατασταλτικούς κοινωνικοπολιτικούς μηχανισμούς, ενώ τα πολιτικά πλαίσια λογίζεται ότι παρέχουν πολιτικές παρεμβάσεις παρόλο που σε πολλές περιπτώσεις το κάθε πολιτικό κόμμα υπερασπίζεται τις πράξεις του έστω και αν είναι αξιοδίκαστες. Η κατανομή της βοήθειας σε διαφορετικές ομάδες μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με παράγοντες όπως η φυλή, η οικονομική θέση, η φύση της καταστροφής και πολλές άλλες καταστάσεις (Barreto, 2019; Méndez et al., 2020; Ticktin, 2017).

Η εξέταση μέσω ανάλυσης λόγου έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα παραγωγική στην αποκάλυψη της κοινωνικής δυναμικής και των ιδεολογικών στάσεων όσων κατέχουν θέσεις εξουσίας (Χουλιάρáκη, 2008). Αυτό το φαινόμενο μπορεί να αποδοθεί, εν μέρει, στον σημαντικό ρόλο των μέσων ενημέρωσης στην απεικόνιση ατόμων, τοποθεσιών και περιστατικών σε ευρεία τηλεθέαση. Ωστόσο, είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε ότι οι διαμεσολαβούμενες αναπαραστάσεις μπορούν να επηρεαστούν από κρυφές ατζέντες, όπως επισημαίνεται από τους Knudsen και Stage (2014). Αυτό επιτυγχάνεται με τη χρήση λεπτών γλωσσών και ετικετών, που έχουν το διπλό αποτέλεσμα τόσο να επιτρέπουν όσο και να περιορίζουν την κατανόησή μας για τα κοινωνικά φαινόμενα. Οι Davis και French (2008) υπογραμμίζουν επίσης τη συχνή χρήση αυτών των τεχνικών για να διαμορφώσουν την αντίληψη του κοινού και να προκαλέσουν συγκεκριμένες αντιδράσεις. Ως εκ τούτου, η

παρουσία πολιτικών στόχων μέσα στα μέσα ενημέρωσης χαρακτηρίζεται από διαφοροποιημένες στρατηγικές και απαιτεί σχολαστική εξέταση (Pyles et al., 2017).

5.2 Απάντηση στα ερευνητικά ερωτήματα

Αναφορικά με το πρώτο ερευνητικό ερώτημα δηλαδή πότε λέγεται τι και από ποιους (κυβέρνηση-αντιπολίτευση) διαφάνηκε κατόπιν της ανάλυσης ότι το ενδιαφέρον επικεντρώθηκε στην ανάληψη και αποποίηση ευθυνών τόσο από την πλευρά του Τσίπρα όσο και από την πλευρά του Μητσοτάκη. Από τη μία πλευρά οι δύο περιπτώσεις εμφάνιζαν ομοιότητες ως προς το είδος της καταστροφής ούσες και οι δύο μέγα πυρκαγιές με τραγικές απώλειες. Από την άλλη όμως υπήρχαν διαφορετικές συνέπειες. Στο Μάτι υπήρξε απώλεια 104 ανθρώπινων ζωών, δασικού πλούτου και υλικές ζημιές, ενώ στις πυρκαγιές σε Βαρυμπόμπη και Εύβοια υπήρξε απώλεια 2 ανθρώπινων ζωών, δασικού πλούτου και υλικές ζημιές. Η διαφορά σε απώλεια ανθρώπινων ζωών είναι τεράστια, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι έστω και μια ανθρώπινη ζωή να χαθεί δεν είναι τραγικό.

Μέσα από την ανάλυση παρατηρήθηκε ότι στην πυρκαγιά στο Μάτι ο Μητσοτάκης κατηγόρησε τον Τσίπρα και το αντίθετο συνέβη και στην περίπτωση του Τσίπρα για τον Μητσοτάκη στις φωτιές της Βαρυμπόμπης και της Εύβοιας. Εξάλλου στην Ελλάδα μέσα διαχρονικά έχει διαπιστωθεί, ότι κυβέρνηση και αντιπολίτευση στις εθνικές συμφορές είθισται να αλληλοκατηγορούνται, παίζοντας πολύ καλά το γνωστό σε όλους blame game.

Αυτό λοιπόν που έχει σημασία, στις υπό εξέταση περιπτώσεις, είναι να μελετήσουμε τον τρόπο με τον οποίο γίνεται αυτό από τον καθένα. Η πολιτική παιδεία των δύο πολιτικών, καθώς και η εμπειρία τους είναι διαφορετική. Ο μεν Μητσοτάκης έχει μεγαλώσει σε μια πολιτική οικογένεια με πατέρα πρώην πρωθυπουργό με μακρόχρονη πορεία και ο ίδιος στην πολιτική ως βουλευτής και Υπουργός κυβερνώντος κόμματος, αλλά και ως αντιπολίτευση. Ο δε Τσίπρας προέρχεται από μια αστική οικογένεια και τις καταλήψεις της δεκαετίας του 1990 και η πολιτική του εμπειρία μέχρι την εκλογή του ως Πρωθυπουργός περιοριζόταν στην άσκηση κριτικής ως αντιπολίτευση. Άρα το πολιτικό τους background είναι τελείως διαφορετικό.

Ο Μητσοτάκης, αμέσως μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές, ζήτησε συγγνώμη, προέβει σε ανακοίνωση μέτρων ανακούφισης των πληγέντων και σύσταση ειδικής επιτροπής για τον σχεδιασμό της οικονομικής ανασυγκρότησης της Εύβοιας, με τα πλέον έμπειρα άτομα και με τις κινήσεις του δεν φάνηκε να κάνει αποποίηση ευθυνών. Κάτι αντίστοιχο δε συνέβη ποτέ από τον Τσίπρα, καθώς δε ζήτησε ποτέ συγγνώμη παρά την εκατόμβη νεκρών. Αποδεδειγμένα αρκετό καιρό μετά την καταστροφή στο Μάτι, οι

πυρόπληκτοι δεν είχαν λάβει καμία οικονομική βοήθεια, αλλά εισέπρατταν ειρωνεία και για το τι θα έκαναν τις αποζημιώσεις αν τις έπαιρναν.

Και οι δύο προέβησαν σε αλλαγές σε θέσεις ευθύνης Υπουργών Προστασίας του Πολίτη που είχαν την επιχειρησιακή αρμοδιότητα των πυρκαγιών. Ο μεν Τσίπρας εξανάγκασε τον Νικόλαο Τόσκα σε παραίτηση, ο δε Μητσοτάκης τον Μιχάλη Χρυσοχοϊδη. Όμως ο Μητσοτάκης το προχώρησε και έκανε δομικές αλλαγές, συστήνοντας νέο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας τοποθετώντας Υπουργό, πρόσωπο ευρείας αποδοχής και όχι κομματικό στέλεχος, τον πρώην Ευρωπαϊό Επίτροπο Διαχείρισης Κρίσεων Χρήστο Στυλιανίδη. Με την κίνησή του αυτή, επιλέγοντας κάποιον γνώστη του αντικειμένου που θα αναλάμβανε το νεοσυσταθέν υπουργείο, έδειξε ότι κατανοεί τη σοβαρότητα την κλιματικής κρίσης την αναγκαιότητα της λήψης σοβαρών μέτρων προς αποφυγή νέων αντίστοιχων καταστροφών στο μέλλον.

Κανένας από τους δύο πρωθυπουργούς στην εκάστοτε περίπτωση, παρά τις εξαγγελίες, την αμέσως επόμενη χρονική περίοδο, δεν προέβει σε σημαντικές προληπτικές δράσεις όπως δημιουργία πολιτικών για έγκαιρη δράση, πρόσληψη ενδεχομένως προσωπικού κατά τους καλοκαιρινούς μήνες ώστε να εποπτεύουν τις δασικές περιοχές, επιβολή συχνότερων εποπτειών κλπ.

Επιπρόσθετα, στα πλαίσια των ευθυνών δεν πραγματοποιήθηκε ανακήρυξη εκλογών όπως είχε γίνει το 2007 από τον Καραμανλή αμέσως μετά τις φωτιές της Ηλείας. Παρά την τότε εθνική τραγωδία με τους 77 νεκρούς, ο Καραμανλής κέρδισε τις εκλογές και μάλιστα σε λιγότερο από ένα μήνα από τα τραγικά γεγονότα.

Ο Τσίπρας αντιθέτως, ένα χρόνο μετά τα γεγονότα στο Μάτι, έχασε τις εκλογές. Ανάμεσα στα άλλα ίσως ο λόγος της ήττας του να οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην κακή διαχείριση της πυρκαγιάς αλλά και την ασαφή ανάληψη ευθυνών. Ο Μητσοτάκης μετά από επαναλαμβανόμενες ομολογουμένως καταστροφές (Ιανός 2020, πλημμύρες Εύβοιας 2020, πυρκαγιές το 2021 σε Βαρυμπόμπη, Εύβοια και Ηλεία, πυρκαγιές το 2022 στη Δαδιά) και το τραγικό δυστύχημα στα Τέμπη κέρδισε τις εκλογές το 2023 με τη μεγαλύτερη ιστορικά διαφορά από τον Τσίπρα. Ενδεχομένως ο τρόπος με τον οποίο ο καθένας από τους δύο χειρίστηκε τα γεγονότα , τόσο λεκτικά , όσο και έμπρακτα να επηρέασε την ψήφο του ελληνικού λαού, χωρίς να υπάρχουν αποδείξεις για κάτι τέτοιο.

Τέλος, από την ανάλυση των άρθρων κανένας από πρωθυπουργούς δεν έκανε επί της ουσίας αναφορά στο πένθος. Δεν έδειξε κανένας εκ των δύο την απαιτούμενη ευαισθησία και ενσυναίσθηση, που θα περίμενε η πλειοψηφία των πολιτών από τον πρώτο πολίτη της χώρας, για τις τραγικές απώλειες, είτε αυτό αφορούσε ανθρώπινες ζωές, είτε

απώλεια δασικού πλούτου και υλικές ζημιές. Σε τέτοιες περιπτώσεις οι παθόντες και οι υπόλοιποι πολίτες αρχικά έχουν ανάγκη από συμπαράσταση για την απώλειά τους, από έναν απλό καθησυχασμό ότι όλα θα πάνε καλά με τη βοήθεια όλων. Από ότι διαπιστώθηκε ο λόγος τους περιστρεφόταν γύρω από την ανάληψη ευθυνών, απόδοση ευθυνών σε προηγούμενες κυβερνήσεις, παροχή επιδομάτων στους παθόντες ή απομείναντες εν τη ζωή. Σε μια τόσο δύσκολη στιγμή ασχολήθηκαν μόνο με την ικανοποίηση των υλικών αναγκών και υποβάθμισαν τις ψυχικές ανάγκες.

Ο Τσίπρας κήρυξε τριήμερο Εθνικό πένθος, όπως έγινε από τον Μητσοτάκη μετά το συμβάν στα Τέμπη, αλλά και μετά το ναυάγιο με τους μετανάστες ανοιχτά της Πύλου, αλλά όχι μετά τις φωτιές του 2021. Το γεγονός αυτό, της μη κήρυξης Εθνικού πένθους μετά από τόσο μια τόσο σημαντική καταστροφή, με δύο νεκρούς στην πυρκαγιά στη Βαρυμπόμπη το 2021, μόνο απορία μπορεί να προκαλέσει. Μόνο υποθέσεις μπορούμε να κάνουμε για το γεγονός. Ίσως λόγω της σφοδρότητας των πυρκαγιών και των πολλαπλών συμβάντων τα οποία εξελισσόντουσαν για αρκετές ημέρες απλά δεν το σκέφτηκε κανείς καθώς προσπαθούσαν να διευθετήσουν επιχειρησιακά και δομικά ζητήματα. Μια άλλη υπόθεση που θα μπορούσε να γίνει είναι πως η παράλειψη αυτή, θα συντελούσε στην υποβάθμιση του συμβάντος στη συνείδηση του ελληνικού λαού, και θα υπήρχε μια πιο ομαλή μετάβαση στην καθημερινότητα. Εντύπωση εξάλλου προκαλεί και το γεγονός ότι από τα Μ.Μ.Ε. ότι δεν έγινε αναφορά για την παράλειψη αυτή, αλλά ούτε και από την αντιπολίτευση.

5.3 Προτάσεις περαιτέρω έρευνας

Κάθε ερευνητική προσπάθεια επιχειρεί να δώσει απαντήσεις στα ερωτήματα που τίθενται κάθε φορά από τον ερευνητή αυτής, παράλληλα όμως, μέσα από την ίδια την έρευνα, ανακύπτουν νέα ερωτήματα και απαιτήσεις, τα οποία θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο νέας έρευνας. Παρατίθενται ενδεικτικά τα κυριότερα. Αρχικά, οι απόψεις των πολιτών για τα τραγικά συμβάντα τόσο από την πλευρά του κοινού όσο και από την πλευρά των παθόντων και ατόμων που έτυχε να χάσουν δικούς τους ανθρώπους και περιουσίες σε φυσικές καταστροφές όπως στις δύο περιπτώσεις που αναφέρθηκαν. Επίσης, θα ήταν σημαντικό να διερευνηθεί το πόσο εύκολα ξεχνάει ο λαός. Επιπρόσθετα, ο λόγος της ευθύνης και του πένθους φορέων όπως η Πυροσβεστική και η Τοπική αυτοδιοίκηση. Τέλος θα μπορούσε να αναλυθεί και ο λόγος των υπολοίπων μικρότερων κομμάτων της αντιπολίτευσης.

5.4 Επίλογος

Στη σημερινή εποχή όπου από αμέλεια, ελλιπή δράση και παράγοντες όπως η κλιματική αλλαγή και ελλιπή προγραμματισμό στη διαχείριση σοβαρών κρίσεων προκύπτουν ανεξέλεγκτες καταστάσεις. Από τη συνολική μελέτη παρατηρήθηκε ότι ο δημόσιος λόγος που αφορά το λόγο της ευθύνης είναι έχει κοινά χαρακτηριστικά είτε πρόκειται για την κυβέρνηση είτε για την αντιπολίτευση ακόμα και όταν οι ρόλοι αντιστρέφονται δηλαδή όταν η αντιπολίτευση γίνεται κυβέρνηση και η κυβέρνηση αντιπολίτευση. Παρατηρήθηκε όμως ότι με βάση την πολιτική παιδεία και εμπειρία που διαθέτει ο εκάστοτε πολιτικός αρχηγός, υπάρχουν κάποιες μικρές λεπτομέρειες που μπορεί να κάνουν τη διαφορά στη συνείδηση των πολιτών. Αναφορικά με το λόγο του πένθους ελάχιστη αναφορά έχει πραγματοποιηθεί καθώς από ότι φάνηκε η εστίαση αφορούσε το λόγο της ευθύνης και όχι του πένθους για την απώλεια ζωής (είτε ανθρώπινης, είτε ζώων, είτε δασών). Σε κάθε περίπτωση το τελικό συμπέρασμα που μπορεί να εξαχθεί αφορά το γεγονός ότι ο λόγος πολλές φορές παραμένει λόγος, και δεν πραγματοποιείται πάντα έμπρακτη δράση, όπως στις εξεταζόμενες περιπτώσεις που χρειάζεται θέσπιση πολιτικών έγκαιρης δράσης, συχνότερες εποπτείες δασικών περιοχών και πρόσληψη προσωπικού για την επίτευξη αυτών των σκοπών. Η ανάληψη πρωτοβουλιών μέσω επιδομάτων εν τέλει δεν προσφέρει τίποτα κατόπιν εορτής. Ίσως τα χρήματα που δαπανούνται για την καταστολή και την αποκατάσταση την ζημιών να χρειάζονται σε πρότερο χρόνο, στην πρόληψη, από ότι αφότου έχει προκληθεί η ζημιά.

Βιβλιογραφία

Ξενόγλωση Βιβλιογραφία

Alvarez M.K., Cardenas K. (2019) Evicting slums, ‘building back better’: resiliency revanchism and disaster risk management in Manila. *International Journal of Urban and Regional Research* 43(2): 227–249.

Albrecht F. (2017) The Social and Political Impact of Natural Disasters. Investigating Attitudes and Media Coverage in the Wake of Disasters. Digital Comprehensive Summaries of Uppsala Dissertations from the Faculty of Social Sciences 143. 61 pp. Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis. ISBN 978-91-554-9922-8.

Ahmed, S. (2004). Affective economies. *Social text*, 22(2), 117-139.

Akbar, M.S. & Aldrich, D.P., (2015). Flood Damage and Victims’ Perceptions About Political Leadership. *Risk, Hazards & Crisis in Public Policy*, 6(4), pp.329–343

Brändström, A., (2016). Crisis, Accountability and Blame Management : Strategies and Survival of Political Office-Holders, Stockholm; Utrecht: CRISMART, Swedish Defence University; Utrecht University.

Bonnici- Sammut T., McGee J., (2015) Case Study In book: Wiley Encyclopedia of Management Publisher: John Wiley & Sons DOI:[10.1002/9781118785317.weom120012](https://doi.org/10.1002/9781118785317.weom120012)

Boin, A., McConnell, A. & ‘t Hart, P., (2008) Governing after crisis : the politics of investigation, accountability and learning, Cambridge University Press.

Boin, A., ‘t Hart, P. & McConnell, A., (2009) Crisis exploitation: political and policy impacts of framing contests. *Journal of European Public Policy*, 16(1), pp.81–106.

Bovens, M. & ‘t Hart, P., (2016) Revisiting the study of policy failures. *Journal of European Public Policy*, 23(5), pp.653–666.

Bytzek, E., (2008) Flood response and political survival: Gerhard Schröder and the 2002 Elbe flood in Germany. In A. Boin, A. McConnell, & P. 't Hart, eds. *Governing after Crisis. The Politics of Investigation, Accountability, and Learning*. Cambridge: Cambridge University Press, pp. 85–113.

Bankoff G., (2019) Remaking the world in our own image: Vulnerability, resilience and adaptation as historical discourses. *Disasters* 43(2): 221–239.

Bankoff G., Hilhorst D. (2009) The politics of risk in the Philippines: Comparing state and NGO perceptions of disaster management. *Disasters* 33(4): 686–704.

Barreto A.A. (2019) Recovery, refugees, and the racially deserving. *Peace Review* 31(2): 231–237.

Bawaka C., Suchet-Pearson S., Wright S., Lloyd K. et al. (2013) Caring as country: towards an ontology of co-becoming in natural resource management. *Asia Pacific Viewpoint* 54(2): 185–197.

Bahadur, A. (2014) *Monitoring and accountability*

Bass, S., Ramsey, S., De Prick, J.D., Carlin, R.E., Love, G.J. & Zechmeister, E.J., (2014) Natural Disaster and Democratic Legitimacy: The Public Opinion Consequences of Chile's 2010 Earthquake and Tsunami. *Political Research Quarterly*, 67(1), pp.3–15

Bryman, A. (2012) *Social Research Methods*, Oxford University Press, Oxford.

Chilton, P. (2004) *Analysing Political Discourse*. Theory and practice. London, Edition: Routledge. Ανακτήθηκε από: <https://voidnetwork.gr/wp-content/uploads/2016/10/Analysing-political-discourse-Theory-and-Practice-by-Paul-Chilton.pdf>

Connerton P., (1989) *How Societies Remember* Cambridge University Press (1989)

Cho, S. & Hong, S.-Y., (2016) Journalists' Evaluation of the South Korean Government's Crisis Management in the Cheonan Incident. *Journal of Contingencies and Crisis Management*, 24(4), pp.221–229.

Campbell T. (2016) The “winter of native discontent”: A critical discourse analysis of Canadian opinion journalism on the Idle No More movement. *In Compass* 2(1): 32–46.

Chandler D., Reid J. (2018) ‘Being in being’: contesting the ontopolitics of indigeneity. *The European Legacy* 23(3): 251–268.

Cheek W.W., Chmutina K. (2021) ‘Building back better’ is neoliberal post-disaster reconstruction. *Disasters*. [disa.12502](https://doi.org/10.1016/j.disaster.2021.12502).

Clark-Ginsberg A. (2020) Disaster risk reduction is not ‘everyone’s business’: evidence from three countries. *International Journal of Disaster Risk Reduction* 43: 101375.

Curato N. (2018a) From authoritarian enclave to deliberative space: Governance logics in post-disaster reconstruction. *Disasters* 42(4): 635–654.

Campbell, K. K., & Jamieson, K. H. (1990) Deeds done in words: presidential rhetoric and the genres of governance. Chicago: University of Chicago Press.

Carbó, T. (1984) *Educación desde la Cámara de Diputados*. Mexico: CIESAS.

Das A., Luthfi A. (2017) Disaster risk reduction in post-decentralisation Indonesia: Institutional arrangements and changes. In: *Disaster Risk Reduction in Indonesia*. Cham: Springer, pp.85–125.

Davis M., French T. (2008) Blaming victims and survivors: an analysis of post-Katrina print news coverage. *Southern Communication Journal* 73(3): 243–257.

Douglass M., Miller M. (2018) Disaster justice in Asia’s urbanising anthropocene. *Environment and Planning E: Nature and Space* 1(3): 271–287.

Dillon, G. L., Doyle, A., Eastman, C. M., Kline, S., Silberstein, S., & Toolan, M. (WAUDAG). 1990. The Rhetorical Construction of a President. *Discourse and Society* 1(2): 189–200.

Eriksson, L.M., (2016) Winds of Change: Voter Blame and Storm Gudrun in the 2006 Swedish Parliamentary Election. *Electoral Studies*, 41, pp.129–142

Entman R.M. (2007) Framing bias: media in the distribution of power. *Journal of Communication* 57(1): 163–173.

Fairclough N. (1989) *Discourse and Power. Language and Power*. London: Longman.

Fairclough N. (2001) *Language and Power*. Edinburgh: Pearson Education.

Fairclough N. (2003) *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. Psychology Press.

Fassin D. (2012) *Humanitarian Reason: A Moral History of the Present*. Berkeley: Univ of California Press.

Feindt P.H., Oels A. (2005) Does discourse matter? Discourse analysis in environmental policy making. *Journal of Environmental Policy & Planning* 7(3): 161–173.

Fairclough, N. L. (1994) Conversationalisation of public discourse and the authority of the consumer. In N. Abercrombie, R. Keat & N. Whiteley (eds) *The Authority of the Consumer*. London: Routledge.

Fairclough, N. L. (1995) *Critical Discourse Analysis: Papers in the Critical Study of Language*. London: Longman.

Global Assessment Report, (2015). UNISDR

Hewitt K. (1983) The idea of calamity in a technocratic age. *Interpretations of Calamity from the Viewpoint of Human Ecology* 1: 3–32.

Han Z., Hu, X. & Nigg, J., (2011) How Does Disaster Relief Works Affect the Trust in Local Government? A Study of the Wenchuan Earthquake. *Risk, Hazards & Crisis in Public Policy*, 2(4), pp.1–20.

Healy A. & Malhotra N., (2009) Myopic Voters and Natural Disaster Policy. *American Political Science Review*, 103, pp.387–406.

Hart, P. & Tindall, K., (2009) Understanding crisis exploitation: leadership, rhetoric and framing contests in response to the economic meltdown. In P. 't Hart & K. Tindall, eds. *Framing the global economic downturn: Crisis rhetoric and the politics of recessions*. Canberra: ANU E Press, pp. 21–40.

Houston, J.B., Pfefferbaum, B. & Rosenholtz, C.E., (2012) Disaster News: Framing and Frame Changing in Coverage of Major U.S. Natural Disasters, 2000-2010. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 89(4), pp.606–623.

Hilhorst D., Boersma K., Raju E. (2020) Research on politics of disaster risk governance: where are we headed? *Politics and Governance* 8(4): 214–219.

Howitt R., Havnen O., Veland S. (2012) Natural and unnatural disasters: responding with respect for indigenous rights and knowledges. *Geographical Research* 50(1): 47–59.

Hsu M., Howitt R., Miller F. (2015) Procedural vulnerability and institutional capacity deficits in post-disaster recovery and reconstruction: insights from Wutai Rukai experiences of Typhoon Morakot. *Human Organization* 74(4): 308–318.

Huang S.M. (2018) Understanding disaster (in) justice: spatializing the production of vulnerabilities of indigenous people in Taiwan. *Environment and Planning E: Nature and Space* 1(3): 382–403.

Harris, S. (1991). Evasive action: How politicians respond to questions in political interviews. In P. Scannell (ed) *Broadcast talk*: 76-99. London: Sage.

Hart, R. P. (1984). *Verbal style and the presidency: A computer-based analysis*. New York:

Academic Press.

Holly, W. (1990) *Politikersprache. Inszenierungen und Rollenkonflikte im informellen Sprachhandeln eines Bundestagsabgeordneten*. Berlin: De Gruyter.

Howe, N. (1988) Metaphor in Contemporary American Political Discourse. *Metaphor and Symbolic Activity* 3(2): 87-104.

Hand J.P. (2003) Disaster Prevention Presentation, From SCJIL Symposium 2003. Santa Clara J Int'l L. 2003;1:147.

Jackson TR. (2010) Bullets for beans: humanitarian intervention and the responsibility to protect in natural disasters. *Naval L Rev*. 2010;59:1.

Jellinek EM. (2012) The Impact of the Responsibility to Protect on State Behavior: An Analysis. University of Toronto (Canada) Διαθέσιμο στο: https://tspace.library.utoronto.ca/bitstream/1807/33255/1/Jellinek_Eva_M_201211_LLM_Thesis.pdf

Joye S. (2010) News discourses on distant suffering: A critical discourse analysis of the 2003 SARS outbreak. *Discourse & Society* 21(5): 586–601.

Knudsen B.T., Stage C. (2014) *Global Media, Biopolitics, and Affect: Politicizing Bodily Vulnerability*. New York: Routledge.

Kontar Y.Y., Bhatt U.S., Lindsey S.D., et al. (2015) Interdisciplinary approach to hydrological hazard mitigation and disaster response and effects of climate change on the occurrence of flood severity in central Alaska. *Proceedings of the International Association of Hydrological Sciences* 369: 13–17.

Kim, Y.-C. & Kang, J., (2010). Communication, neighbourhood belonging and household hurricane preparedness. *Disasters*, 34(2), pp.470–488.

Lazarev, Y. et al., (2014) Trial by Fire: A Natural Disaster's Impact on Support for the Authorities in Rural Russia. *World Politics*, 66(4), pp.641–668.

- Lau, R. R., & Sears, D. O. eds. (1986) Political cognition. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Lerner, M. J. (1970) The desire for justice and reaction to victims. In Altruism and helping behavior, eds. J. R. Macaulay and L. Berkowitz, 205–79. New York: Academic Press.
- Lambert SJ, Scott JC (2019) International disaster risk reduction strategies and indigenous peoples. *International Indigenous Policy Journal* 10(2): 1–21.
- Marks D. (2015) The urban political ecology of the 2011 floods in Bangkok: the creation of uneven vulnerabilities. *Pacific Affairs* 88(3): 623–651.
- Mahendra, S. (ed.) (2007) Claiming Citizenship. ID21 Focus. Brighton: Institute of Development Studies
- McCarthy M., Carter R., (1994) Language as Discourse Perspectives for Language Teaching. London: Longman.
- Maynard, S. K. (1994) Images of Involvement and Integrity: Rhetorical Style of a Japanese Politician. *Discourse and Society* 5(2): 233-261
- Méndez M., Flores-Haro G., Zucker L. (2020) The (in) visible victims of disaster: understanding the vulnerability of undocumented latino/a and indigenous immigrants. *Geoforum; Journal of Physical, Human, and Regional Geosciences* 116: 50–62.
- Murphy M. (2015) Unsettling care: troubling transnational itineraries of care in feminist health practices. *Social Studies of Science* 45: 717–737.
- Museka G., Madondo M. M. (2012) The quest for a relevant environmental pedagogy in the African context: insights from unhu/ubuntu philosophy. *Journal of Ecology and the Natural Environment* 4(10): 258–265.
- McConnell, A., (2015). What is policy failure? A primer to help navigate the maze. *Public Policy and Administration*, 30(3–4), pp.221–242.

McCaffrey, S., (2004) Thinking of Wildfire as a Natural Hazard. *Society and Natural Resources*, 17, pp.509–516

McCombs, M.E., (1993) The Evolution of Agenda-Setting Research: Twenty-Five Years in the Marketplace of Ideas. *Journal of Communications*, 43(2), pp.58– 67.

McCombs M.E., (2005) A Look at Agenda-setting: past, present and future. *Journalism Studies*, 6(4), pp.543–557

McCombs, M.E., (2014). *Setting the agenda: the mass media and public opinion*, Cambridge: Polity

McCombs, M.E. & Shaw, D.L., (1972) The Agenda-Setting Function of Mass Media. Source: *The Public Opinion Quarterly*, 36(2), pp.176–187.

Nilsson S., Alvinus A. & Enander, A., (2016) Frames of Public Reactions in Crisis. *Journal of Contingencies and Crisis Management*, 24(1), pp.14–26

Newton, K., 2001. Trust, Social Capital, Civil Society, and Democracy. *International Political Science Review*, 22, pp.201–214

Niknam Abarbekuh B. (2016) The Doctrine of Responsibility to Protect (R2P): Promote Human Rights or Just War Theory. *The Journal of Foreign Policy*. 2016;30(3):6–29.

Noll, R. G. (1996) The complex politics of catastrophe economics. *Journal of Risk and Uncertainty* 12 (2–3): 141–46.

Nadiruzzaman M., Wrathall D. (2015) Participatory exclusion–cyclone Sidr and its aftermath. *Geoforum; Journal of Physical, Human, and Regional Geosciences* 64: 196–204.

Olsson, E. K. & Nord, L.W., (2015) Paving the way for crisis exploitation. *Journalism*, 16(3), pp.341–358.

Olsson, E.-K., Nord, L.W. & Falkheimer, J., (2015) Media Coverage Crisis Exploitation Characteristics: A Case Comparison Study. *Journal of Public Relations Research*, 27(2), pp.158–174.

Parker, C.F. et al., (2009) Preventable Catastrophe? The Hurricane Katrina Disaster Revisited. *Journal of Contingencies and Crisis Management*, 17(4), pp.206–220.

Peterson, Dana L., "Community College Student Participation in Undergraduate Research: An Explanatory Case Study for Faculty and Research Mentors" (2009). Electronic Theses and Dissertations. 297. <http://digitalcommons.library.umaine.edu/etd/297>

Polack E., Luna E. M., Barilla J.D., (2010) *Accountability for Disaster Risk Reduction: Lessons from the Philippines*. Brighton: The Climate and Disaster Governance Programme

Pyles L, Svistova J., Ahn S. (2017) Securitization, racial cleansing, and disaster capitalism: neoliberal disaster governance in the US Gulf coast and Haiti. *Critical Social Policy* 37(4): 582–603.

Pupparo C. (2015) The Responsibility to Protect: Emerging Norm or Failed Doctrine? *Global Tides*. 2015;9(1)

Read S. J., Cesa I. L., Jones D. K., & Collins N. L. (1990) When Is the Federal-Budget Like a Baby: Metaphor in Political Rhetoric. *Metaphor and Symbolic Activity* 5(3): 125-149.

Raju E., Boyd E., Otto F. (2022) Stop blaming the climate for disasters. *Commun Earth Environ* 3: 1

Reid-Henry S.M. (2014) Humanitarianism as liberal diagnostic: Humanitarian reason and the political rationalities of the liberal will-to-care. *Transactions of the Institute of British Geographers* 39(3): 418–431.

Ristroph E.B. (2018) Improving the quality of Alaska native village climate planning. *Journal of Geography and Regional Planning* 11(10): 143–155.

Saechao T.R. (2007) Natural disasters and the responsibility to protect: From chaos to clarity. *Brooklyn Journal of International Law*. 2007;32(2):9.

Sripaoraya P. (2017) Humanitarianism: the new face of neo-colonialism. *Governance Journal* 6(2): 511–532.

Schneider Sandra K. (1990a) Book review: Disaster relief: The politics of intergovernmental relations, by R. M. Stratton. *Publius: The Journal of Federalism* 20 (4): 170–71.

Seidel G. (1988b). Verbal strategies of the collaborators. A discursive analysis of the July 1986 European Parliament debate on South African sections. *Text* 8: 111-128.

Snyder C. R., & Higgins R. L. (1990) Reality negotiation and excuse-making: President Reagan's 4 March 1987 Iran Arms Scandal Speech and other literature. In Michael J. Cody, & Margaret L. McLaughlin eds, *The psychology of tactical communication. Monographs in social psychology of language* 2: 207-228. Clevedon: Multilingual Matters.

Stuckey M. E. (1989) *Getting into the game: the pre-presidential rhetoric of Ronald Reagan*. New York: Praeger.

Ticktin M. (2017) A world without innocence. *American Ethnologist* 44(4): 577–590.

Tierney K. (2012) Disaster governance: social, political, and economic dimensions. *Annual Review of Environment and Resources* 37: 341–363.

Tierney K.J. (2007) From the margins to the mainstream? Disaster research at the crossroads. *Annual. Review of Sociology* 33: 503–525.

Thompson K. W., (ed. 1987e). *To form or preserve a government: the presidency, the Congress, and political discourse*. Washington, DC: University Press of America.

Ultramari C., Rezende D. (2007) Urban resilience and slow motion disasters. *City & Time* 2(3): 47–64.

UNISDR. (2015). Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015- 2030. Switzerland: UNISDR.

United Nations (2008) Security Council Fails to Adopt Sanctions Against Zimbabwe Leadership as Two Permanent Members Cast Negative Votes Available from: <https://www.un.org/press/en/2008/sc9396.doc.htm>.

UNDP (2010) Fostering Social Accountability: From Principle to Practice, Guidance Note

UNDRR (x.x.) What is the Sendai Framework for Disaster Risk Reduction? Διαθέσιμο στο: <https://www.undrr.org/implementing-sendai-framework/what-sendai-framework>

van Dijk T.A. (ed) (2011) *Discourse and Communication: New Approaches to the Analysis of Mass Media Discourse and Communication* (Vol. 10). Berlin: Walter de Gruyter.

Van Dijk T., (2001) Critical Discourse Analysis In Schiffrin D., Tannen D., & Hamilton H., (2001) *The Handbook of Discourse Analysis* Oxford: Blackwell, 352-371

Veland S., Howitt R., Dominey-Howes D. (2010) Invisible institutions in emergencies: Evacuating the remote indigenous community of Waruwi, northern territory Australia, from cyclone Monica. *Environmental Hazards* 9(2): 197–214.

Verchick R.R. (2018) Diamond in the rough: pursuing disaster justice in surat, India. *Environment and Planning E: Nature and Space* 1(3): 288–306.

Viaene L. (2021) Indigenous water ontologies, hydro-development and the human/more-than-human right to water: A call for critical engagement with plurilegal water realities. *Water* 13(12): 1660.

van Dijk, T. A. (1980). *Macrostructures. An interdisciplinary study of global structures in discourse, interaction, and cognition*. Hillsdale, Erlbaum.

van Dijk, T. A. (1987). *Communicating racism: Ethnic prejudice in thought and talk*. Newbury Park, CA: Sage Publications.

van Dijk, T. A. (1988). *The Tamil panic in the press*. In T. A. van Dijk, *News Analysis. Case studies of international and national news in the press*: 215-254. Hillsdale, NJ: Erlbaum.

van Dijk, T. A. (1991). *Racism and the press*. London: Routledge.

van Dijk, T. A. (1993a). *Analyzing racism through discourse analysis: Some methodological reflections*. In J. H. Stanfield II, & R. M. Dennis (eds) *Race and ethnicity in research methods*: 92-134. Newbury Park, CA: Sage Publications.

van Dijk, T. A. (1993b) *Principles of Critical Discourse Analysis*. *Discourse and Society* 4(2): 249-83.

van Dijk, T. A. (1993c) *Elite discourse and racism*. Newbury Park, CA: Sage Publications, Inc.

van Dijk, T. A. (1995a) *Discourse semantics and ideology*. *Discourse & Society* 6(2): 243-289.

van Dijk, T. A. (1995b) *The mass media today: Discourses of domination or diversity?* *Javnost/The Public (Ljubljana)*, 2(2): 27-45.

van Dijk, T. A. (1996) *Discourse, power and access*. In C. R. Caldas-Coulthard and M. Coulthard (eds) *Texts and Practices. Readings in Critical Discourse Analysis*: 84-104. London: Routledge.

van Dijk, T. A., ed. (1985) *Handbook of Discourse Analysis*. Vol. 3. *Discourse and Dialogue*. London: Academic Press.

Verba S., Schlozman K. L., Brady H., & Nie N. H. (1993) *Citizen Activity: Who Participates: What Do They Say*. *American Political Science Review* 87(2): 303-318.

- Windt T. (1983) *Presidential rhetoric, 1961 to the present*. Dubuque: Kendall/Hunt.
- Windt, T. (1990) *Presidents and protesters: political rhetoric in the 1960s*. Anchorage: University of Alaska Press.
- Wodak R. (1991) Turning the tables: Anti-semitic discourse in post-war Austria. *Discourse & Society* 2: 65-84.
- Wodak R., & Menz F., (eds. 1990) *Sprache in der Politik - Politik in der Sprache. Analysen zum öffentlichen Sprachgebrauch*. Klagenfurt: Drava.
- Wodak R., Nowak P., Pelikan J., Gruber H., de Cillia R., & Maten R. (1990) *Wir sind alle unschuldige Täter. Diskurshistorische Studien zum Nachkriegsantisemitismus*. Frankfurt/Main: Suhrkamp.
- Watts V. (2013) Indigenous place-thought and agency amongst humans and non humans (first woman and sky woman go on a European world tour!). *Decolonization: Indigeneity. Education & Society* 2(1): 20–34.
- Wisner B., Blaikie P., Blaikie P.M., et al. (2001) *At Risk: Natural Hazards, People's Vulnerability and Disasters*. Hove: Psychology Press.
- Wodak R. (2001) What CDA is about—a summary of its history, important concepts and its developments. *Methods of Critical Discourse Analysis* 1: 1–13.
- Wodak R. (2002) Aspects of critical discourse. *Zeitschrift für Angewandte Linguistik* 36: 5–31.
- Wang S.K., Feng M., Fang Y., Lv L., Sun G.L., Yang S.L., Guo P., Cheng S.F., Qian M.C., Chen H.X. (2023) Psychological trauma, posttraumatic stress disorder and trauma-related depression: A mini-review. *World J Psychiatry*. 2023 Jun 19;13(6):331-339. doi: 10.5498/wjp.v13.i6.331. PMID: 37383283; PMCID: PMC10294137.
- Walster E. (1966) Assignment of responsibility for an accident. *Journal of Personality and Social Psychology* 3:73–79.

Wolensky R. P., and Miller E.J (1981). The everyday versus the disaster role of local officials: Citizen and official definitions. *Urban Affairs Review* 16 (4): 483–504.

Wortman Camille B. (1976) Causal attributions and personal control. In *New directions in attribution research*, vol. 1, eds. John H. Harvey, William Ickes, and Robert Kidd, 23–52. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

Yates S. (1998) Attributions about the causes and consequences of cataclysmic events. *Journal of Personal and Interpersonal Loss* 3:7–24.

Yazzie M.K., Baldy C.R. (2018) Introduction: indigenous peoples and the politics of water. *Decolonization: Indigeneity. Education & Society* 7(1): 1.

Yin, R.K. (2011) *Applications of Case Study Research*, Sage

Yin R. (2014). *Case study research and applications: Design and methods* (6th ed.). SAGE Publications.

Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία

Αλεξόπουλος X., (2017) Δημόσιος λόγος Διαθέσιμο στο: <https://www.metarithmisi.gr/content/dimosios-logos-18652>

Στυλιανού X., (2023) Τραγωδία στα Τέμπη: Το συλλογικό πένθος ως μορφή κοινωνικής αντίστασης Διαθέσιμο στο: <https://olafaq.gr/people/society/sylogiko-penthos/>

Ρακιντζής Τ. Λ., (2023) Η πολιτεία έχει ευθύνη και για τις φυσικές καταστροφές Διαθέσιμο στο: https://www.huffingtonpost.gr/entry/e-politeia-echei-eethene-kai-yia-tis-fesikes-katastrofes_gr_64c40410e4b021e2f2931ae4

Χαζαρίδου Π., (2021) [Το τρισδιάστατο Μοντέλο του Fairclough](https://blogs.sch.gr/parchaza/2021/10/23/to-trisdiastato-montelo-toy-fairclough) Διαθέσιμο στο: <https://blogs.sch.gr/parchaza/2021/10/23/to-trisdiastato-montelo-toy-fairclough/>

Πηγές από το Διαδίκτυο

Euronews.gr (2018) Εθνική τραγωδία: Τουλάχιστον 74 νεκροί - Κηρύχθηκε τριήμερο πένθος <https://gr.euronews.com/2018/07/24/eikones-apokalipsis-stin-anatoliki-attiki-stous-exhnta-oi-nekroi>

Iefimerida.gr (2020) Φωτιά στο Μάτι: τα ηχητικά ντοκουμέντα του χάους και της ντροπής- Διάλογοι σοκ των πυροσβεστών Διαθέσιμο στο: <https://www.iefimerida.gr/ellada/fotia-sto-mati-ihitika-ntokoymenta-dialogoi-sok-pyrosbeston>

Reader.gr (2024) Φωτιές σε Εύβοια και Βαρυμπόμπη: Πρώτος απολογισμός καταστροφής για εκτάσεις, σπίτια και επιχειρήσεις Διαθέσιμο στο: https://www.reader.gr/ellada/381863_foties-se-eyboia-kai-barympompi-protos-apologismos-katastrofis-gia-ektaseis-spitia

Sansimera.gr (2002-2024) Αλέξης Τσίπρας Διαθέσιμο στο: <https://www.sansimera.gr/biographies/1410>

Sansimera.gr (2002-2024) Κυριάκος Μητσοτάκης Διαθέσιμο στο: <https://www.sansimera.gr/biographies/1410>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

<https://www.iefimerida.gr/news/434053/tsipras-analamvano-tis-politikes-eythynes-gia-tis-fonikes-foties-sto-mati-vinteo>

Τσίπρας: Αναλαμβάνω τις πολιτικές ευθύνες για τις φονικές φωτιές στο Μάτι<p>Πηγή: iefimerida.gr - Τσίπρας: Αναλαμβάνω τις πολιτικές ευθύνες για τις φονικές φωτιές στο Μάτι [βίντεο] - iefimerida.gr</p>

Πέντε εικοσιτετράωρα μετά την φονική πυρκαγιά που στοίχισε τη ζωή σε 87 ανθρώπους (μέχρι τώρα), ο πρωθυπουργός ανέλαβε την πολιτική ευθύνη για την εθνική καταστροφή.

Μετά τις αρνητικές εικόνες που άφησε η χθεσινή συνέντευξη Τύπου των κ.κ. Τόσκα, Τζανακόπουλου και των αρχηγών της Πυροσβεστικής και της ΕΛΑΣ, ο πρωθυπουργός κάλεσε τους υπουργούς του να πράξουν το ίδιο. Τόνισε δε ότι δεν πρόκειται να «πάρει κεφάλια» τώρα, αλλά αφού σβήσει και η τελευταία εστία φωτιάς και εκλείψει κάθε κίνδυνος, θα γίνει ψύχραιμη αποτίμηση και θα αποδοθούν τυχόν ευθύνες.

«Θέλω να αναλάβω αμέσως ενόπιον του υπουργικού συμβουλίου των πολιτική ευθύνη. Θεωρώ ότι κάτι τέτοιο είναι αυτονόητο για τον πρωθυπουργό της χώρας. Και σας καλώ να την αναλάβετε κι εσείς, όσο βαρύ κι αν είναι. Γιατί είναι επίσης αυτονόητο για την κυβέρνηση της χώρας» είπε ο πρωθυπουργός στην αρχή της ομιλίας του.

Εκανε μάλιστα λόγο για την πιο βαριά στιγμή της κυβερνητικής θητείας του.

Επί λέξει, είπε, «ζήτησα σήμερα εκτάκτως να συνεδριάσει το Υπουργικό Συμβούλιο σε μια δύσκολη στιγμή, ίσως τη πιο βαριά της κυβερνητικής μας θητείας. Δε σας κρύβω ότι με διακατέχουν ανάμικτα αισθήματα τούτη την ώρα. Όπως φαντάζομαι και σε όλους σας. Πόνος, συντριβή, για τις ανθρώπινες ζωές που χάθηκαν απροσδόκητα, και άδικα. Αλλά και αγωνία. Αγωνία αν πράξαμε σωστά σε όσα έπρεπε να πράξουμε. Αν αντιδράσαμε σωστά τις κρίσιμες ώρες. Αν μπορούσαμε να κάνουμε κάτι παραπάνω. Αν μπορούσαμε να σώσουμε έστω και μια ψυχή παρά πάνω από όσους έφυγαν άδικα», διερωτήθηκε ο πρωθυπουργός, που πρόσθεσε:

«Όπως επίσης δε θέλω να κρύψω ότι δεν αποφεύγω και τη σκέψη ή τον φόβο: Μήπως από κάποιο ένστικτο αυτοσυντήρησης, διαπράττουμε κι εμείς το ίδιο λάθος, που πολλές φορές

έχουμε δει να διαπράττουν άλλοι στο παρελθόν. Να υπερβάλλουμε σε δικαιολογίες για να μειώσουμε τις ευθύνες».

«Κυβερνάμε μια χώρα που για χρόνια χτίστηκε σε στρεβλώσεις. Δημιουργήθηκαν ολόκληρα οικιστικά συμπλέγματα χωρίς καμία πρόβλεψη για την ασφάλεια των κατοίκων. Αυτό το κράτος όμως τώρα το διοικούμε εμείς. Πρέπει να προβληματιστούμε αν κάναμε πάντα ό, τι πρέπει για να το αλλάξουμε», συνέχισε ο πρωθυπουργός.

«Εμείς δε θα επιχειρήσουμε ποτέ να αποδράσουμε από τις ευθύνες μας. Όπως δεν το κάναμε, όταν αναλάβαμε τη χώρα χρεοκοπημένη, και φορτωθήκαμε εθελοντικά τα λάθη και τις παραλείψεις δεκαετιών. Όπως δεν το κάναμε όταν αντιμετωπίσαμε το φάσμα μιας τεράστιας οικονομικής, εθνικής, και ανθρωπιστικής καταστροφής, για την οποία άλλοι ήταν υπεύθυνοι. Έτσι δεν θα το κάνουμε και τώρα» πρόσθεσε.

Δεν κάνω αποκεφαλισμούς υπευθύνων την ώρα της μάχης

«Επειδή από πολλές πλευρές έχει μπει ένα ζήτημα αποκεφαλισμών υπευθύνων, ή δήθεν υπευθύνων, δεν θα μασήσω τα λόγια μου», τόνισε χαρακτηριστικά σε άλλο σημείο της ομιλίας του ο Αλ. Τσίπρας.

«Οι αποκεφαλισμοί, την ώρα της μάχης, που είχαν γίνει κανόνας σε προηγούμενες τραγωδίες, δεν αποτελούν πράξη πολιτικής γενναιότητας, αλλά πολιτικής δειλίας», είπε επί λέξει. «Πολύ περισσότερο -επιχειρηματολόγησε σχετικά- που η εύκολη καταδίκη, και οι αποκεφαλισμοί των ανθρώπων εκείνων –πυροσβεστών, αστυνομικών, λιμενικών, στρατιωτικών- και της ηγεσίας τους, που έδωσαν και δίνουν τη μάχη με αίσθημα καθήκοντος, και με ηρωισμό, με κίνδυνο της ζωής τους.

Ας μην πυροβολούν, λοιπόν, οι διάφοροι κριτές και πολέμαρχοι του καναπέ, εκείνους που με κίνδυνο της ζωής τους, στα μέτωπα της φωτιάς, έδωσαν τη μάχη και έσωσαν χιλιάδες συνανθρώπους μας. Ας μην πυροβολούν τους πυροσβέστες και την ηγεσία τους, που έσπευσαν ηρωικά στον υπέρ πάντων αγώνα. Κοντά και στον τελευταίο πολίτη. Τους αστυνομικούς, που αν δεν βρίσκονταν στο πεδίο της μάχης, σήμερα θα θρηνούσαμε πολύ περισσότερους νεκρούς. Τους λιμενικούς, που στη θάλασσα γλίτωσαν από τον θάνατο εκείνο το βράδυ εκατοντάδες συνανθρώπους μας. Τους κρατικούς υπαλλήλους και τους

υπαλλήλους της Αυτοδιοίκησης που έσπευσαν να συνδράμουν το έργο της μάχης με τη φωτιά».

Ο Αλέξης Τσίπρας πρόσθεσε ότι αφού η μάχη τελειώσει τότε θα υπάρξει η ψύχραιμη αποτίμηση και η τυχόν απόδοση ευθυνών. «Διαφορετικά θα πέσουμε σε κυνήγι μαγισσών και αποδιοπομπαίων τράγων. Εγώ αυτό δεν θα το κάνω. Το αφήνω σε αυτούς που το έκαναν στο παρελθόν».

Δεν έχουμε σκοπό να δραπετεύσουμε

Συνεχίζοντας τα περί «αποκεφαλισμών» όλων εκείνων που ήταν στην πρώτη γραμμή, ο πρωθυπουργός κάλεσε τους «κριτές και τους πολέμαρχους του καναπέ» «να πυροβολούν εμάς, εν πάση περιπτώσει, όχι εκείνους. Εδώ είμαστε. Και δεν έχουμε σκοπό να δραπετεύσουμε».

Ο πρωθυπουργός πρόσθεσε πως αν πρέπει να κάνουμε αυτοκριτική, αυτό δεν αφορά το επιχειρησιακό σκέλος. «Αυτή τη συζήτηση θα γίνει όταν έρθει η ώρα από τους αρμόδιους, που ήταν στην πρώτη γραμμή».

Να προβληματιστούμε για τις αυθαιρεσίες

Ειδική αναφορά έκανε ο πρωθυπουργός στην ομιλία του, στην οικιστική αυθαιρεσία. Είπε συγκεκριμένα, «σήμερα, λοιπόν, κατανοούμε όλοι με οδυνηρό τρόπο και σε όλο του το βάθος, ότι κυβερνάμε μια χώρα που επί χρόνια κυριάρχησαν στρεβλώσεις. Που ολόκληροι οικισμοί χτίστηκαν αυθαίρετα πάνω σε ρέματα και παραλίες. Που με ευθύνη και του πελατειακού κράτους, δημιουργήθηκαν ολόκληρα οικιστικά συμπλέγματα χωρίς καμιά πρόβλεψη για την ασφάλεια των κατοίκων τους.

Αυτό το κράτος, όμως, σήμερα το διοικούμε εμείς», δήλωσε ο κ. Τσίπρας και συνέχισε: «Και όσο κι αν είναι σωστό -και είναι σωστό- ότι δεν μπορούσαμε σε τρία χρόνια να λύσουμε τεράστια προβλήματα δεκαετιών, πρέπει να προβληματιστούμε αν κάναμε ό,τι πρέπει για να το αλλάξουμε. Μήπως διστάσαμε, δίνοντας προτεραιότητα στη μάχη για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής καταστροφής που προκάλεσαν οι μνημονιακές πολιτικές,

μήπως διστάσαμε να αντιμετωπίσουμε όσο έπρεπε αποφασιστικά τον κίνδυνο άλλων καταστροφών, από στρεβλώσεις βεβαίως που δημιουργήσε το φαύλο παρελθόν».

Ενδείξεις εμπρησμών

Την καλύτερη δυνατή οργάνωση της Πολιτείας και της κοινωνίας ζήτησε επίσης ο πρωθυπουργός, παίρνοντας αφορμή από τις ενδείξεις εμπρησμού, που ερευνούν οι αρμόδιες αρχές. Όπως είπε ο Αλ. Τσίπρας, «θα έχετε ενημερωθεί όλοι ότι οι ενδείξεις που έχουμε, και που ερευνούν ήδη οι αρμόδιες αρχές, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι πίσω από τις φονικές πυρκαγιές είχαμε εμπρησμούς. Δεν ξέρουμε ποιος κρύβεται από πίσω, ποιος είναι ο στόχος τους, και δεν πρόκειται να μπούμε σε κυνήγι μαγισσών, σε παιγνίδι σεναρίων. Να κρυφτούμε πίσω από θεωρίες συνωμοσίας, για να δώσουμε εύκολες απαντήσεις. Ξέρουμε όμως, και πρέπει να γίνει σαφές αυτό σε κάθε πολίτη -τόνισε πολύ χαρακτηριστικά ο κ. Τσίπρας- ότι έχοντας αυτή τη γνώση οφείλουμε εδώ και τώρα να οργανώσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την άμυνα της πολιτείας και της κοινωνίας απέναντι σε τέτοιου είδους εγκληματικές πράξεις».

«Ίσως να προσπαθήσουν ξανά οι εμπρηστές»

«Αν στόχος των δραστών -επέμεινε ο κ. Τσίπρας για τους εμπρησμούς- είναι να πλήξουν την κοινωνική συνοχή, να δημιουργήσουν αίσθημα ανασφάλειας στους πολίτες, τότε ίσως προσπαθήσουν ξανά. Πρέπει να είμαστε όλο το καλοκαίρι σε εγρήγορση και ετοιμότητα. Από κάθε άποψη. Να οργανώσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την άμυνα της πολιτείας, και της κοινωνίας. Να εγγυηθούμε την προστασία του κάθε πολίτη, αλλά και να οργανώσουμε την εθελοντική κινητοποίηση όλων των πολιτών στην αντιμετώπιση παρόμοιων προκλήσεων. Οι εθελοντές στην αντιμετώπιση της τελευταίας καταστροφής, η προσφορά τους, η συμμετοχή τους δείχνει ότι αυτό είναι εφικτό. Και είναι και ο μόνος τρόπος να οργανώσουμε αποτελεσματική άμυνα απέναντι σε κάθε σχέδιο που δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με συμμετρικούς όρους», σημείωσε ο πρωθυπουργός.

Δεσμεύσεις για εθνικό σχέδιο απέναντι σε οικιστικές στρεβλώσεις δεκαετιών

Όσον αφορά στο δέον γενέσθαι για το οικιστικό ζήτημα της χώρας, ο πρωθυπουργός δεσμεύτηκε, «θα προχωρήσουμε με ταχύτητα και αποφασιστικότητα στην κατάρτιση ενός

εθνικού σχεδίου, που θα αντιμετωπίσει επιτέλους τις οικιστικές στρεβλώσεις δεκαετιών. Με τη συμμετοχή επιστημονικών φορέων, πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, και άλλων ειδικών. Και στην προσπάθεια αυτή καλώ από τώρα να συμμετάσχουν οι πάντες. Και τα κόμματα της αντιπολίτευσης.

Γιατί -όπως εξήγησε σχετικά- είναι μια προσπάθεια εθνική, και ένα καθήκον που απορρέει για όλους από την σημερινή τραγωδία, που ζει η χώρα και ο ελληνικός λαός.

Αν χρειαστεί να "σπάσουμε αβγά", να δουλέψουν μπουλντόζες, να υπάρξει σύγκρουση, ας γίνει. Δεν μπορούμε και δεν πρόκειται, σε κάθε περίπτωση, να περιμένουμε με σταυρωμένα χέρια, και με μέτρα-ασπιρίνες, και μεγάλα λόγια, να περιμένουμε άβουλοι την επόμενη τραγωδία. Ταυτόχρονα, με ταχύτατους ρυθμούς, θα πρέπει να αναμορφώσουμε και θα αναμορφώσουμε και θα αναβαθμίσουμε, με βάση τις νέες ανάγκες, τους νέους κινδύνους, και την ευρωπαϊκή εμπειρία, τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας. Να εγγυηθούμε, έτσι το απλό, και αυτονόητο για κάθε πολιτισμένη κοινωνία: Ότι δεν θα υπάρξουν άλλες, παρόμοιες τραγωδίες».

<https://www.ertnews.gr/eidiseis/ellada/politiki/voyli-syglykroyi-koryfis-gia-tis-katastrofikes-foties-kai-ti-foniki-pyrkagia-sto-mati/>

Με προσωπικές επιθέσεις και αναζήτηση πολιτικών ευθυνών, αλλά και με αλληλοκατηγορίες για τη διαχείριση των πυρκαγιών τόσο στο παρόν, όσο και στο παρελθόν, το πολιτικό θερμόμετρο ανέβηκε κατακόρυφα στη Βουλή. Ο πρόεδρος του **ΣΥΡΙΖΑ** καταλόγισε υποκρισία στον Πρωθυπουργό, ενώ ο **Κυριάκος Μητσοτάκης** πέρασε στην αντεπίθεση και κατηγόρησε ευθέως τον **Αλέξη Τσίπρα** για επικοινωνιακό σόου λίγο μετά την τραγωδία στο Μάτι.

“Η δημόσια συγγνώμη μου ήταν μια προσωπική, ηθική στάση αλλά πάνω από όλα μια πολιτική πράξη, ένα σύνθημα για δράση, να διδαχτούμε από μια δυσάρεστη εμπειρία και να μπορέσουμε να γίνουμε καλύτεροι”, είπε ο πρωθυπουργός.

“Υποκριτική η συγγνώμη, υποκριτική και η δήλωσή σας ότι κατανοείτε το θυμό και την αγανάκτηση. Οι ευθύνες έχουν έναν αποκλειστικό ιδιοκτήτη, είστε εσείς κ. Μητσοτάκη”, τόνισε ο **Α. Τσίπρας**.

Η κόντρα συνεχίστηκε με την αντιπολίτευση να κατηγορεί την κυβέρνηση για αποτυχία του επιτελικού κράτους και να καλεί τον **Κυριάκο Μητσοτάκη** να απαντήσει αν «υπήρχε εντολή μη κατάσβεσης στην Εύβοια». Αυτή ήταν η φράση του Περιφερειάρχη Στερεάς Ελλάδας που πυροδότησε πολιτική αντιπαράθεση με τον **Φάνη Σπανό** να κατηγορεί τον **ΣΥΡΙΖΑ** για διαστρέβλωση.

Σφοδρή ήταν η επίθεση και των κομμάτων της ελάσσονος αντιπολίτευσης.

“Οι πυρκαγιές δε σβήνονται με επικοινωνιακά σόου. Η προσχηματική σας συγγνώμη δεν πείθει. Επιμένουμε ότι οι ευθύνες πρέπει να αναληφθούν με την απομάκρυνση των υπουργών”, ανέφερε η πρόεδρος του [Κινήματος Αλλαγής Φώφη Γεννηματά](#).

“Η ΝΔ έχει τη μεγάλη ευθύνη, αλλά όσοι κυβερνήσατε είστε στο κάδρο. Διαχρονικά εγκληματήσατε”, είπε ο [γγ της ΚΕ του ΚΚΕ Δημήτρης Κουτσούμπας](#).

“Μας είπατε ότι φταίει κλιματική αλλαγή, ο καύσωνας. Οτι τα φτιάξατε όλα καλά. [Τότε γιατί κάηκε η Ελλάδα](#)“, σχολίασε ο πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης **Κυριάκος Βελόπουλος**.

“[Φυσική αναδάσωση, αυτοϊαση δασών, έργα εναντίον της διάβρωσης με κορμοδέματα, όχι φαραωνικά πρότζεκτς](#). Καμία αναδάσωση τουλάχιστον για 2 χρόνια”, τόνισε ο Γραμματέας του ΜέΡΑ25 **Γιάνης Βαρουφάκης**.

Τις κατηγορίες της αντιπολίτευσης ότι με τα μέτρα για τους ανεμβολίαστους διχάζει την κοινωνία αντέκρουσε ο πρωθυπουργός.

<https://www.ethnos.gr/Politics/article/116108/tragodiastomatimparazpolitikonantidraseongiatothapse28099tagiatithaseskisoyme>

Πολιτικές αντιδράσεις και αντιπαραθέσεις έχει προκαλέσει το [ρεπορτάζ της εφημερίδας «Καθημερινή»](#) για άνωθεν παρεμβάσεις στην έρευνα για την τραγωδία στο Μάτι. Το δημοσίευμα αναφέρει πως ο **πραγματογνώμονας αξιωματικός της Πυροσβεστικής, Δημήτρης Λιότσος**, στον οποίο ανατέθηκε από τη Δικαιοσύνη να διαλευκάνει τις τυχόν ευθύνες των αρμοδίων στη μεγάλη [πυρκαγιά](#), δέχτηκε πιέσεις από τον τότε αρχηγό της πυροσβεστικής υπηρεσίας, Βασίλη Ματθαίουπουλο για να συγκαλύψει πιθανές ευθύνες της πολιτείας.

Το υψηλόβαθμο στέλεχος στην ηγεσία της Πυροσβεστικής, κατά την περίοδο διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ, φαίνεται και να απείλησε τον αξιωματικό της Πυροσβεστικής ο οποίος είχε αναλάβει με εισαγγελική παραγγελία τη διερεύνηση των αιτιών της τραγωδίας. «Θάψ' τα, μην μπλέξεις, σου μεταφέρω άνωθεν εντολές, πολιτικές, "από το υπουργείο", μη δείξεις ονόματα, θα τα βάλεις με την περιφερειάρχη, φτιάχτα απλά, ο άνεμος, τα πεύκα, μέσα στα σπίτια, τα αυθαίρετα και μην γράψεις για ευθύνες ανωτέρων σου. Θα σε σκίσουμε... θες καμία δυσμενή;», είναι τα λόγια που «καίνε» το υψηλόβαθμο τότε στέλεχος.

Είχε προηγηθεί το αποκλειστικό δημοσίευμα στο ethnos.gr στην πρόταση του Ανακριτή του 6^{ου} Τακτικού Τμήματος Πλημμελειοδικών Αθηνών προς τον αρμόδιο Εισαγγελέα, με την οποία υποστήριζε στις 18 Ιουνίου 2020 ότι υπάρχουν **σοβαρές ενδείξεις που δικαιολογούν την άσκηση συμπληρωματικής δίωξης** για υψηλόβαθμα στελέχη της Πυροσβεστικής και της Πολιτικής Προστασίας για το κακούργημα της θανατηφόρας έκθεσης κατά συρροή και το αδίκημα της έκθεσης με αποτέλεσμα τη βαριά σωματική βλάβη κατά συρροή. Οι διάλογοι που έφερε στο φως η «Καθημερινή» προκάλεσαν **ντόμινο δηλώσεων του πολιτικού κόσμου της χώρας.**

Μητσοτάκης: Να διαλευκανθεί η υπόθεση μέχρι τέλους

«Όσα αποκαλύπτονται είναι ανατριχιαστικά. Φαίνεται ξεκάθαρα πια ότι υπήρξε προσπάθεια συγκάλυψης. Είναι απαραίτητο να διαλευκανθεί η υπόθεση μέχρι τέλους και να αποδοθούν ευθύνες. Το οφείλουμε στη μνήμη των θυμάτων» τόνισε ο **πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης** μιλώντας σε συνεργάτες του σήμερα, καθώς τα ντοκουμέντα έχουν ξεσηκώσει θύελλα αντιδράσεων στην κοινή γνώμη.

Πέτσας: «Εγκλημα συγκάλυψης»

Μέσω του **κυβερνητικού εκπροσώπου, Στέλιου Πέτσα** τοποθετήθηκε στη συνέχεια η κυβέρνηση, κάνοντας λόγο για «έγκλημα συγκάλυψης, με τεράστιες ηθικές, πολιτικές και ποινικές διαστάσεις». Επιπλέον, ο κ. Πέτσας επισημαίνει ότι σύμφωνα με τα στοιχεία η τότε ηγεσία του Πυροσβεστικού Σώματος, επικαλούμενη άνωθεν εντολές και οδηγίες της τότε πολιτικής ηγεσίας, φαίνεται να δρούσε συντεταγμένα όχι για τη διαλεύκανση των στοιχείων της τραγωδίας, αλλά αντιθέτως για τη συγκάλυψη του εγκλήματος και για τη διατήρηση στο απυρόβλητο εμπλεκόμενων στελεχών του ΣΥΡΙΖΑ.

Ακολούθως, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος αναφέρει ότι καταγράφονται **απειλές με χυδαίες εκφράσεις** εναντίον του εμπειρογνώμονα του Σώματος, διαπιστώνεται προσπάθεια απόκρυψης κρίσιμων στοιχείων, και αναδεικνύεται η πλήρης απαξίωση των εισαγγελικών Αρχών από τους τότε αρμοδίους, που παραπέμπουν σε αδιάτακτο παρακρατικό μηχανισμό.

ΣΥΡΙΖΑ για Μάτι: Άθλια επιχείρηση πολιτικής καπηλείας – Καμία παρέμβαση

«Όλα αυτά, σχεδόν δύο χρόνια μετά τη φονική πυρκαγιά στο Μάτι, **προκαλούν ανατριχίλα**. Αλλά και οργή σε όλους τους Έλληνες, καθώς συμπληρώνουν την εικόνα που είχαν αποκομίσει για τον απαράδεκτο τρόπο με τον οποίο χειρίστηκε την υπόθεση η κυβέρνηση Τσίπρα» υπογραμμίζει ο κ. Πέτσας και προσθέτει: «Δύο χρόνια μετά την τραγωδία κι ακόμη δεν έχουμε μάθει όλη την αλήθεια. Τώρα φαίνεται ότι για αυτό συνέβαλαν οι κραυγαλέες απόπειρες συγκάλυψης της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, που κράτησαν πολλά κρίσιμα στοιχεία στο σκοτάδι».

Σύμφωνα με τον κ. Πέτσα, «πρακτικές σαν κι αυτές που καταγγέλλονται δεν χωρούν σε δημοκρατικά πολιτεύματα» καταλήγοντας πως «η τότε αρμόδια υπουργός κυρία Όλγα Γεροβασίλη, αντί να απειλεί άλλους, οφείλει να δώσει σήμερα κιόλας εξηγήσεις, όπως και η τότε ηγεσία της Πυροσβεστικής».

Γεροβασίλη: Πολιτική καπηλεία των νεκρών

«Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος της κυβέρνησης Μητσοτάκη χαρακτηρίζει ως απειλή την άσκηση του νόμιμου δικαιώματός μου να μην επιτρέψω σε οποιονδήποτε να με συκοφαντεί, να μην επιτρέψω στο ψέμα και τους όποιους εκφραστές του να λερώσουν την πολιτική διαδρομή, το αξιακό μου σύστημα και την προσωπική μου αξιοπρέπεια» απάντησε η **γραμματέας της ΚΟ του ΣΥΡΙΖΑ, Όλγα Γεροβασίλη**.

Απευθυνόμενη προς τον κυβερνητικό εκπρόσωπο σε υψηλούς τόνους, «εξηγούμαι λοιπόν στον κύριο Πέτσα -που ζητά από μένα εξηγήσεις για κάτι το οποίο μέχρι χθες δε γνώριζα κι αν είναι αληθές ό,τι διάβασα στην Καθημερινή **είναι ψευδέστατο όσον με αφορά**: Για τους ανθρώπους της Αριστεράς η υπεράσπιση των δικαιωμάτων, η δικαιοσύνη και η απόδοσή της συνιστούν ύψιστη αξία και διαρκές ζητούμενο. Οτιδήποτε διαφορετικό είναι αυτό που συνιστά απειλή για τη Δημοκρατία και τις λειτουργίες της» σχολίασε η κυρία Γεροβασίλη, καταλήγοντας: «Ας ψάξουν λοιπόν αλλού να βρουν κομμάτια να στηρίξουν

την αναίσχυνη πολιτική καπηλεία των νεκρών της τραγωδίας στο Μάτι. Ας ψάξουν αλλού και άλλους τρόπους να αποπροσανατολίσουν από τα τεράστια προβλήματα που η κυβέρνηση Μητσοτάκη έφερε και φέρνει με γοργά βήματα στην οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα, στο παρόν και το μέλλον της χώρας μας».

ΣΥΡΙΖΑ: Καμία παρέμβαση δεν υπήρξε

Για «**άθλια επιχείρηση πολιτικής καπηλείας**» έκανε λόγο η Κουμουνδούρου, αναφέροντας σε ανακοίνωσή της: «Η ΝΔ προσπαθεί για ακόμα φορά να εκμεταλλευτεί την τραγωδία στο Μάτι για να προάγει τη δική της πολιτική ατζέντα των ψεμάτων και της λάσπης. Επιλέγει μάλιστα, επιχειρώντας μια χυδαία σπέκουλα στον ανθρώπινο πόνο, να το κάνει αυτό τη μέρα ακριβώς που οι άνθρωποι της περιοχής αλλά και όλοι οι Έλληνες κάνουν μνημόσυνο στη μνήμη των θυμάτων της τραγωδίας.

[Κυριάκος Μητσοτάκης για το Μάτι: Οσα αποκαλύπτονται είναι ανατριχιαστικά](#)

»Ο κ. Μητσοτάκης την ώρα που βρίσκεται στις Βρυξέλλες και αφήνει μια ακόμη μάχη για τη στήριξη της ελληνικής οικονομίας να πάει χαμένη, δήθεν συγκλονίστηκε από τις αποκαλύψεις και μιλά ξανά για ευθύνες. Είναι όμως ο ίδιος άνθρωπος που τον περασμένο Σεπτέμβρη από τη Σύνοδο του ΟΗΕ μίλησε για καταστροφική πυρκαγιά που οφείλεται στη κλιματική αλλαγή. Είναι επίσης αυτός που αμέσως μόλις εξελέγη αναβάθμισε σε ΓΓ τον αρχηγό της ΕΛΑΣ που είχε αποπεμφθεί από τον ΣΥΡΙΖΑ λόγω της τραγωδίας.

»Και σήμερα, μπροστά στα **τραγικά αδιέξοδα στα οποία έχει φέρει την οικονομία**, επιλέγει να κάνει πάλι αυτό που γνωρίζει καλά: φθηνή αντιπολίτευση στην αντιπολίτευση με συκοφαντίες, μπας και αλλάξει η ατζέντα. Η πραγματικότητα είναι ότι καμία παρέμβαση δεν υπήρξε και ούτε θα μπορούσε να υπάρξει από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, στις έρευνες για το Μάτι. Η άθλια επιχείρηση πολιτικής καπηλείας θα πέσει στο κενό και οι εμπνευστές της θα κληθούν να λογοδοτήσουν», σημειώνει η Κουμουνδούρου.

«Θάψ' τα, γιατί θα σε σκίσουμε»: Διάλογοι-φωτιά για το Μάτι και κατηγορίες Πέτσα

[«Θάψ' τα, γιατί θα σε σκίσουμε»: Διάλογοι-φωτιά για το Μάτι και κατηγορίες Πέτσα](#)

«Είναι τραγικό αυτό που συνέβη. Δεν μπορώ ούτε να το σκέφτομαι και να το θυμάμαι. Ήταν ένας παράδεισος το Μάτι και έγινε δυστυχώς ένας χώρος τραγωδίας» τόνισε η κυρία Γεννηματά και κατέληξε: «αξίζει λοιπόν για τη μνήμη των ανθρώπων, των δικών τους,

αυτών που κατοικούν σήμερα στο Μάτι να βρεθεί ποιοι έχουν ευθύνες για αυτό που συνέβη».

Με την Πρόεδρο της Δημοκρατίας το τρισάγιο στη μνήμη των 102 θυμάτων

[Μνημόσυνο στη μνήμη των 102 ανθρώπων που έχασαν τη ζωή τους](#) στη [φωτιά](#) στο [Μάτι](#) πριν από δύο χρόνια και συγκεκριμένα στις 23 Ιουλίου 2018 τελέστηκε στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου, παρουσία της [Προέδρου της Δημοκρατίας, Αικατερίνης Σακελλαροπούλου](#).

Εκτός από την Πρόεδρο της Δημοκρατίας, το «παρών» έδωσαν οι δήμαρχοι Ραφήνας και Μαραθώνα κ.κ. Μπουρνούς και Τσίρκας, Γκικάκη και Χρυσοφώτης από τον Οργανισμό Λιμένος Ραφήνας, ο υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Δημ. Οικονόμου, εκπρόσωποι του Δημοτικού Συμβουλίου Μαραθώνα, οι Αντιπεριφερειάρχες Αυγερινός και Πέππας, διασώστες και αρκετός κόσμος.

Λόγω των μέτρων για τον [κορονοϊό](#) στον ναό δεν εισήλθαν πολλά άτομα, **ενώ στη συνέχεια ακολούθησε τρισάγιο στην Αργυρά Ακτή**. Στο τρισάγιο που ακολούθησε στην Αργυρά Ακτή, κάποιοι από τους παρευρισκόμενους συγγενείς των θυμάτων, φώναζαν πως ζητούν δικαίωση για τα θύματα, τονίζοντας πως [το «Μάτι δεν είναι καταβόθρα νεκρών»](#).
<https://www.evima.gr/protoselido/mitsotakis-gia-foties-se-varybobi-evvoia-messinia-proteraiotita-i-prostasia-tis-anthropinis-zois/>

Προτεραιότητα είναι η προστασία της ανθρώπινης ζωής ήταν το μήνυμα που έστειλε ο Κυριάκος Μητσοτάκης μετά την ενημέρωση που είχε **για την εξέλιξη της φωτιάς στη Βαρυμπόμπη** από τους αξιωματικούς στο Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων της **Πυροσβεστικής**.

Ο πρωθυπουργός μετέβη στο Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων του Πυροσβεστικού Σώματος, στο Χαλάνδρι και ενημερώθηκε για τις πυρκαγιές που βρίσκονται σε εξέλιξη στη Βαρυμπόμπη και σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, οι μεγαλύτερες εκ των οποίων [στην Εύβοια](#), στη Μεσσηνία και στην Κω.

Όπως σημειώνεται στην ανακοίνωση από το γραφείο τύπου του πρωθυπουργού «*όλα τα διαθέσιμα μέσα και οι δυνάμεις έχουν ριχτεί στη μάχη στα πολλαπλά μέτωπα. Ο Πρωθυπουργός ενημερώνεται διαρκώς για την εξέλιξη των πυρκαγιών. Αυτές τις δύσκολες ώρες προτεραιότητα είναι η προστασία της ανθρώπινης ζωής*».

Παράλληλα έγινε γνωστό ότι στις 9 το βράδυ της Τρίτης θα υπάρξει έκτακτη ενημέρωση για την εξέλιξη των πυρκαγιών από τον υφυπουργό Πολιτικής Προστασίας Νίκο Χαρδαλιά.

https://www.reader.gr/ellada/381863_foties-se-eyboia-kai-barympompi-protos-apologismos-katastrofis-gia-ektaseis-spitia

Την ώρα που οι στάχτες από τη **φωτιά** ακόμη «καπνίζουν», τα συνεργεία του υπουργείου Υποδομών καλούνται να κάνουν τον τραγικό απολογισμό που άφησε πίσω της η **πύρινη λαίλαπα**. Στη βόρεια **Εύβοια** τα πάντα έχουν καεί... **Παντού υπάρχουν στάχτες και αποκαΐδια**, με την πύρινη λαίλαπα να έχει κάψει περισσότερα από 500.000 στρέμματα, σύμφωνα με τα δεδομένα από τη δορυφορική απεικόνιση της υπηρεσίας Copernicus. Πρόκειται, ουσιαστικά, για τη **μεγαλύτερη οικολογική καταστροφή** που προκλήθηκε από μία φωτιά. **Στην Αττική η ίδια εικόνα**. Μόνο στάχτες και καμένα από τον εφιάλτη που δεν ήθελε κανείς να ζήσει ενώ την ίδια ώρα η φωτιά στη Γορτυνία εξακολουθεί να **ταλαιπωρεί τους πυροσβέστες**.

Η επόμενη μέρα στα καμένα

Η κυβέρνηση, πάντως, μετά τις φωτιές που έσβησαν, προχωρά στην καταμέτρηση που άφησε στο πέρασμά της η πύρινη λαίλαπα. Κι αυτό γιατί ο πρωθυπουργός, Κυριάκος Μητσοτάκης, έχει ανακοινώσει άμεσα **μέτρα** για να επανέλθει η ζωή στα καμένα. Σύμφωνα με τα στοιχεία, **στην Αττική έχουν καεί/υποστεί ζημιές περίπου 130 σπίτια**.

Στον δήμο Μαντουδίου, Λίμνης Ευβοίας και Αγίας Άννας έχουν καταστραφεί ολοσχερώς 300 σπίτια, έχουν υποστεί ζημιές 800 σπίτια και έχουν καεί 40 επιχειρήσεις.

Στον δήμο Ιστιαίας Αιδηψού έχουν καεί 22 σπίτια (ανάμεσά τους ένας ξενώνας) και μία επιχείρηση (ενός ξυλουργού στην Τσαπουρνιά). Από τα 22 σπίτια που καταστράφηκαν ολοσχερώς, **τα 17 βρίσκονται στον οικισμό Κοκκινομηλιά**. «Η Κοκκινομηλιά έχει καταστραφεί ολοσχερώς», αναφέρουν στο Reader άνθρωποι της περιοχής, ελπίζοντας η βόρεια Εύβοια να γίνει ξανά ο τόπος που είχαν κάποτε. Στον δήμο Γορτυνίας η φωτιά καίει ακόμη και ο απολογισμός θα ξεκινήσει, όταν σβήσει η πύρινη λαίλαπα.

Πάνω από 1 εκατ. στρέμματα κάηκαν σε δύο εβδομάδες

Πάνω από 1 εκατομμύριο στρέμματα κάηκαν μέσα σε δύο εβδομάδες στην Ελλάδα, αριθμός ρεκόρ για τη χώρα μετά τις φονικές πυρκαγιές του 2007, σύμφωνα με τα δεδομένα του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφόρησης για τις Δασικές Πυρκαγιές (EFFIS) που επικαιροποιήθηκαν σήμερα. Από τις 29 Ιουλίου έως τις 12 Αυγούστου, 1.008.740 στρέμματα κάηκαν στην Ελλάδα, σύμφωνα με τους υπολογισμούς που έκανε το Γαλλικό Πρακτορείο με βάση τα δεδομένα του EFFIS.

Κατά την ίδια περίοδο από το 2008 έως το 2020 καίγονταν κατά μέσο όρο περίπου 27.500 στρέμματα. «Οι πυρκαγιές που μαίνονται αυτή τη στιγμή είναι πολύ καταστροφικές και έχουν πολύ ασυνήθιστο επίπεδο έντασης», είχε εξηγήσει χθες, Τετάρτη, στο Γαλλικό Πρακτορείο ο Μαρκ Πάρινγκτον, επιστήμονας της Copernicus, της ευρωπαϊκής υπηρεσίας για την κλιματική αλλαγή, στην οποία ανήκει το EFFIS.

Στις 12 Αυγούστου, σχεδόν 1.143.000 στρέμματα είχαν καεί από την αρχή του 2021, από τα οποία πάνω από το 90% αυτές τις δύο τελευταίες εβδομάδες, έναντι 96.000 κατά μέσο όρο για την περίοδο από το 2008 έως το 2020, σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του EFFIS. Η Εύβοια είναι η περιοχή που έχει πληγεί βαρύτερα στην καταστροφή αυτή, καθώς εκεί βρίσκονται πάνω από τις μισές από τις καμένες εκτάσεις. «Τα δεδομένα μας δείχνουν πως είχαμε να δούμε τόσο έντονες πυρκαγιές από τον Αύγουστο 2007», πρόσθεσε ο Μαρκ Πάρινγκτον. Πάνω από 2.500.000 στρέμματα δάσους, ελαιώνων και πευκώνων είχαν καεί τον Αύγουστο 2007 στις σφοδρές πυρκαγιές που είχαν στοιχίσει τη ζωή σε 77 ανθρώπους.

«Οι ευθύνες θα αποδοθούν»

Πάντως, όπως τόνισε ο πρωθυπουργός, Κυριάκος Μητσοτάκης, στη συνέντευξη Τύπου «οι ευθύνες θα αποδοθούν την κατάλληλη στιγμή». Κι αυτό γιατί τώρα, όπως λένε, προέχει να γίνει η καταμέτρηση των καμένων σπιτιών και επιχειρήσεων, ούτως ώστε να λάβουν οι πυρόπληκτοι τις αποζημιώσεις τους. «Οι μηχανικοί μας εργάζονται για να ολοκληρωθεί ταχύτατα η διαδικασία καταγραφής των ζημιών», είχε δηλώσει, άλλωστε, και ο υπουργός Υποδομών και Μεταφορών, Κώστας Καραμανλής.

Μέτρα για πυρόπληκτους

Ο Κυριάκος Μητσοτάκης, πάντως, τις προηγούμενες ημέρες - μετά τη συγγνώμη που ζήτησε από τους πυρόπληκτους - ανακοίνωσε και τα μέτρα για τους πυρόπληκτους. Θα κριθεί αναδασωτέα κάθε γη που κάηκε.

Όσα τόνισε ο πρωθυπουργός κατά τη διάρκεια του υπουργικού συμβουλίου:

- Από αύριο με **Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου** όλες οι περιοχές **αναδασωτέες**.
- Στεγαστική συνδρομή έως **150.000 ευρώ** για κατοικίες που καταστράφηκαν ή έχουν ζημιές και **άμεση προκαταβολή 20.000, 12.000 και 5.000 ευρώ** ανάλογα με το βαθμό της ζημιάς
- Από τις 18 Αυγούστου θα καταβάλλονται με μια αίτηση στο arogi.gov.gr και **πολύ σύντομα θα γίνονται οι εκταμιεύσεις**
- **Οι επιχειρήσεις θα αποζημιωθούν με το 70% των απώλειών τους** και με προκαταβολή **22.000, 12.000 και 5.000** ανάλογα με τις ζημιές
- Οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις θα μπορούν να εισπράξουν αθροιστικά τις ίδιες προκαταβολές
- Έως 4.000 ευρώ για τις παραγωγές τους **ανεξαρτήτως των αποζημιώσεων του ΕΛΓΑ**
- Απαλλάσσονται από τον [ΕΝΦΙΑ](#), αναστέλλονται **φορολογικές, ασφαλιστικές υποχρεώσεις** για τους **πυρόπληκτους** και θα υπάρχει **επιδότηση ενοικίου** μέχρι 500 ευρώ μέχρι να επισκευαστούν τα σπίτια τους.
- Τα δύο τελευταία **μέτρα για απαλλαγή από ΕΝΦΙΑ**, αναστολές υποχρεώσεων και επιδότησης ενοικίου θα ισχύσουν για όλους τους κατοίκους στους δήμους **Μαντουδίου και Ιστιαίας**.
- Θα υπάρχει πρόβλεψη για ανατολή συμβάσεων για 3 μήνες ενώ θα υπάρχει ξεχωριστή μέριμνα για εκπαιδευτικούς και μαθητές
- Συστήνεται ειδική επιτροπή οικονομικής ανασυγκρότησης της Εύβοιας που θα σχεδιάσει την μεθεπόμενη ημέρα με επικεφαλής τον Σταύρο Μπένο που έχει συνδεθεί ως δήμαρχος με την ανάκαμψη της Καλαμάτας μετά τους φονικούς σεισμούς.

<https://www.ant1news.gr/eidiseis/article/612082/foties-eythynes-stin-kybernisi-katalogizei-i-antipoliteysi>

Ο Πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ, Αλέξης Τσίπρας, μετά την επίσκεψη [στις πληγείσες περιοχές της βόρειας Εύβοιας](#), δήλωσε ότι «η χώρα βιώνει μια τεράστια καταστροφή. Και οικολογική καταστροφή, αλλά και για δεκάδες χιλιάδες ανθρώπους που απειλείται η περιουσία τους, βιώνουν ένα δράμα και πρέπει να είμαστε δίπλα τους με κάθε τρόπο.

Οφείλουμε τούτη την ώρα να πούμε τη γλώσσα της αλήθειας. Δεν είμαστε μπροστά απλά στο φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής. Είμαστε μπροστά στο φαινόμενο μιας ραγδαίας κλιματικής κρίσης. Και αν πριν από τρία χρόνια αιφνιδιαστήκαμε, σήμερα δεν υπάρχει δικαιολογία αιφνιδιασμού. Καλό είναι να μην ωραιοποιούμε την κατάσταση, να μην προσπαθούμε να φτιασιδώσουμε την εικόνα. Η εικόνα είναι πάρα πολύ αρνητική. Η κρατική μηχανή δεν λειτούργησε υποδειγματικά, όπως δεν λειτούργησε υποδειγματικά και παλαιότερα».

Ο κ. Τσίπρας, τόνισε στη συνέχεια ότι «οφείλουμε να ανασχεδιάσουμε τον τρόπο λειτουργίας της για να αντιμετωπίσει ένα φαινόμενο, το οποίο δυστυχώς, από εδώ και στο εξής θα είναι σύνθητες. Ακραία καιρικά φαινόμενα, τα οποία όπως λένε οι ειδικοί, θα επικρατούν.

Αναρωτιέμαι με τρόμο, τι θα γινόταν εάν φυσούσαν άνεμοι 5-6 ή και 8 μποφόρ όπως είχαμε στο παρελθόν. Με άπνοια σχεδόν είχαμε πύρινα μέτωπα σε ολόκληρη τη χώρα. Αντιλαμβάνομαι πλήρως και υιοθετώ την προτεραιότητα της προστασίας της ανθρώπινης ζωής. Ως εκ τούτου, κατανοώ το λόγο για τον οποίον υπάρχει η έγνοια να εκκενωθούν οι οικισμοί. Όμως δεν μπορεί να είναι η μόνη έγνοια αυτή».

Και συμπλήρωσε ο Πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ, «**Άκουσα πολλά παράπονα από ανθρώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης** ότι δεν υπήρχαν επαρκή μέσα πυρόσβεσης, ούτε επίγεια, ούτε εναέρια. Άρα σωστό είναι να είναι έγνοιά μας η εκκένωση των οικισμών και η προστασία της ανθρώπινης ζωής, αλλά δεν μπορεί από εκεί και πέρα να αφήνεται η φωτιά να κάψει ό,τι βρει στο πέρασμά της μέχρι να σβήσει στη θάλασσα.

Τούτη την ώρα θέλω με βάση την εικόνα που έχω εδώ από την Εύβοια, να απευθύνω έκκληση προς τους αρμόδιους, πρώτα από όλα να ενισχύσουν τα μέσα εναέριας πυρόσβεσης.

Δεύτερον, να σταθούν δίπλα στους ανθρώπους που περνούν μία τραγωδία. Να έρθουν και άμεσα να εξαγγείλουν τις αποζημιώσεις για τους ανθρώπους που είδαν τα σπίτια τους να καίγονται και τις περιουσίες τους να χάνονται. Και τάχιστα, να κηρυχθούν οι καμένες εκτάσεις αναδασωτέες, διότι αυτό το οποίο δεν θα θέλαμε να δούμε, είναι σύντομα εκεί που υπήρχαν δάση να ξεφυτρώσουν επενδύσεις real estate ή ακόμα και ανεμογεννήτριες. Ο μόνος τρόπος για να κόψουμε την όρεξη ορισμένων που εποφθαλμιούν τα δάση μας, είναι να είναι απόλυτη και σαφής η Πολιτεία σε ό,τι αφορά την ταχύτατη νομοθετική της παρέμβαση.

Τέλος, θα ήθελα να ζητήσω από αυτούς οι οποίοι στο παρελθόν είχαν επιλέξει την **τυμβωρυχία πάνω στην καμένη γη**, τουλάχιστον σήμερα να μην προκαλούν με δηλώσεις αυτοθαυμασμού πάνω στα ερείπια. Επαναλαμβάνω, είναι προτιμότερο να λες την αλήθεια, όσο πικρή και αν είναι, να δίνεις στους πολίτες να κατανοήσουν ότι βρισκόμαστε εν μέσω μίας κρίσης που ενδεχομένως το επόμενο διάστημα να κλιμακωθεί, παρά να προσπαθείς να δώσεις μία ψεύτικη εικόνα όταν η καταστροφή είναι γύρω σου».

Από την πλευρά του, το Γραφείο Τύπου του ΣΥΡΙΖΑ, σε ανακοίνωση του για τις δηλώσεις του Πρωθυπουργού για τις πυρκαγιές σε όλη τη χώρα, αναφέρει ότι «Χρειάζονται έργα και όχι διαγγέλματα επικοινωνιακής διαχείρισης της καταστροφής» και συμπληρώνει.

«Η κατάσταση δυστυχώς είναι εξαιρετικά σοβαρή, σε αντίθεση με το επιτελικό κράτος του κ. Μητσοτάκη. Από τους χλευασμούς για τις έγκαιρες προειδοποιήσεις ειδικών και του κ. Τσίπρα της περασμένης εβδομάδας και τα συγχαρητήρια υπουργών μεταξύ τους για την “υποδειγματική” κατάσβεση [της πυρκαγιάς στην Βαρυμπόμπη](#), μια αναζωπύρωση, λίγες ώρες μετά, κατακαίει εκτός ελέγχου το λεκανοπέδιο.

Τώρα πράγματι δεν είναι η ώρα απόδοσης ευθυνών. Αυτή τη στιγμή αυτό που προέχει είναι να σωθούν ανθρώπινες ζωές, αλλά και τα σπίτια, οι περιουσίες των πολιτών και τα δάση μας. Και αυτό δυστυχώς δεν μπορεί να γίνει με διαγγέλματα επικοινωνιακής διαχείρισης της καταστροφής. Θα συνιστούσαμε στον κ. Μητσοτάκη περισσότερα έργα και λιγότερα λόγια τούτες τις κρίσιμες ώρες».

[Τσίπρας σε πυρόπληκτη στο Μάτι: Και να έπαιρνες τα 2.000 ευρώ θα τα σπατάλαγες!](#)
(protothema.gr)

Πάγωσαν όλοι μόλις άκουσαν την ατάκα του πρωθυπουργού

Δεν είναι λίγες οι φορές που ο πρωθυπουργός έχει δώσει κυνικές απαντήσεις σε φλέγοντα ζητήματα. Κανείς δεν έχει ξεχάσει για παράδειγμα το μακάβριο επιχείρημά του ότι το ασφαλιστικό θα λυθεί από μόνο του (καθώς αφορά ηλικιωμένους άνω των 70 ετών). Μία τέτοια κυνική δήλωση έκανε ξανά, αυτή τη φορά κατά την πρόσφατη επίσκεψή του στο Μάτι, για την οποία μάλιστα προτίμησε μέρα που απεργούσαν τα ΜΜΕ, ίσως για να μη δουν το φως της δημοσιότητας τέτοιες ατάκες. Ωστόσο ένας από τους κατοίκους της περιοχής τράβαγε βίντεο και κατέγραψε την αδιανόητη απάντηση που έδωσε ο πρωθυπουργός σε μία γυναίκα που είδε την περιουσία της να χάνεται. Οι κάτοικοι καταγγέλουν ότι δεν τους έχει δοθεί καμία βοήθεια, στην προσπάθειά του λοιπόν να τους απαντήσει ο Αλέξης Τσίπρας, άρχισε να λέει ότι το σημαντικό είναι να φτιαχτούν υποδομές και όχι να δοθούν χρήματα. Και τότε γυρνώντας προς τη γυναίκα, χωρίς κανέναν προφανώς σεβασμό σε όσα εκείνη έχει βιώσει της είπε: «Και να έπαιρνες τα 2.000 ευρώ, τι θα έκανες; Θα τα σπατάλαγες!». Ήταν τέτοιος ο κυνισμός της απάντησής του που σύμφωνα με αυτόπτες μάρτυρες «πάγωσαν» μέχρι και όσοι τον συνόδευαν στην επίσκεψη στο Μάτι. Ιδού το βίντεο με όσα είπε ο Αλέξης Τσίπρας στους ανθρώπους που έχασαν οικογένειες, φίλους, σπίτια και περιουσίες.

<https://www.protothema.gr/politics/article/809447/deite-live-tin-ektakti-sunedeuxi-tupou-tou-kuriakou-mitsotaki-gia-tin-tragodia-sto-mati/>

Μητσοτάκης για φωτιά στο Μάτι: Δεν μπορεί να υπάρχει πολιτική ευθύνη χωρίς παραίτηση

Ο Τσίπρας κάποτε ήταν νέος και ανευθυνος, σήμερα είναι κυνικός και καταστροφικός - Ποιος έχει εμπιστοσύνη να διαχειριστούν άλλη μια καταστροφή ο Τόσκας, ο Σκουρλέτης, η Δούρου και οι αρχηγοί της πυροσβεστικής και της ΕΛΑΣ; - Ζητώ να αναλάβει την έρευνα για τη φωτιά έμπειρος εφέτης εισαγγελέας - Από τις 8 το βράδυ γνωρίζαμε ότι υπάρχει κόσμος στη θάλασσα

Για πρωτογενή τραγωδία οι ευθύνες για την οποία θα αποδοθούν έκανε λόγο ο Κυριάκος Μητσοτάκης ξεκινώντας τη συνέντευξη τύπου που παραχωρεί αυτή την ώρα για τις φωτιές στην ανατολική Αττική.

«Τα γεγονότα έχουν τη δική τους φωνή και είναι αμίλικτη» είπε ο κ. Μητσοτάκης και τόνισε ότι «αδυνατώ να καταλάβω πως υπάρχει πολιτική ευθύνη χωρίς παραίτηση». «Δεν το καταλαβαίνουν όλοι οι συμπολίτες μας. Πρέπει να συνοδεύεται από πράξη. Πώς

ασκούν τα καθήκοντά τους και σήμερα αυτοί οι άνθρωποι; Ο Τόσκας, ο Σκουρλέτης, η Δούριου, ο αρχηγός της Πυροσβεστικής και της ΕΛΑΣ; Αυτοί μπορεί να κληθούν να διαχειριστούν και άλλη πυρκαγιά. Ποιός έχει εμπιστοσύνη σε αυτούς να διαχειριστούν μια ακόμα καταστροφή;».

«Ζητούμε το αυτονόητο. Ασφάλεια γι' αυτούς και τις οικογένειές τους. Δεν θέλουν αλλά ψέματα και στάχτες» συμπλήρωσε.

«Στέκομαι σήμερα εδώ για να αναλάβω την ευθύνη μου. Έχω μαζί μου ομάδα νέων και έμπειρων στελεχών που είναι πανέτοιμοι για επανασχεδιασμό όλης της πολιτικής προστασίας» πρόσθεσε.

Ο πρόεδρος της ΝΔ ευχαρίστησε, κλείνοντας την εισαγωγή του, όσους βοήθησαν να μην θρηνήσουμε περισσότερα θύματα αλλά και τους εθελοντές που βοήθησαν σε αυτή τη δύσκολη στιγμή για την πατρίδα μας».

Όπως τόνισε «για πρώτη φορά κάηκαν σχεδόν 100 άνθρωποι σε μια κατοικημένη περιοχή τόσο κοντά στην Αθήνα».

Ξεκαθάρισε, δε, ότι «ας διαχωρίσουμε τα προβλήματα δομησης απο την άθλια διαχείριση της κρίσης και την πιο άθλια προσπάθεια επικοινωνιακής διαχείρισης για συγκάλυψη όσων δεν έγιναν».

Πρέπει να υπάρξουν κατεδαφίσεις αυθαιρέτων

Ο πρόεδρος της ΝΔ τόνισε ότι «πρέπει να υπάρξουν κατεδαφίσεις αυθαιρέτων» υπενθυμίζοντας ότι «σε μια εποχή που δεν μας απασχολούσε το θέμα έχω πει σκληρά πράγματα ειδικά για εκείνα τα αυθαιρέτα που δεν μπορούν απο κανένα παράθυρο να νομιμοποιηθούν γιατί βρίσκονται σε ρέματα, αιγιαλούς και δάση».

Ο Τσίπρας είναι κυνικός και καταστροφικός

Σημείωσε, μάλιστα, ότι «υπάρχει σωστός νόμος του Σαμαρά» ενώ ανεβάζοντας τους τόνους κατά της κυβέρνησης αναρωτήθηκε: «ποιοι μιλούν σήμερα και λενε ότι δεν έχουν ευθύνες; Εκείνοι που περοχώρησαν σε ακόμα πιο γενναιώδορες ρυθμίσεις. Σας θυμίζω το

πρωτοσέλιδο της "Εφημερίδας των Συντακτών" με τίτλο "το αφεντικό τρελάθηκε". Σας θυμίζω το Σπίρτζη που έδινε οδηγίες για τακτοποίηση αυθαιρέτων. Έχει και η σημερινή κυβέρνηση μεγάλη ευθύνη για τα αυθαίρετα. Κυβερνά 4 χρόνια. Ο κ. Τσίπρας κάποτε ήταν νέος και ανευθυνος. Σήμερα είναι κυνικός και καταστροφικός».

«Δεν είμαι εγώ αυτός που δεν επεδίωξα την εθνική συνεννόηση. Το ποιος υιοθέτησε την ρητορική του διχασμού το ξέρουν όλοι οι Έλληνες. Η εθνική συνεννόηση δεν μπορεί να οικοδομηθεί σε περιβάλλον διχασμού που είναι στο dna του κ. Τσίπρα. Εμείς έως τις εκλογές όποτε και αν γίνουν θα συζητάμε για το σχέδιο για το μέλλον. Πώς θα κάνουμε τα πράγματα καλύτερα».

Δεν συμβιβάζομαι γιατί δεν έχει ειπωθεί ένα συγγνώμη

Κληθείς να τοποθετηθεί για τον χαρακτηρισμό «πήγε σαν τον κλέφτη» για την επίσκεψη Τσίπρα στο Μάτι, ο Κυριάκος Μητσοτάκης σημείωσε: «οι πολίτες ας βγάλουν τα συμπεράσματά τους για την απουσία Τσίπρα επι 7 ημέρες και το πν τρόπο που επέλεξε να πάει. Το πώς ο καθένας βιώνει τον ρόλο τους στις περιπτώσεις αυτές είναι βαθιά προσωπικό. Υπαγορεύεται από τη συνείδηση του καθενός. Σε ένα βαθμό μπορώ να δεχθώ ανικανότητα. Δεν συμβιβάζομαι όμως. Δεν συμβιβάζομαι ότι απο το πρόσωπο τους λείπει το στοιχείο της συντριβής. Δεν έχει ειπωθεί ένα συγγνώμη».

Όσον αφορά, δε, τη θέση της κυβέρνησης ότι την ώρα της μάχης δεν ζητάς παραιτήσεις είπε ότι «είμαι ο τελευταίος που θέλει να σπείρει πανικό. Όμως οι άνθρωποι αυτοί θα κληθούν να αντιμετωπίσουν τις καταστάσεις και όπως γνωρίζουμε ο Αύγουστος είναι ο χειρότερος μήνας για πυρκαγιές. Πρέπει να προσέξουμε τα περιστατικά δάση της Αττικής. Πρέπει έστω και τώρα να έχουμε ειδικά σχέδια αντίδρασης. Ελπίζω οι αρμόδιοι αυτό το μήνυμα να το πήραν».

Από τις 8 υπήρχε κόσμος στη θάλασσα

Επιμένοντας στην ευθύνη των πέντε προσώπων ο κ. Μητσοτάκης σημείωσε ότι «και το το ζήτημα του Λιμενικού πρέπει να μας απασχολήσει. Τι εντολές δόθηκαν; Δεν μπορώ να δεχθώ ότι δεν γνώριζαν. Επειδή είχα και προσωπικό περιστατικό, εμείς γνωρίζαμε απο τις 8 ότι υπήρχε κόσμος στην θάλασσα και εγκλωβισμένοι στις παραλίες. Για τις ευθύνες οι

φωνές όσων έζησαν την τραγωδία είναι πιο σημαντικές απο τις δικές μας. Αλλά πρέπει να διερευνηθεί τι έγινε στην θάλασσα».

Υπάρχει προσπάθεια συγκάλυψης ευθυνών

Δριμεία ήταν η κριτική του προέδρου της ΝΔ και για όσα συνέβησαν στο συντονιστικό το βράδυ της Δευτέρας σημειώνοντας ότι «οι Έλληνες έχουν τυπωμένη την αίσθηση απο το σοου στο συντονιστικό της Δευτέρας. Ολοι είχαμε την εικόνα ότι έχουμε καταστροφή και ο πρωθυπουργός έδινε την εικόνα άνεσης. Οι πολίτες δεν χρεώνουν στον Τσίπρα μόνο ανικανότητα αλλά και πρωτοφανή κυνισμό και θράσος. Η διαχείριση της κρίσης απο την κυβέρνηση με κάνει να πιστεύω ότι υπάρχει προσπάθεια όχι μόνο επικοινωνιακής αντιμετώπισης αλλά και της συγκάλυψης ευθυνών».

«Δεν συμβιβάζομαι με τη λογική των λιγότερων νεκρών. Στον Καναδά εκκενώθηκε πόλη. Δεν συμβιβάζομαι. Αναγνωρίζω την δύσκολη επιχειρησιακή κατάσταση. Αλλά δεν συμβιβάζομαι με την λογική των λιγότερων θανάτων. Επισκέφθηκα το Λύρειο Ίδρυμα. Τρεις ηλικιωμένες καλόγριες εκκένωσαν αμέσως και χωρίς απώλειες το κτήριο. Δεν έπρεπε να θρηνήσουμε θύματα. Δεν θα την ελέγχαμε τη φωτιά απο τη στιγμή που μπήκε στον οικισμό. Ομως δεν συμβιβάζομαι με την λογική των λιγότερων νεκρών.

«Ο δείκτης επικινδυνότητας ήταν στο 4 για πρώτη φορά. Τι έκαναν; Ήταν απλά μια γραφειοκρατική καταγραφή. Ο μηχανισμός έγκαιρης ενημέρωσης είναι για εμάς προτεραιότητα. Αν στην Μάνδρα είχαμε προβλέψει να κλείσουμε ένα δρόμο – χλευάστηκα πολύ τότε γι αυτά που είπα γιατί είπα ότι αν είχε κλείσει ο δρόμος θα γλιτώναμε πολλές απώλειες ζώων. Μικρές αποφάσεις γλιτώνουν πολλές ανθρώπινες ζωές. Δεν είναι μόνο οι φωτιές. Η χώρα μας αντιμετωπίζει και τους σεισμούς και λέμε ότι έχουμε μάθει να ζούμε αλλά ο οργανισμός αντισεισμικής προστασίας είναι ακέφαλος απο το 2017».

Έχω περιορισμένη εμπιστοσύνη στην κυβέρνηση

Όσον αφορά την επόμενη ημέρα για το Μάτι ο κ. Μητσοτάκης είπε ότι «χρειάζεται απο την αρχή νέο σχέδιο πόλης. Κάθε εργαλείο πρέπει να ενεργοποιηθεί και θα είμαι ο πρώτος που θα στηρίζει τέτοια πρωτοβουλία που πρέπει να αναληφθεί χωρίς εκπτώσεις και χωρίς

υπολογισμό κόστους. Όμως έχω περιορισμένη εμπιστοσύνη για την κυβέρνηση που είναι κυνική και ανικανότητα». Σε αυτό το σημείο, μάλιστα, σημείωσε ότι «έχω απόφαση υπογεγραμμένη από τον Γιώργο Σταθάκη που προβλέπει πρώτη αποδέσμευση για μέτρα πυροπροστασίας και υπογράφεται 30 Ιουλίου. Είμαστε σοβαροί; Βγάλτε τα συμπεράσματά σας αν νομίζεται ότι με αυτή την κυβέρνηση μπορεί να γίνει οτιδήποτε σοβαρό σε αυτή τη χώρα».

Ερωτηθείς τι θα έκανε διαφορετικό ο κ. Μητσοτάκης είπε ότι «δεν θα είχαμε για προιστάμενο της Πολιτικής Προστασίας έναν άνθρωπο από την παρέα μου. Δεν θα επέτρεπα βουτιές στις κρίσεις του Πυροσβεστικού Σώματος. Δεν χρειάζεται να σας πω τι θα έκανα το βράδυ της πυρκαγιάς.

Να αναλάβει την έρευνα για τη φωτιά έμπειρος εφέτης εισαγγελέας

Ο Κυριακός Μητσοτάκης ρωτήθηκε και για τις καταγγελίες του δημάρχου Ραφήνας για πλαστογράφηση εγγράφου σχετικά με την εκκένωση της περιοχής που επλήγη από τη φωτιά και απάντησε ότι «οι καταγγελίες του δημάρχου είναι σοβαρές. Πρέπει να διερευνηθούν από τη δικαιοσύνη στο ανώτατο δυνατό επίπεδο. Ζητώ από τον πρόεδρο του Άρειου Πάγου και την εισαγγελέα να αναθέσουν την έρευνα σε έμπειρο εφέτη εισαγγελέα».

«Η δικαστική διερεύνηση θα ήθελα να ολοκληρωθεί εντός 2-3 μηνών αλλά δεν είμαι εγώ αυτός που θα κάνει υποδείξεις. Στην Βουλή θα έρθει η ώρα και θα δούμε τι θα κάνουμε».

Κληθείς να τοποθετηθεί για την αποκάλυψη του Ελεύθερου Τύπου σχετικά με την αναφορά ότι στις 19:08 οι άνδρες του λιμενικού είχαν ενημερώσει για ύπαρξη σορών ο κ. Μητσοτάκης σχολίασε ότι «επιβεβαιώνει το αυτονόητο. Όλοι γνώριζαν ότι ήμασταν αντιμετωπι με μεγάλη καταστροφή και υπήρχαν θύματα. Ή κάποιος δεν το είπε στον πρωθυπουργό και έπρεπε να φυγει χθες ή το απέκρυψαν. Δεν ξέρω τι είναι χειρότερο; Όλοι όμως γνώριζαν και δεν υπάρχει αμφιβολία επ' αυτού».

Προβληματίζομαι για το ενδεχόμενο προανακριτικής επιτροπής

Ο πρόεδρος της ΝΔ ξεκαθάρισε ότι «ποινικές ευθύνες πρέπει να αποδίδονται από την

Δικαιοσύνη και εντός χρονοδιαγράμματος. Εμείς θα παρακολουθούμε». Δήλωσε, παράλληλα, προβληματισμένος για τη χρησιμότητα προανακριτικής επιτροπής. «Οι επιτροπές αυτές εξελίσσονται σε πολιτικές επιτροπές. Θα έβλεπα μια τεχνοκρατική επιτροπή επιστημόνων για να μας καταθέσουν τις προτάσεις τους. Εγώ το έκανα ήδη με τον κ. Συνολάκη. Θα ήταν καλό να το κάνουμε συνολικά. Υπήρξε διακομματική επιτροπή το 1993 που κατέληξε σε συμπεράσματα που ακόμα και σήμερα είναι επίκαιρα. Αυτό είναι πιο σημαντικό. Προφανώς υπάρχουν και σε άλλους ευθύνες αλλά ως πρωτεραιοποίηση οι ευθύνες είναι στα πέντε πρόσωπα που σας είπα».

«Σας είπα πως αντιλαμβάνομαι την πολιτική ευθύνη. Για εμένα πρέπει να συνοδευτεί με παραιτήσεις. Εδώ δεν παραιτείται κανείς. Ολοι βολεμένοι στις καρέκλες τους».

Οι προτάσεις για την επόμενη ημέρα

Μιλώντας για την επόμενη ημέρα είπε ότι θα εγγυηθώ ότι στις κρίσιμες θέσεις θα τοποθετηθούν οι πιο κατάλληλοι άνθρωποι. Αναφέρομαι στην ΓΓ Πολιτικής Προστασίας που ο επικεφαλής της θα παίρνει μόνος του αποφάσεις πάνω απο υπουργούς. Ένας στρατηγός πρέπει να υπάερχει. Θα εφαρμόσουμε συγκροτημένο σχέδιο που έχει προτεραιότητες:

- ανάλυση επικινδυνότητας περιοχών για σεισμούς, πλημμύρες και φωτιές

Ξέρουμε ποιες πειοχές κινδυνεύουν απο σεισμούς ή πυρκαγιές . Για παράδειγμα το Μάτι ξέραμε ότι είναι σε κόκκινη περιοχή για πυρκαγιές. Στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής υπάρχουν 50 περιοχές αντίστοιχες με το Μάτι και θα έχουμε εντός εξαμήνου συγκεκριμένο σχεδιασμό. Ξέραμε για τη Μάνδρα ότι θα πλημμυρίσει. Αντίστοιχες περιοχές υπάρχουν. Γι αυτές τις περιοχές κατα απολυτη προταιρεότητα θα υπάρξει σχεδιασμός.

Στη συνέχεια αναφέρθηκε στην πρόληψη, τις ασκήσεις και την ενημέρωση. «Επισκέφθηκα το Νοσοκομείο Παίδων και είδα πιτσιρικά που είχε μια σειρά απο εγκαύματα αλλά και διάθεση να μιλήσει. Μου είπε ότι κάηκε γιατί δεν φορούσε μπλούζα. Τα περισσότερα εγκαύματα είναι σε χέρια και πόδια. Δεν τους το μάθαμε ποτέ ότι την ώρα της φωτιάς θέλει τα σημεία του σώματος να είναι καλυμένα».

«Γιατί δεν δούλεψε το 112. Γιατί ένας χριστιανός δεν τους είπε φύγετε; 10 δευτερόλεπτα θα του έπαιρνε. Ένα sms. Ίσως κάποιοι δεν θέλανε να βγουν στο ΣΚΑΙ θεωρώντας ότι είναι εχθρικό στην κυβέρνηση».

Ευχαριστώ το Ίδρυμα Νιάρχου

Όσον αφορά την πρωτοβουλία του σχετικά με το Ίδρυμα Νιάρχος και τη στήριξη στο πυροσβεστικό σώμα ο πρόεδρος της ΝΔ είπε ότι «θέλω να ευχαριστήσω το Ίδρυμα και κάθε έναν από τους απλούς πολίτες που έχουν συνδράμει και προσφέρουν από το υστέρημά τους. Δεν είναι μόνο θέμα χρημάτων. Υπάρχει ένα μέτρο στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης με ευρωπαϊκούς πόρους 60 εκατ. ευρώ για την πρόληψη των πυρκαγιών και έχουν απορροφηθεί μηδέν.

«Θα κάνω τα πάντα για να αξιοποιηθεί κάθε ευκαιρία. Μπορεί να λειτουργήσει μαζί ο δημόσιος και ο ιδιωτικός τομέας. Η διαχείριση του δάσους είναι στον σκληρό πυρίνα του κράτους» πρόσθεσε ο κ. Μητσοτάκης.

<https://www.mononews.gr/politics/me-orgi-apocheretisan-to-niko-toska-i-christes-tou-twitter>

Την παραίτησή του από τη θέση του υπουργού Προστασίας του Πολίτη ανακοίνωσε πριν από λίγο, ο Νίκος Τόσκας με αποτέλεσμα να πυροδοτήσει αντιδράσεις και στα social media.

Ειδικότερα, οι χρήστες του Twitter εξέφρασαν την οργή και την αγανάκτησή τους για τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίστηκε η φονική πυρκαγιά στο Μάτι, αλλά και τις δηλώσεις, που ακολούθησαν της καταστροφής.

Ο 44χρονος χαβαλές καταληψίας και εραστής του τρυφηλού βίου με κρατικό χρήμα ανταπατάται αν νομίζει ότι ο αποκεφαλισμός του αναλώσιμου καραβανά Τόσκα θα ανασχέσει το τσουνάμι οργής για το έγκλημα στο Μάτι που τον έχει κάνει να χεστεί πάνω του και καλά κάνει γιατί δεν πρόκειται.

— Sheik Yerbutti (@sheikyebutti) [August 3, 2018](#)

Με αφορμή την παραίτηση Τόσκα (άργησε πολύ θα έλεγα) θα περίμενε κανείς για κάθε αδικοχαμένο συμπολίτη μας να υπάρχει και μια παραίτηση υπευθύνων της κυβέρνησης και όχι μόνο. Ποτέ δεν είναι αργά...

— Vasilis Tsiartas (@VasilisTsiartas) [August 3, 2018](#)

...Άντε γενναίε ξεγραβάτωτε συντροφε, η σειρά σου...! Πάρε και τους άλλους καπεταναίους και ΦΥΓΕΤΕ!! Αρκετή ζημιά κάνατε, πολύ πόνο προκαλέσατε, ξεκουμπιστείτε.... [#Τσίπρας](#) [#Ματι](#) [#Πυρκαγιά](#) [#ΣΥΡΙΖΑ](#) [#αυθαιρετα](#) #

— George Iliopoulos (@Ge_Iliopoulos) [August 3, 2018](#)

Οποια παρασταση κ αν δώσετε είναι πλέον αργά, [@nikos_toskas](#)...παραιτήσου κ απο τη βουλευτική σου έδρα να γίνει η αρχή για μια πιο καθαρή βουλή!

— KELLY (@Kelly_n8) [August 3, 2018](#)

Σας ευχομαι μεσα απο την καρδια μου καλο υπολοιπο της ζωης σας και καθε βραδυ να ερχονται μπροστα στα ματια σας τα προσωπα των διδυμων κοριτσιων...και λιγο θα είναι...

— Νταγιάννα_των_φτωχών (@JoIoannid) [August 3, 2018](#)

Είσαι τόσο άσχετος που είχες τον κωδικό κομπιουτερ πάνω στην οθόνη. Που πήγαινες ρε άσχετε όταν δεν ήξερες τα βασικά σε τέτοιες θέσεις. Η δολοφονία τόσων απο ανεπάρκεια σου στον λαιμό σου.

— mikros stavros (@stauroulhs) [August 3, 2018](#)

<https://www.inewsgr.com/362/Ypo-paraitisi-oi-archigoi-tis-elas-kai-tis-pyrosvestikis.htm>
[Αλ. Τσίπρας: Υποκριτική η συγγνώμη που ζήτησε ο κ. Μητσοτάκης \(video\) - ertnews.gr](#)

Για «αντιπολιτική και ανήθικη στάση» κατηγόρησε τον πρωθυπουργό ο πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ. “Υποκριτική η συγγνώμη σας. Υποκριτική και η δήλωση της κατανόησης του θυμού. Αλλά και η δήλωση ότι οι ευθύνες θα αποδοθούν την ώρα και εκεί που πρέπει” είπε χαρακτηριστικά. Ο κ. Μητσοτάκης, ρίχνει λευκή πετσέτα στα κρίσιμα ερωτήματα και

έδειξε το πραγματικό του πρόσωπο, του τυμβωρύχου, ανέφερε ο Αλέξης Τσίπρας, απαντώντας στις κατηγορίες **του πρωθυπουργού** για το Μάτι.

«Οι πολίτες θέλουν ένα ελικόπτερο πάνω από τον οικισμό, είπατε με περιπαικτικό τόνο, είπε ο κ. Τσίπρας απευθυνόμενος στον πρωθυπουργό τον οποίο και κατηγορήσε ότι «σήκωσε δύο στρατιωτικά ελικόπτερα για να δει παράσταση του Λιγνάδη στην Επίδαυρο και να μην χαλάσει τις διακοπές του στην Αντίπαρο».

«Ο κ. Μητσοτάκης μας έδειξε το πραγματικό του πρόσωπο, του τυμβωρύχου. Με τυμβωρυχία αναδείχθηκε στην θέση του πρωθυπουργού με τυμβωρυχία συνεχίζει και τώρα», ανέφερε ο κ. Τσίπρας και ακολούθως διάβασε μία αναφορά του επικοινωνιολόγου Λευτέρη Κουσούλη:

«Η διαρκής επίκληση της τραγωδίας από την κάθε κυβέρνηση είναι ανήθικη και αντιπολιτική, κάθε κυβέρνηση είναι υποχρεωμένη να κάνει το καλύτερο».

Ακολούθως ανέφερε:

«Έχετε κάτι να απαντήσετε για το σήμερα, γιατί εμείς **για το Μάτι** κριθήκαμε στις εκλογές».

Ο κ. Τσίπρας επέμεινε ότι η συγγνώμη που ζήτησε ο κ. Μητσοτάκης είναι υποκριτική και του ζήτησε να πει τι εννοεί ότι έγιναν τα λάθη.

«Ο κ. Μητσοτάκης με τη στάση του πήρε πίσω την ψεύτικη συγγνώμη»

Δεν είναι ώρα για ανούσιες αντιπαραθέσεις, είπε ο Αλέξης Τσίπρας, ωστόσο επέκρινε τον πρωθυπουργό **Κυριάκο Μητσοτάκη** ότι «στα **55 λεπτά της ομιλίας του**, με τη στάση και το ύφος του, έδειξε ότι δεν έχει καταλάβει τίποτα. Προκαλεί θλίψη για μια ακόμη φορά, μπροστά σε μια τραγωδία που όλους μας έχει συνταράξει, ότι ο κ. Μητσοτάκης έχει επιλέξει την πεπατημένη της επικοινωνίας, της συγκάλυψης, της υποκρισίας, της απόπεισης, και της μετάθεσης των βαρύντων ευθυνών του», τόνισε ο Αλέξης Τσίπρας.

Καταθέτουμε πρόταση να θεσμοθετήσετε άμεσα για τους πληγέντες, κτηνοτρόφους παραγωγούς **το Εισόδημα Έκτακτης Ανάγκης** που είχαμε προτείνει, αλλά αρνηθήκατε. 440 ευρώ για το πρώτο μέλος κάθε οικογένειας, 200 το δεύτερο μέλος καθώς επίσης και για κάθε τέκνο σε μηνιαία βάση. Σας ζητάμε να το υιοθετήσατε ως στοιχειώδη ένδειξη κατανόησης του προβλήματος στις πληγείσες περιοχές, που αντί για πυροσβεστικά έβλεπαν περιπολικά και μηχανάκια της ομάδας ΔΙΑΣ, είπε ο Αλέξης Τσίπρας, έχοντας ήδη κατηγορήσει την κυβέρνηση για παταγώδη αποτυχία στις φωτιές και στην πανδημία με

Πελοπόννησο, «που για μήνες ο κ. Μητσοτάκης, η κυβέρνηση του, και η προπαγάνδα του, **βάφτιζαν ανεύθυνους** και στιγματίζουν ως υπαίτιους για το ξέσπασμα της πανδημίας».

«Οι πολίτες θα στείλουν στον πρωθυπουργό μήνυμα εκκένωσης»

Σημείωσε ότι «είναι ανάγκη το πένθος, η απελπισία, ο θυμός, να γίνουν δύναμη ελπίδας, αναγέννησης, ανοικοδόμησης και επανεκκίνησης.

Τόνισε ότι χωρίς κυνήγι μαγισσών «που τόσο εύκολα χρησιμοποίησε παλιότερα ο κ. Μητσοτάκης από τα έδρανα της αντιπολίτευσης», πρέπει να απαντηθεί τι και ποιος φταίει που **πάνω από ένα εκατομμύριο τριακόσιες χιλιάδες στρέμματα δάσους έγιναν στάχτη, ζωές, ζώα, σπίτια, περιουσίες, έγιναν κάρβουνο**. Τόνισε ότι δεν απαντήθηκε από τον κ. Μητσοτάκη, όμως πρέπει να απαντηθεί, «γιατί χωρίς αυτό το πολιτικό μας σύστημα απλώς θα προετοιμάζει την επόμενη τραγωδία».

Θεωρώ ότι θα υπάρξει διαφορετικό μήνυμα στο 112. Όχι εντολή εκκένωσης από εσάς προς τους πολίτες, αλλά από τους πολίτες προς εσάς, πρόσθεσε.

n.gr/2021/09/01/politics/paraskinio-tin-apoxorisi-xrysoxoidi-oi-foties-ekapsan-ta-teleytaia-xronia-treis-ypourgous/

Μια κοσμογονική αλλαγή για την λεωφόρο Κατεχάκη, με την «απαλλαγή» του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη από την αρμοδιότητα ελέγχου της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και συνεπώς με το κρίσιμο ζήτημα της δασοπυρόσβεσης (σ.σ το οποίο έχει κλονίσει ή έχει οδηγήσει στην αποπομπή τέσσερις υπουργούς και άλλους πολιτικούς παράγοντες την τελευταία 14ετία) παραμένει σε εκκρεμότητα τις τελευταίες ώρες. Κι αυτό ύστερα από την άρνηση του κ. Ευάγγελου Αποστολάκη να αναλάβει το νέο Υπουργείο Πολιτικής Προστασίας στο οποίο σχεδιάζεται να υπαχθεί το Πυροσβεστικό Σώμα.

Με στελέχη ωστόσο των αρχών ασφαλείας ήδη να εκφράζουν ερωτήματα για τον τρόπο που μπορεί να υπάρχει πλέον ο καθοριστικός συντονισμός ΕΛ.ΑΣ και Πυροσβεστικής Υπηρεσίας σε δασικές πυρκαγιές, αν τελικώς υπάρξει η συγκεκριμένη μεταφορά αρμοδιοτήτων. Υπηρεσιακές πηγές θεωρούν ακόμη πιθανή την αλλαγή στην ηγεσία της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, ίσως και στην ΕΛ.ΑΣ, αλλά και μεταβολές στις θέσεις άλλων παραγόντων στην λεωφόρο Κατεχάκη.

Για να γίνουν αντιληπτές οι επιπτώσεις των καταστροφικών ή και πολύνεκρων δασικών πυρκαγιών και των λαθών της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας με τις θητείες

υπουργών Προστασίας του Πολίτη σημειώνεται ότι το καλοκαίρι του 2018 μετά την πολύνεκρη τραγωδία στο Μάτι είχε αποχωρήσει από την κυβέρνηση Τσίπρα ο τότε υπουργός Νίκος Τόσκας, που βρισκόταν στο πόστο αυτό από το 2015, και θεωρείτο από τα πλέον επιτυχημένα κυβερνητικά στελέχη.

Ο απολογισμός της θητείας Χρυσοχοϊδη

Την ίδια ώρα γίνεται ένας συνολικός απολογισμός της θητείας του αποχωρήσαντα υπουργού Πολιτικής Προστασίας κ. Μιχαήλ Χρυσοχοϊδη, στον οποίο αποδόθηκε μέρος της ευθύνης για τις καταστροφικές πυρκαγιές, για την υπερασπισιοδοξία που είχε καλλιεργηθεί για αυτή την αντιπυρική περίοδο αλλά και τη δήλωσή του ότι «έδωσε παρόν στην πρόσφατη πυρκαγιά στην Αρχαία Ολυμπία, με την μάνικα στο χέρι», συμπληρώνοντας «και πυροσβέστης και επιτελικός».

Επιπλέον υπήρχαν ορισμένες τριβές για την ενασχόληση του αποχωρήσαντα υπουργού με αμιγώς επιχειρησιακά θέματα διαφόρων υπηρεσιών της ΕΛΑΣ έχοντας κύριο λόγο στις αστυνομικές έρευνες.

Ωστόσο πολιτικοί παράγοντες και στελέχη της ΕΛ.ΑΣ. επισημάναν τις σημαντικές παρεμβάσεις του κ. Χρυσοχοϊδη για τον περιορισμό της εγκληματικότητας με νέες υπηρεσίες αιχμής, τις «χειρουργικές» επιχειρήσεις στα Εξάρχεια, τη σύλληψη «ανταρτών πόλης», την εξαιρετική αντίδραση στη κρίση στον Εβρο στις αρχές του 2020, την προώθηση του νόμου για τις συναθροίσεις, την πανεπιστημιακή αστυνομία για την τιμωρία επίορκων αστυνομικών ή αυτών που προχωρούν σε βιαιότητες εναντίον πολιτών. Μιλώντας για μία σημαντική αναβάθμιση των υπηρεσιών ασφαλείας.

«Οι κρίσεις φέρνουν φόβο»

Πάντως ιδιαίτερη προσοχή συγκέντρωσε η αναφορά του κ. Χρυσοχοϊδη στην χθεσινή τελετή παράδοση –παραλαβής για την δολοφονία της 20χρονης Καρολάιν στα Γλυκά Νερά, όπου μίλησε για «ασύμμετρα ανεύθυνη πολιτική εκμετάλλευση της υπόθεσης» και για δημιουργία εγκληματοφοβίας. Όπως ενδεικτικά ανέφερε ο αποχωρήσαν υπουργός «οι κρίσεις φέρνουν φόβο. Ο φόβος γεννά ανασφάλεια. Το να μην ξέρεις που πατάς, η ομίχλη για το αύριο γιγαντώνει τα φαντάσματα. Τα απανωτά γεγονότα εγκλημάτων, με αποκορύφωμα τα Γλυκά Νερά συγκλόνισαν την κοινή γνώμη. Ούτε στο σπίτι του δεν είναι ασφαλής κανείς, αυτό ήταν το συναίσθημα. Ήταν μεγάλη κρίση μέσα στην κρίση. Και η πολιτική εκμετάλλευση ήταν ασύμμετρα ανεύθυνη. Τελικά επρόκειτο για απόλυτα δικαιολογημένη μεν, εγκληματοφοβία δε. Και αποδείχθηκε. Γιατί η Αστυνομία είχε την ψυχραιμία, το θάρρος και την ικανότητα να κάνει τη δουλειά της και να διαλύσει τους μύθους».

Ωστόσο, όπως επισήμαναν στελέχη της ΕΛ.ΑΣ, στην δολοφονία των Γλυκών Νερών δεν υπήρχε θέμα «ανεύθυνης πολιτικής εκμετάλλευσης της εγκληματοφοβίας» από κάποιους τρίτους, όπως σημείωσε ο ίδιος ο κ. Χρυσόχοϊδης. Κι αυτό γιατί το ίδιο το Υπουργείο προχώρησε σε επικήρυξη των «αδίστακτων ληστών» για τους οποίους πίστευε ότι σκότωσαν την άτυχη 20χρονη. Αρχικά, μάλιστα, δεν είχε γίνει αντιληπτή η σκηνοθεσία της ληστείας από τον 32χρονο πιλότο και υπήρχε διαρκής ενημέρωση «για την συνεχή αναζήτηση από την ΕΛ.ΑΣ των σκληρών κακοποιών που σκορπούσαν τον τρόμο». Επιπλέον την ίδια περίοδο λόγω αυτής της πλάνης σχεδιάστηκαν άμεσες νομοθετικές ρυθμίσεις για την σκληρότερη τιμωρία τέτοιου είδους «ειδεχθών εγκλημάτων» (ληστειών μετά φόνου) .

Ακόμη ο προϊστάμενος της Κατεχάκη κ. Βύρωνας Πολύδωρας στις φονικές πυρκαγιές της Πάρνηθας, της Εύβοιας, της Ηλείας το 2007 (αρχικά μίλησε για τον ρόλο των ανέμων στην πύρινη καταστροφή κι αργότερα άφησε αιχμές για οργανωμένο σχέδιο εμπρησμών λόγω και των επερχόμενων εθνικών εκλογών) δεν επανήλθε σε κυβερνητικό πόστο, μετά τις εκλογές που ακολούθησαν.

Κρίση στην Κατεχάκη δημιούργησε και η καταστροφική πυρκαγιά στο Γραμματικό (έκαψε συνολικά 200.000 στρέμματα δασικής έκτασης). Δηλαδή πιο απλά από το 1998 που περιήλθε η δασοπυρόσβεση στην Πυροσβεστική υπήρξαν τέσσερις χρονιές (το 2000, το 2007, το 2018 και το 2021) με καταστροφές πάνω από 2.000.000 στρέμματα ή πολύνεκρα συμβάντα κι από αυτές μόνο το 2000 δεν υπήρξε απομάκρυνση υπουργού (σς. ήταν και τότε υπουργός ο Μιχάλης Χρυσόχοϊδης). Με πολιτικούς προϊσταμένους του υπουργείου Πολιτικής Προστασίας να αποδίδουν σε στελέχη της Πυροσβεστικής ανεπάρκεια, αμέλειες και ότι πολλές φορές το εσωτερικό του σώματος μαστιίζεται από έριδες και αλληλοϋπονομεύσεις υψηλόβαθμων αξιωματικών.

n.gr/2021/09/06/politics/o-xristos-stylianidis-neos-ypourgos-klimatikis-krisis-kai-politikis-prostasias-yfypourgos-o-eyaggelos-tournas/

Ο πρώην Ευρωπαίος Επίτροπος Διαχείρισης Κρίσεων Χρήστος Στυλιανίδης αποτελεί την επιλογή του Κυριάκου Μητσοτάκη για να αναλάβει επικεφαλής του νεοσύστατου υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, ενώ ο κ. Στυλιανίδης θα κάνει δίδυμο με υφυπουργό τον πρώην αρχηγό ΓΕΑ Ευάγγελο Τουρνά.

Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Γιάννης Οικονόμου έκανε τις σχετικές ανακοινώσεις σήμερα το πρωί κλείνοντας έτσι το κενό που υπήρχει μετά το ναυάγιο της υπόθεσης Αποστολάκη

στον [ανασχηματισμό](#). Όπως είπε, στον κ. Στυλιανίδη θα αποδοθεί τιμητική πολιτογράφηση με τις διαδικασίες που προβλέπονται. Η ορκωμοσία των νέων υπουργών θα γίνει την Παρασκευή 10 Σεπτεμβρίου στις 11 το πρωί.

Ποιος είναι ο Χρήστος Στυλιανίδης

Ο Χρήστος Στυλιανίδης διετέλεσε Ευρωπαίος Επίτροπος Ανθρωπιστικής Βοήθειας και Διαχείρισης Κρίσεων από το 2014 έως το 2019. Την ίδια περίοδο ήταν και Συντονιστής της ΕΕ για τον Έμπολα, θέση στην οποία είχε διοριστεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Από τις θέσεις αυτές ανέλαβε σημαντικές πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Είναι ο «αρχιτέκτονας» του rescEU, της μεγάλης πρωτοβουλίας με την οποία αναβαθμίστηκε ουσιαστικά το ευρωπαϊκό σύστημα πολιτικής προστασίας. Το rescEU είναι σήμερα το σημαντικότερο ευρωπαϊκό εργαλείο αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών και άλλων κρίσεων όπως πανδημίες και έχει μετουσιώσει την ευρωπαϊκή αλληλεγγύη σε πράξη. Συμπεριλήφθηκε, δε, ανάμεσα στα είκοσι μεγαλύτερα επιτεύγματα της πενταετίας της Επιτροπής Γιούνκερ. Η μεγάλη σημασία και χρησιμότητα του rescEU και του αναβαθμισμένου ευρωπαϊκού συστήματος πολιτικής προστασίας αποδείχθηκε και στις πυρκαγιές του περασμένου Αυγούστου στην Ελλάδα.

Ο Χρήστος Στυλιανίδης ήταν από τους πρώτους αξιωματούχους της ΕΕ που επισκέφθηκε το 2014 τις πληγείσες από την επιδημία του Έμπολα περιοχές στη Δυτική Αφρική ενεργοποιώντας εντονότερα το διεθνή παράγοντα για την αντιμετώπισή της. Με δική του πρωτοβουλία πέτυχε την περιφερειακή συνεργασία μεταξύ των ηγετών της Σιέρρα Λεόνε, της Λιβερίας και της Γουινέας, που αποδείχτηκε καθοριστική για να τεθεί υπό έλεγχο η επιδημία. Είναι, δε, από τους ιδρυτές του «Ευρωπαϊκού Ιατρικού Σώματος» (European Medical Corps) το οποίο δημιουργήθηκε για να συμβάλει στην άμεση κινητοποίηση ιατρικών και υγειονομικών μονάδων και ιατρικού εξοπλισμού για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης τόσο εντός όσο και εκτός Ευρώπης.

Ο Χρήστος Στυλιανίδης έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην προώθηση και ενίσχυση των συνεργιών μεταξύ ανθρωπιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας (Humanitarian and Development Nexus), «κλειδί» για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων από την κλιματική αλλαγή και τις περιφερειακές συγκρούσεις. Για την πλούσια δράση του στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας, ο Χρήστος Στυλιανίδης χαρακτηρίστηκε ως το «ανθρωπιστικό πρόσωπο της Ευρώπης» σε ολόκληρο τον κόσμο.

Εβληματική χαρακτηρίζεται η πρωτοβουλία του για ενίσχυση της «Εκπαίδευσης σε περιοχές κρίσεων» (Education in Emergencies) καθώς οδήγησε, κατά τη διάρκεια της

θητείας του ως Επιτρόπου, σε δεκαπλασιασμό του προϋπολογισμού ανθρωπιστικής βοήθειας για την εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Μέσα από τις ευρωπαϊκές πολιτικές που προώθησε και εφάρμοσε, συνέβαλε ουσιαστικά στην καλλιέργεια της συμφιλίωσης και της συνύπαρξης μεταξύ εθνικών και θρησκευτικών κοινοτήτων σε περιοχές όπως το Ιράκ (ειδικά στην περιοχή της Μοσούλης μετά την απελευθέρωσή της από τον ISIS), τη Μιανμάρ, την Κολομβία, και σε πολλές Αφρικανικές χώρες όπως η Νιγηρία, το Κογκό και το Σουδάν.

Σε αναγνώριση του έργου του ορίστηκε το Μάιο του 2021 Ειδικός Απεσταλμένος της ΕΕ για την προώθηση και προστασία των θρησκευτικών ελευθεριών και πεποιθήσεων.

Απο όλες τις θέσεις που κατείχε υπηρέτησε με θέρμη την Ευρωπαϊκή ιδέα και συνέβαλε σημαντικά στην ενίσχυση του ρόλου της ΕΕ ως μιας παγκόσμιας δύναμης «ήπιας ισχύος».

Ως αναγνώριση του έργου του ο Χρήστος Στυλιανίδης έλαβε σημαντικά βραβεία και τιμητικές διακρίσεις από κυβερνήσεις, διεθνείς οργανισμούς και ιδρύματα. Μεταξύ άλλων, για τη μεγάλη προσφορά του στην αναβάθμιση της ευρωπαϊκής πολιτικής προστασίας τιμήθηκε από την Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Τεχνικής Βοήθειας (THW) της Γερμανίας καθώς και από το Γερμανικό κρατίδιο Baden-Wurttemberg.

Ανακηρύχθηκε, επίσης, “Global Champion for Education in Emergencies” από τη διεθνή οργάνωση Education Cannot Wait (ECW) και “Political Champion for Education in Emergencies” από το Malala Foundation. Για την ανθρωπιστική του δράση και τη συνεισφορά του στην συνύπαρξη και συμφιλίωση τιμήθηκε με το «Βραβείο Ειρήνης και Συμφιλίωσης» της ιστορικής πόλης Γκερνίκα της Ισπανίας.

Πριν αναλάβει Επίτροπος, ο Χρήστος Στυλιανίδης διετέλεσε ευρωβουλευτής του Δημοκρατικού Συναγερμού-Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα (2014), ενώ σε δύο διαφορετικές περιόδους υπηρέτησε ως Κυβερνητικός Εκπρόσωπος της Κυπριακής Δημοκρατίας (2013-2014 και 1998-1999).

Κατά την περίοδο 2006-2013 ήταν μέλος της κυπριακής Βουλής των Αντιπροσώπων (εξελέγη το 2006 και το 2011 με τον ΔΗΣΥ) και είχε σημαντική κοινοβουλευτική παρουσία και δράση. Μεταξύ 2006 έως 2011 διετέλεσε, επίσης, μέλος της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του ΟΑΣΕ και εξελέγη μέλος του Προεδρείου της το 2012.

Ο Χρήστος Στυλιανίδης, ήταν, επίσης μέχρι σήμερα Επισκέπτης Καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικής της Υγείας στη London School of Economics (LSE) της Μεγάλης Βρετανίας, Μέλος του ακαδημαϊκού προσωπικού στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Λευκωσίας-Κύπρου και Επισκέπτης Καθηγητής στο Ruhr Universität Bochum (RUB) Research School της Γερμανίας.

Γεννήθηκε στη Λευκωσία της Κύπρου το 1958.

Ποιος είναι ο Ευάγγελος Τουρνάς

Ο Πτέραρχος Ευάγγελος Τουρνάς διετέλεσε Αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας από 7 Μαρτίου 2013 έως 27 Φεβρουαρίου 2015. Γεννήθηκε στα Χανιά. Εισήλθε στη Σχολή Ικάρων το 1976 και ονομάστηκε Ανθυποσμηναγός το 1980.

Είναι απόφοιτος του Σχολείου Ηλεκτρονικού Πολέμου (ΚΕΑΤ/ΣΗΠ), της Σχολής Πολέμου Αεροπορίας/Κατωτέρων (ΣΠΑ/Κ), της Σχολής Πολέμου Αεροπορίας/Ανωτέρων (ΣΠΑ/Α) και του Air Command and Staff College των ΗΠΑ.

Έχει συμπληρώσει πάνω από 4000 ώρες πτήσης, με αεροσκάφη: T-41D, T-37B/C, T-2E, T-33A/B, F-5A/B, Mirage F-1CG και Mirage 2000.

Από τον Μάρτιο του 2013 έως τον Φεβρουάριο του 2015 ήταν Αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας (ΓΕΑ), ενώ από τον Ιούλιο του 2012 έως τον Μάρτιο του 2013 ήταν Αρχηγός Τακτικής Αεροπορίας και Διοικητής του CAOC 7

Νωρίτερα ήταν:

Νοέμβριος 2011 – Ιούλιος 2012: Υπαρχηγός Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ)

Μάρτιος 2011 – Νοέμβριος 2011: Διευθυντής Κλάδου Επιχειρήσεων του ΓΕΕΘΑ (ΓΕΕΘΑ/Α' ΚΛ)

Απρίλιος 2010 – Μάρτιος 2011: Διευθυντής Κλάδου Πολιτικής και Σχεδίασης του ΓΕΑ (ΓΕΑ/Δ' ΚΛ)

Απρίλιος 2008 – Απρίλιος 2010: Διευθυντής Διεύθυνσης Αεράμυνας του ΓΕΕΘΑ (ΓΕΕΘΑ/Α' ΚΛ/ΔΑΕΡ)

Μάρτιος 2007 – Απρίλιος 2008: Διοικητής Κέντρου Αεροπορικής Τακτικής (ΚΕΑΤ)

Σεπτέμβριος 2005 – Μάρτιος 2007: Τμηματάρχης στη Διεύθυνση Αμυντικής Σχεδίασης και Προγραμματισμού του ΓΕΑ (ΓΕΑ/Δ2)

Αύγουστος 2002 – Σεπτέμβριος 2005: Αεροπορικός Ακόλουθος της Ελληνικής Πρεσβείας στην Ο.Δ. Γερμανίας

Μάρτιος 2001 – Αύγουστος 2002: Διευθυντής Επιχειρήσεων –Εκπαίδευσης (ΔΕΕ) της 114ΠΜ

Ιούνιος 1998 – Μάρτιος 2001: Διευθυντής Εκπαίδευσης της Σχολής Πολέμου Αεροπορίας (ΣΠΑ)

Ιούνιος 1993 – Ιούνιος 1997: Διοικητής της 114ΠΜ/332Μ

Απρίλιος 1991 – Ιούνιος 1993: Αξιωματικός Επιχειρήσεων του Σμήνους Μετεκπαίδευσης της 114ΠΜ (114 ΠΜ/ΣΜΕΤ)

Ιούλιος 1989 – Απρίλιος 1991: Αξιωματικός Επιχειρήσεων της 114ΠΜ/332Μ

Απρίλιος 1988 – Ιούλιος 1989: 114ΠΜ/331Μ σε αεροσκάφη Mirage 2000

Σεπτέμβριος 1981 – Απρίλιος 1988: 114ΠΜ/334Μ σε αεροσκάφη Mirage F-1CG

Ιούνιος 1980 – Σεπτέμβριος 1981: 111ΠΜ/341Μ σε αεροσκάφη F-5Α/Β

Ξεκίνησε την καριέρα του στην Πολεμική Αεροπορία με τον βαθμό του Ανθυποσμηναγού στις 27/05/1980 και ακολούθησαν οι βαθμοί: Υποσμηναγός: 07/06/1983, Σμηναγός: 30/06/1986, Επισμηναγός: 30/06/1991, Αντισμήναρχος: 05/07/1995, Σμήναρχος: 26/03/2002, Ταξίαρχος: 03/03/2008, Υποπτέραρχος: 02/03/2010, Αντιπτέραρχος: 03/11/2011 και Πτέραρχος: 27/02/2015